This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, January 7, 2003

Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

Alp (LK) 2766

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 1 (2756) 2003 JANUARY-SAUSIS 7 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina – $1

Lietuva - kokia ji?

Nors kalendoriniai skaitmenys ir pavadinimai gyvenimo permainoms tiesioginės reikšmės neturi, vis dėlto pradedant Naujuosius metus viltys ir lūkesčiai kažkaip iš naujo įsižiebia.

KO nebuvo praeitais metais, gal jau turėtų atsirasti šiemet, kas ko nepadarė praeityje, padarys gal dabar? Rūpimų klausimų ir laukiamų pagerėjimų mums, lietuviams, netrūksta abiejose Atlanto pusėse. Viskas panašu tiems, kuriems tikrai rūpi bendrieji tautos reikalai, nepriklausomybės stiprinimas, valstybės ateitis. Tiesa, skiriasi mąstymo būdai, siūlomi planai. Bet tai netrukdo kalbėti apie vieną ir tą patį dalyką. Įdomus reiškinys jau yra tas, kad po trylikos nepriklausomybės metų tai vienur, tai kitur jau pasigirsta balsų, bandančių apibendrinti Lietuvos įvaizdį, tai yra nusakyti, kokia gi iš tikrųjų yra ta mūsų Lietuva? Šis klausimas iškyla jau net ir viešuose susirinkimuose, kur susikerta priešingos nuomonės, deja, maždaug juoda-balta požiūriais. Kad Lietuva, kaip ir daugelis kraštų, visokeriopai yra įvairi rečiau pripažįstama ar panagrinėjama. Gal dėl to per daug nenorima sukti galvos, nes Lietuvos įvaizdis, atrodo, dažniausiai matuojamas ir piešiamas pernelyg suasmenintom priemonėm. Pvz. jei man sugrąžino nuosavybę – Lietuva gera; jei mano giminaitis pensininkas skursta – Lietuva bloga. Tokiais ar panašiais pareiškimais apibūdiname niekuo dėtą patį kraštą, arba jį nuteisiame. Tai paviršutiniški, labai netikslūs požiūriai. Asmeniniai laimėjimai ar pralaimėjimai, geras pareigų atlikimas ar nesąžiningumas neturėtų tapti kriterijais krašto įvaizdžiui nustatyti. Į klausimą, kokia yra dabartinė Lietuva, atsakymų reikėtų ieškoti apgalvotai, daug šalčiau ir plačiau žvelgiant į visumą.

PIRMIAUSIA prisimintina, kad kraštas, kaip ir visi kiti pasaulio kraštai, pilnas įvairiausių pliusų ir minusų. Vargu ar kitaip kada bus, kai žmonijoje nuo amžių vyksta nesibaigianti kova tarp gėrio ir blogio. Kaip ir kas į tai bežiūrėtų, istorija ir patirtis rodo, kad toji kova didele dalimi lemia ir visuomeninių bei valstybinių santvarkų susidarymą, veikia vadovaujančius asmenis, skaldo ir jungia. Svajotojai, žemiškų "rojų" kūrėjai ar sąmoningi apgaudinėtojai žmonijai padarė ir daro daug žalos, neša skaudžių nelaimių, kad reikia keleto kartų, kol padarytos žaizdos kiek apgyja. O po to, žiūrėk, ir vėl įsiliepsnoja kas nors pikto ir baisaus. Galima drąsiai teigti, kad Lietuva per ištisus savo egzistencijos šimtmečius kalbama prasme įgijo didelės patirties, daug pasimokė iš klaidų, ir šiandien su tokiu paveldu, atrodo, nebūtų kliūčių kurti šviesesnę ateitį, kurioje regima ir išgyvenama tikrovė nekeltų abejonių dėl tautos likimo. Nėra dalyko, kurio negalima būtų pagerinti, patobulinti, įskaitant ir žmogų – patį save. Todėl ar ne nuo to reikėtų pradėti? Gal tai sunkiausia, bet reikalingiausia. Ir tai tikrai ne mažiau reikalinga, negu kokie, kad ir demokratiniai, rinkimai, iš kurių dažnai tikimės tiek daug, o gauname mažai arba nieko. Be tobulėjančio žmogaus, be tėvynei pasiaukojančių vadovų, be sąžiningų pareigūnų vargu ar įveiksime kasdien mus pasitinkančias kliūtis, ar galėsime vykdyti tai, ką prieš rinkimus pažadame. Moralinis įsipareigojimas nepraranda savo reikšmės bet kokiomis sąlygomis. Šito nejausdami arba tą dėsnį kitaip aiškindami valstybės vadovai, krašto gerovę kuriantys pareigūnai be reikalo gaišta laiką ieškodami kitokių atramos taškų savo darbams sėkmingai ir tinkamai atlikti. **Č.S.**

Toronto Aukštesniųjų lituanistinių kursų moksleiviai dalinasi kalėdaičiais. Kairėje – mokyt. V. Petrauskienė, dešinėje – V. ir D. Kuraitės. Žemiau – dalinasi kalėdaičiais kun. E. Putrimas, brolis Petras, OFM, ir Aukštesniųjų lituanistinių kursų moksleiviai-ės. Iš kairės: A. Benotaitė, R. Jonušonytė, E. Stravinskaitė, A. Ruslys, J. Tarvydas, P. Valiulis **Nuotr. N. Benotienės**

Nykstančios paminklinės vietos

Apie paminklinių vietų keistus likimus ir Žemaičio garalėkį

V. A. JONYNAS

Džiugi žinutė, kad pavyko sėkmingai užbaigti Čiurlionio galerijos remontą neprivalo užtušuoti liūdnos padėties, kurioje yra kitos paminklinės vietos. Gal pirmoje eilėje Prisikėlimo šventovės pastatas Kaune, kurio galutinį įrengimą stabdo chroniška lėšų stoka, nepaisant vajų tiek JAV, tiek Australijoj. Dabar dejuojama, kad šiam pastatui bus lemta taip ir likti neužbaigtam, jei nesusilauks valstybės stambios paramos. O juk jo iniciatorių intencija buvo sukurti paminklą, simbolizuojantį prisikėlusią Lietuvą.

Kaip visi apsilankiusieji tėvynėje žino, yra Lietuvoje ne vien šventovių, bet ir kitų svarbių paminklinių vietų, dažniausiai pramanytų pagal garsiąją Baranausko klėtelę. Kontroversiniame straipsnyje *Kauno dienos* š.m. rugsėjo 7 d. numeryje pavadintame *Sodybos kaip ir žmonės, turi likimą* žurnalistė Ramutė Vaitiekūnaitė klausia, ar visos jos pateisina savo egzistenciją, ar jos tinkamai prižiūrimos ir ar yra pakankamai reklamuojamos, kaip turistinės atrakcijos. Parinkta pavadinimui Terencijaus *Habent sua fata libelli* parafrazė tikrai parodo įdomioje šviesoje paminklinių sodybų dialektiką. Žurnalistės nuomone, kai kurios tų paminklinių vietų, nors ir svetimų žmonių prižiūrimos, šviečia svetingumu, kitose tačiau gyvena nuobodulys ir dulkės, dar kitos – apleistos, griūvančios, beišnykstančios. Ramutė Vaitiekūnaitė atsisako pateikti kiekvienos grupės skaičių, nes tos sodybos priklauso skirtingom institucijoms, kurių piniginės ir kultūrinės nuostatos lemia saugojamų sodybų likimą. Vienok ji suabejoja kai kurių, paskelbtų kultūriniais paminklais, objektų prasmingumu.

"Galima pasakyti ir taip, žymus žmogus svarbus savo darbais, tuo pėdsaku, kurį paliko visuomenei, savo šalies mokslui ar kultūrai. Kam tie dūsavimai dėl kokios pirkelės, seno nebenaudojamo daiktelio? Jei žymusis asmuo būtų gyvas, gal ir pats tuo nesirūpintų. Tokie sentimentai – tik laiko gaišinimas, lėšų švaistymas ir tuščios diskusijos.

Kuriems galams saugoti senus, knygomis netapsiančius rašytojo rankraščius, juodraščius, laiškus, kam stengtis atkurti buvusio namo aplinką?"

Savaime suprantama, kritiškai pasisakydama apie senienų fetišizmą ir visokių koplytėlių kūrimą ir palaikymą, žurnalistė neperša išganingų nuorodų vien konstatuoja, kad kai kurie dalykai taisytini, o kai kurios iniciatyvos gerbtinos ir palaikytinos. Prie tokių vertų dėmesio paminklinių sodybų žurnalistė priskiria Alytuje esančius sovietinio eilėkalio ir publicisto Antano Jonyno ir jo žmonos Mortos Jonynienės, audėjos, namus. Mat jų išskirtinumą sudaro du dalykai. Visų pirma juose rengiami muzikos ir poezijos vakarai. Taip 2002 m. rugsėjo 10 d. renginys *Iš versmės atnešk man tą mėnulį* kuriame skambėjo tarpukario poezija. Antra vertus, to muziejaus steigėja – Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjunga – šia paminkline sodyba pagerbia Antaną Jonyną, kaipo draugijos įkūrėją, ilgametį jos vadovą. Sodyboje rodomi Brailio rašto reikmenys, knygos; visa aplinka tarsi teigia, kad žmogus net ir sunkių išbandymų akivaizdoje gali nepalūžti.

Kaip kontrastą šiai paminklavietei reporterė nurodo Vinco Pietario sodybos būseną. Savo istoriniu romanu *Algimantu* Pietaris nusipelnė visuotinės pagarbos jaunųjų skaitytojų tarpe ir už tai apleistybė, apie kurią kalbama, yra skaudi.

"Nuo kelio į Vilkaviškį yra rodyklė į šio visokeriopo talento žmogaus gimtinę, tačiau sodyba neišlikusi. Norėta tik išsaugoti ano laiko klėtelę, prie kurios pastatytas rašytojo sodybą primenantis koplytstulpis. Visa sodybvietė – liūdnas nemeilės rašytojui simbolis. Vien tik senas ąžuolas prie kelio išdidžiai dairosi po apylinkes, vis dar nepalaužtas permainingų vėjų. Jis ko gero dar mena, kad šiose vietose tarybinė nomenklatūrinė aukštuomenė rinkdavosi pamedžioti specialiai jiems augintų fazanų. Dėl tų medžioklių keitėsi ir Žiūrių, Gudelių ir kitų apylinkių gamtovaizdis".

Kauno dienos reporterė pamini, kad visom tom sodybom pastovi grėsmė yra gaisras. Taip, šią vasarą vos nesuplėškėjęs Lazdynų Pelėdos muziejus Paragių dvare (Akmenės rajone). Ji taip pat sumini paminklinius akmenis. Vieno jų istorija patvirtina, kad ir jie, kaip tos knygos (libelli) – turi savo likimą. "Važiuodamas gražiuoju panemunės keliu tuoj už Vilkijos, šiurpteli nuo perdėm 'egzotiškai' atrodančio namo. Paminklinis akmuo skelbia, kad būtent jame žandarams pavyko sučiupti jų ieškomą vieną iš 1863 metų sukilimo vadų kunigą Antaną Mackevičių. Kadaise namelyje gyvenusi senutė pasakodavo iš savo šešuro girininko girdėtą istoriją, kad žandarams susivokti padėjo 'inteligentiškas kunigo veidas, kuris tuo ir išsiskyrė iš troboje esančių valstiečių'. Nebėra pasakotojos, tuoj ir namo neliks – stogas jau baigia griūti..."

Tai geriausia iliustracija, kad ir paminklinės vietos neišvengia konjunktūros. Kova prieš carizmą nebemadinga; kas prisimena, kad dar prieš dvidešimtį metų tai buvo pasipriešinimo visų laikų Rusijai sinonimas? Ramutė Vaitiekūnaitė užbaigia savo rašinį migločiau, ne visiems suprantamomis užuominomis.

"Jeigu kam nors pareitų į galvą išleisti memorialinių vietų Lietuvoje žemėlapį, širdis pašoktų iš džiaugsmo. Kiek šviesių vardų ir veidų, koks nepaprastas paveldas! Saugome ne tik jų atminimą, bet ir Žemaičio Garlėkio kūrėjo A. Griškevičiaus atminimą, tačiau dar per mažai žinome apie bajorą Stankevičių,

(Nukelta į 2-rą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Prieškalėdinė dovana

Ken Thomson, laikomas turtingiausiu žmogumi Kanadoje, padovanojo savo 2,000 meno kūrinių rinkinį, vertinamą $300 mln., Ontario meno galerijai (AGO=Art Gallery of Ontario), kartu su $50 mln. auka statybai priestato, kuriame Ken Thomson rinkinys bus išdėstytas, bei $20 mln. bendram (*Endowment*) fondui. To 75,000 kv. pėdų priestato statyba pavesta pasaulinio garso architektui Frank Gehry. Ken Thomson meno rinkinys yra gana plačios apimties, pradedant nuo viduramžinių dramblio kaulo drožinių iki žinomiausių Kanados dailininkų tapybos, nuo Cornelius Krieghoff, Lawren Harris, David Milne iki abstraktisto Paul-Emile Borduas. Rinkinio *piece de resistance* – neseniai už $117 mln. įsigytas Peter Paul Rubens *Massacre of the Innocents* (Nekaltųjų žudynės).

Architektas Frank Gehry, 73 metų amžiaus, gimė Ontario provincijoje, augo Toronte AGO kaimynystėje; 1947 metais su šeima išvyko į Kaliforniją, kur ir dabar gyvena. Iš jo žinomiausių darbų paminėtinas Guggenheim muziejus Ispanijos Bilbao mieste, kuriuo jis prisistatė kaip vienas iš populiariausių *avant garde* architektų. AGO priestatas, kuris praplės bendrą galerijos plotą 40%, ir kiti dabartinio AGO pastato fasado pakeitimai kainuos $178 mln.; po $24 mln. pažadėjo federacinė ir provincijos valdžios, dar trūkstamus $80 mln. AGO direktorius Matthew Teitelbaum tikisi surinkti iš meno gerbėjų ir rėmėjų.

Toronto COC (*Canadian Opera Company*) Igor Stravinsky veikalo *Oedipus Rex with Symphony of Psalms* pastatymą Škotijos Edinburgh festivalyje (2002 m. rugpjūtį) įtakingas britų dienraštis *The Guardian* išrinko ypatingu 2002 metų įvykiu, įvertindamas jį kaip "vieną iš puikiausių muzikos teatro pastatymų matytų pastarųjų kelerių metų eigoje."

Toronto baroko orkestras *Tafelmusik* 2003 metų sausį dvi savaites koncertuos Europoje. Pirmas koncertas bus Austrijos Salzburgo *Mozartwoche* (Mozarto savaitėje), vėliau Vienoje, Vokietijos Duisburge, Koelne, Luebecke, Hamburge bei Luksemburge. Šį 14 muzikų orkestrą gastrolėse diriguos Bruno Weil, koncertuose kartu dalyvaus sopranas Elisabeth Scholl, tenoras Andreas Karasiak ir baritonas Locky Chung.

(Nukelta į 8-tą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Priimta į Sąjungą

Kvietimą į Europos sąjungą (ES) 2002 m. gruodžio 14 d. parsivežė iš Kopenhagos Europos viršūnių susitikimo, kuriame dalyvavo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, ministeris pirmininkas Algirdas Brazauskas, Lietuvos derybų delegacijos vadovas, užsienio reikalų ministeris Antanas Valionis, vyriausias euroderybininkas Petras Auštrevičius bei kiti delegacijos nariai. Prezidento teigimu, Lietuvai "be galo gera tapti visaverčiais Europos bendruomenės nariais, lygiais tarp lygių, tačiau tą džiaugsmą galbūt truputį tramdo realybės jausmas". Jo manymu, reikės stipriai dirbti, kol kiekvienas Lietuvos žmogus pajus naudą, ir turbūt "susiveržt diržus", ypač tvarkant valstybės biudžeto reikalus.

Ministeris pirmininkas priminė, jog į Lietuvai skirtų lėšų dalį įeina 285 milijonai eurų Ignalinos atominės elektrinės uždarymui. Bet iš tų 285 mln. eurų daugiau kaip pusė bus naudojama ne branduolinės jėgainės fiziniam uždarymui, o Lietuvos energetinio ūkio modernizavimui, gamtosauginėms priemonėms, filtrų statybai. Užsienio reikalų ministeris paminėjo, jog Lietuvai nepavyko išsiderėti tiek, kiek norėjo cukraus gamybos srityje, tačiau nepaisant mažesnės kvotos, pajamos už cukrinių runkelių auginimą padidės.

Lietuvos laukia istorinis momentas 2003 m. balandžio 16 d., kada Europos sąjungai pirmininkaujančios Graikijos sostinėje Atėnuose 10 pakviestųjų valstybių pasirašys Stojimo sutartį. Po to sutartis turės būti patvirtinta Lietuvos seime bei dabartinių ES valstybių parlamentuose.

Antras rinkimų ratas

Lietuvoje sausio 5 d. įvyko antrasis prezidento rinkimų ratas. Varžėsi du pirmojo rato laimėtojai – prezidentas Valdas Adamkus ir Liberalų demokratų partijos pirmininkas Rolandas Paksas.

Pirmame rate 2002 m. gruodžio 22 d. rinkimuose nepavyko nė vienam iš jų surinkti reikiamo kiekio balsų. Už V. Adamkų balsavo 35.06% rinkėjų, o už R. Paksą – 19.4%. Pagal įstatymą išrinktu laikomas tas kandidatas, kuris pirmą kartą balsuojant ir dalyvaujant ne mažiau kaip pusei visų rinkėjų gauna daugiau kaip pusę visų rinkimuose dalyvavusių rinkėjų balsų. Į antrąjį rinkimų ratą nepateko Naujosios sąjungos kandidatas Artūras Paulauskas. Už jį balsavo 8.39% rinkėjų. Jis antrame rate pažadėjo paremti Valdo Adamkaus kandidatūrą.

Rinkimuose dalyvavo 1,46 mln. rinkėjų, arba 53.92% turinčių balsavimo teisę. Iš viso į sąrašus buvo įrašyta beveik 2.7 mln. gyventojų. Užsienyje rinkėjų sąraše buvo užregistruoti 13,656 Lietuvos piliečiai. Iš jų pirmajame balsavimo rate dalyvavo daugiau kaip pusė – 7,465. ELTA/LGTIC rašo, jog "balsavimo užsienyje rezultatai dėl nedidelio rinkėjų skaičiaus esminių permainų prezidento rinkimų rezultatuose nepadarė".

Sausio 5 d. įvykusiame antrame rinkimų rate, pagal pirminius apskaičiavimus R. Paksas laimėjo 54.9% rinkėjų balsų, o V. Adamkus – 45%.

Savivaldybių rinkimai

Lietuvos Vyriausioji rinkimų komisija gruodžio 27 d. patvirtino galutinius savivaldybių tarybų rinkimų, įvykusių 2002 m. gruodžio 22 d., rezultatus. Spaudoje buvo paskelbta visų šešiasdešimties krašto savivaldybių tarybų sudėtis, padalyti visi (1560) mandatai. *Kauno diena* rašo, kad mandatus gavusių sudėtis iki kovo pabaigos arba balandžio numatytos darbo pradžios dar keisis, nes įgyvendinus Konstitucinio teismo sprendimą dėl dvigubų mandatų draudimo daugiau kaip 60 į tarybas išrinktų parlamentarų turės apsispręsti, kur jie nori dirbti – vietinėje valdžioje ar seime.

Rinkimų rezultatai rodo, kad Socialdemokratų partija gavo 332 mandatus vietinėje valdžioje, Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai) – 193, Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjunga – 190, Liberalų sąjunga – 160, Centro sąjunga – 156, Naujoji sąjunga (socialliberalai) – 138, Liberalų demokratų partija – 129, Krikščionys demokratai – 116.

Sutartis su Rusija

Maskvoje 2002 m. gruodžio 30 d. buvo pasirašyta nauja Lietuvos ir Rusijos vyriausybių sutartis dėl abiejų valstybių piliečių kelionių. Susitarta, kad iki 2003 m. liepos 1 d. į Karaliaučiaus sritį vykstantiems Lietuvos piliečiams vizų dar nereikės, o nuo liepos 1-sios be iškvietimų bus išduodamos nemokamos daugkartinės vizos metams. Tokia pati tvarka bus taikoma ir Karaliaučiaus srities gyventojams, vykstantiems į Lietuvą.

Lietuvos ir Rusijos vežėjai nuo 2003 m. sausio 1 d. nemokamas daugkartines vizas metams be iškvietimų gali gauti tarpininkaujant valstybinėms vežėjų sąjungoms. Jos taip pat bus išduodamos abiejų valstybių I grupės invalidams, vyresniems kaip 60 metų asmenims, artimųjų kapus lankantiems asmenims bei Lietuvos ir Rusijos piliečiams, vykstantiems į kultūros ir sporto renginius.

Susitarimas nėra dokumentas, kuris tvarko Rusijos piliečių tranzitą per Lietuvos teritoriją iš ir į Karaliaučiaus sritį, primena ELTA/LGTIC. **RSJ**

Šiame numeryje

Lietuva – kokia ji?
Moralinis įsipareigojimas nepraranda savo reikšmės

Nykstančios paminklinės vietos
Nebėra pasakotojos, tuoj ir namo neliks...

Kur lietuvio kapas, ten dalelė Lietuvos
Savanoriai tegul ilsisi etninėje Lietuvos žemelėje

Sugrįžimas Tėvynėn
Man gera pasėdėti ant to paties šulinio krašto

Neblėstanti tautos asmenybė
Ėmė rengti darbininkų mitingus, rungėsi su komunistų agitatoriais

Laisvės kovotojai Raseiniuose
Gimnazistai nenulenkė galvų raudonajai vėliavai

Sporto darbuotojų suvažiavimas
Sporto įtaka tautinio vientisumo plėtrai tebelieka didžiulė

"Aro" chorui 25-ri
Yra nemažai tokių, kurie dainuoja nuo choro įsisteigimo

Daugelio istorinių romanų rašytojas
Beveik visi susilaukė antrų laidų, išspausdintų Lietuvoje

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
PAP Registration No. 09408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3 Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, reg lar mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, N . US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Bc 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

Kaišiadorių vyskupijos klierikai 2002 metais. Pirmos eilės viduryje – vyskupas Juozas Matulaitis. Ant sienos paveikslai – arkivyskupo Teofiliaus Matulionio (kairėje) ir kardinolo Vincento Sladkevičiaus

Ūkinė seimo revoliucija: Vilniaus - Kauno sąjunga!

J. P. KEDYS

Vilniaus – Kauno sujungimo planą ruošė sutartinai abi kairiosios partijos, per daug jo viešai neminėdamos, kad nesusilauktų didesnio dėmesio ir pasipriešinimo. Ir reikia pasakyti, jog šis kairiųjų partijų planas seimo pirm. Artūro Paulausko ir min. pirm. Algirdo Brazausko susilaukė plataus seimo pritarimo, net liberalų p-jos seimo atstovo pagyrimo kalbos. Taigi už Vilniaus – Kauno susijungimą balsavo 64 seimo nariai, prieš 4, 13 – susilaikė.

Ūkinė krizė

Su nepriklausomybės paskelbimu Lietuvos ūkio gamyba nukrito net iki 50% dėl valdančiųjų vyriausybių nesugebėjimo ūkinius reikalus tvarkyti. Valdiško turto privatizavimas vyko ne viešų varžytinių būdu, kas aukštesnę kainą pasiūlo, bet privačių derybų keliu, kas didesnį kyšį pasiūlo. Dėl to per 12 metų po nepriklausomybės paskelbimo Lietuvoje jau paskelbta, jog bankuose yra per 50 indėlininkų milijonierių. Kelis kartus daugiau milijonierių, kurių turtai yra ne pinigai banke, bet milijoninės vertės nuosavybės. Niekas apie tai nekalba nei seime, nei valstybės kontrolės įstaigoje, kaip tie savininkai tokius turtus įsigijo.

Ar seimo planuojamas Vilniaus – Kauno sujungimas atitaisys šią skaudžią tautai žalą – neteisėtą turto pagrobimą? Visuose Lietuvos didžiųjų miestų naujuose priemiesčiuose – Vilniaus, Kauno, Klaipėdos... išdygo naujos "pilaitės" milijoninės litų vertės. Kodėl dabartinis seimas visiškai nesidomi šiuo klausimu? Tokių "pilaičių" aplink Vilnių, Kauną ir Klaipėdą yra dešimtys. Kada valdantieji susidomės jų atsiradimu?

Negalima praeiti nepaminėjus panašaus klausimo 1918-1940 metų valdančiųjų ir jų praturtėjimo. Lietuvos taryba, kuri paskelbė 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos nepriklausomybę, jos nariai nei "sklypų", nei kitokio turtinio atlyginimo negavo. To meto turtingiausias žmogus Lietuvoje buvo Vailokaitis, banko savininkas-verslininkas. Iš politikų milijonierių neatsirado. Prez. A. Smetona, pasitraukdamas iš Lietuvos, iš savo sąskaitos Lietuvos banke išsiėmė savo santaupų 10,000 JAV dolerių.

Tai tik trumpas palyginimas dabartinių ir 1918-1940 m. politikų.

Seimas šiam naujam didmiesčiui net lietuviško vardo nesurado ir jį pavadino "Dipolis"! Šis vardas yra graikiškas ir nieko bendro neturi su lietuvių kalba! Kaip tokį lietuvių kalbos paženeminimą galėjo daryti, rodo visa seimo narių kalba: tautinė ir valstybės kalba sparčiai nyksta. Žodis "seimo narys" jau retai vartojamas. Vietoje jo atsirado "gražesnis", aukštesnio politinio lygio žodis "parlamentaras"! Jau ir žodis "seimas" beveik pakeistas "parlamentu"! Konstitucijoje tebėra įrašyta: "Valstybinė kalba yra lietuvių kalba"!

Čia verta priminti XIX š. vokiečių mokslininkų atrastą lietuvių-prūsų kalbos grožį. Vokiečių mokslininkai-kalbininkai lietuvių-prūsų kalbą vartojamą aplink Karaliaučių, padarė palyginimus prūsų-lietuvių kalbos moterų vardų – lietuvaičių su vokietaičių. Lietuvių moterų vardai: 1. moteris, 2. merga, 3. mergina, 4. mergelė, 5. mergytė, 6. mergaitė, 7. mergužėlė. Vokiečių kalboje: 1. Frau, Maedchen, Freulein.

Taigi, šis vokiečių kalbininkų XIX š. padarytas lietuvių-vokiečių kalbų grožio palyginimas turėtų daug kam, ypač seimo nariams, priminti, jog tautinis nusikaltimas yra padarytas parenkant Vilniui-Kaunui vardą "Dipolis".

Ekonominės Lietuvos gerovės nepakels nei Vilniaus Valdovų Rūmų atstatymas, nei Vilniaus-Kauno sujungimas, bet tik pakėlimas žemės ūkio ir pramonės gamybos, ypač kokybės jos prekių, kurias priktų ne tik lietuviai, bet ir Vakarai. Tada bus ir darbų, ir pinigų.

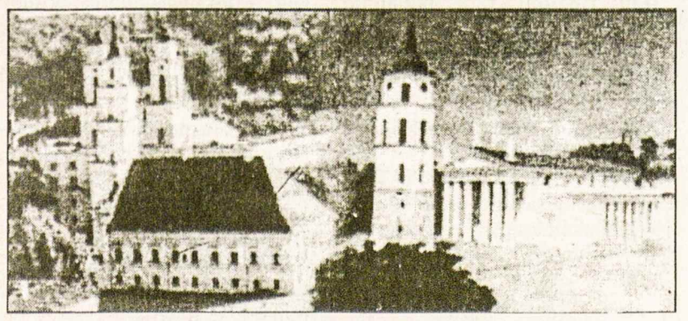

LR seimas palaimino projektą, numatantį Kauno ir Vilniaus susiliejimą

Kur lietuvio kapas, ten dalelė Lietuvos

Apie 30 lietuvių karių, žuvusių ties Ašmena, Gudijoje, ten buvo ir palaidoti 1944 metais. Dalis jų buvusių bendražygių, gyvenančių Lietuvoje ir kituose kraštuose, kelia jų perlaidojimo mintį – perkėlimą į nepriklausomą Lietuvą. Ne visi tai minčiai pritaria. Vienas tokių yra šio straipsnio autorius Algimantas Zolubas. Štai jo straipsnis. RED.

Dalis 1944 m. generolo Povilo Plechavičiaus pašauktų savanorių į Lietuvos Vietinę rinktinę (VR) ginti tėvynės nuo bolševikų žuvo nuo vokiškojo okupanto, dalis – kovose su lenkiškaja "Armija krajova", kitus, nespėjusius pasitraukti iš Marijampolės kareivinių, vokiečiai išsiuntė į Stuthofą ar frontą.

Lietuvoje veikia išlikusių VR karių sąjunga, kuri saugo bendražygių atminimą, dalyvauja visuomeninėje veikloje patriotiškai ugdo jaunąją kartą, palydi į amžinybę išeinančius savanorius.

Aktyvia veikla pasižymi VR Vilniaus klubas (VR sąjungos skyrius), kurio nariai kasmet aplanko, sutvarko bendražygių žinomus kapus, atmintas vietas, generolo P. Plechavičiaus tėviškę. Žinomi du broliški rinktinės savanorių kapai: Aukštuosiuose Paneriuose, kur sušaudyti 86 kariai, ir Ašmenoje, kur palaidota katalikų kapinėse 30 žuvusių kovoje su "Armija krajova" karių.

2002 m. prieš Vėlines Aukštuosiuose Paneriuose spalio 30 d. VR savanoriai bei vietos gyventojai, krašto apsaugos kariai pagerbė brolišk ame kape palaidotų karių atminimą (*Lietuvos aidas*, 2002.II.4, p. 4), o po Vėlinių, lapkričio 14 d., – Ašmenoje.

Į Ašmeną, iš anksto pranešus Gervėčių lietuvių bendruomenei, iš Vilniaus KAM parūpintu autobusu vyko 17 VR savanorių. Gervėčių šventovėje Mišias už žuvusius aukojo buvęs VR karys savanoris kun. Romas Šalčiūnas ir Gervėčių klebonas kun. Leonidas Nastiukas. Giedojo Gervėčių lietuvių choras. Ašmenos kapinėse prie gražiai sutvarkyto kapo buvo padėtos gėlės, VR Vilniaus klubo vainikas, uždegtos žvakės, giedojo minėtas choras. Prie kapo kalbėjo klubo pirm. Vytautas Jocius, VR savanoris Edvardas Giruckas, Gervėčių klubo pirm. Alfonsas Augulis. Pažymėtina, kad žuvusių savanorių pagerbimo apeigos vyksta kasmet dar ir jų žūties dieną gegužės mėnesį.

Labai nustebino VR karių savanorių sąjungos ir Vilniaus klubo narius VR kario savanorio Stasio Gvildžio rašinys *Grąžinkime karių palaikus Lietuvai* (*Lietuvos aidas*, 2002.II.27, p. 10).

Brolišk as VR savanorių kapas yra Ašmenos katalikų kapinėse, kurias prižiūri parapijos bendruomenė. Savanorių kapas yra išskirtas, aptvertas tvorele, kiekvienas iš 15 tvoros stulpelių paženklintas Vyčio kryžiaus ženklu, gale kapo stovi kryžius. Netiesa, kad ten ganosi gudijos galvijai, nes ten jie ir pakliūti negalėtų. Apie išreikštą rašinio autoriaus nuostatą perlaidoti karių palaikus Lietuvoje reikia kalbėti plačiau.

Civilizuotų šalių karuose žuvę kariai buvo laidojami karo lauko kapinėse. Žuvęs priešo karys nebuvo išskiriamas, nebebuvo priešas, todėl laidojamas su vienodais pagarbos ženklais. Antai netoli Pandėlio Lebedžiūnų kaimo Pirmojo pasaulinio karo vokiečių įrengtose karo lauko kapinėse, ant žuvusių rusų karių kapų stovi tokie pat, kaip ir vokiečių kariams cementiniai kryželiai. Yra ir brolišk ų kapų su nuoroda ant kryželio, kad ilsisi jame ir vokiečių ir rusų nežinomi kariai. Kovose su lenkais prie Giedraičių ir Širvintų žuvusiems lenkų kariams lietuviai statė tokius pat kryželius kaip saviesiems. Tik barbariški sovietai ne savo karius laidojo su panieka, nepažymėjo kapų, o Lietuvos partizanus, dar išniekinę jų kūnus, užkasdavo žvyrduobėse, sumesdavo į akivaras ar nenaudojamus šulinius. Taigi tradiciškai kariai laidojami jų žuvimo vietose, išskyrus atvejus, kai suranda ir pageidauja perlaidoti artimieji. Per sovietmetį išliko Nepriklausomybės laikais statytas paminklas Latvijos teritorijoje. Ten ilsisi Lietuvos kariai, ką liudija lietuviškas įrašas; niekam ir neatėjo į galvą jų perlaidoti. O Ašmena ir jos apylinkės – etninės mūsų žemės, o ne koks svetimas Sibiras. *Grąžinti karių palaikus Lietuvai* – tokia rašinio auotriaus nuostata. Iš kokios šalies kokiai Lietuvai? Iš Gudijai dabar priklausomų lietuvių etninių žemių – į nepriklausomą Lietuvą? Ar jau tų žemių autorius ir suklaidinti užsieniečiai atsisako? Vietos lietuviai, nugirdę užuominą apie galimą karių perlaidojimą, su ašaromis akyse sakė: "Pasiimkite ir mus, gyvuosius, jei lietuviškų žemių atsisakote". Jie suvokia istorinio likimo bendrystės reikšmę, ryšio su etnine žeme, gyvų ir mirusių ryšio reikšmę. Iš tikrųjų, paženklinti kapai yra istorinių faktų liudytojai, jų vietos pakeitimas ir su gera intencija yra istorijos puslapių naikinimas.

VR sąjungos taryboje siūlymas dėl karių perlaidojimo buvo išnagrinėtas, posėdyje dalyvavo ir rašinio autorius, dėl siūlymo buvo net balsuota, perlaidojimo šalininkų buvo tik keletas. Tačiau gerbiamas S. Gvildys iš naujo kelia nereikalingą šurmulį, o suklaidinti tautiečiai patriotai Kanadoje renka pinigus perlaidojimo išlaidoms. Todėl neklyskite ir neklaidinkite, o kariai savanoriai tegul ilsisi etninėje Lietuvos žemėlėje, tik jų atminimo teneužgožia užmarštie tamsa. Ir neparodykime kitai valstybei, ten gyvenantiems lietuviams, kad traukiamės iš savo etninių žemių, nes kur lietuvis ar jo kapas, ten – Lietuvos ženklas, dalelė Lietuvos. Gudijos dabartinėje teritorijoje esančią lietuvių žemę nuo lenkiškos "Armijos krajovos" gynė VR kariai, tegul jų dvasia ir atminimas skatina tautiškumą ir patriotiškumą tarp lietuvių Gudijoje ir neleidžia pamiršti mums, kad ten buvo Lietuva, kad dabar ten nebėra Lietuvos, tačiau lieka viltis, kad ten vėl bus Lietuva. Nežlugdykime vilties!

Algimantas Zolubas

SPAUDOS BALSAI

"Paskui ŠAS plėtrą"

Maskvos savaitraštis *Argumenty i fakty* 48-toje 2002 m. laidoje rašo: "Daugelį rusų erzina ryžtas, su kuriuo baltiečiai, bulgarai, slovakai ir kiti socializmo broliai nubėgo paskui ŠAS (NATO) morką, tačiau tai kaip tik nėra sunku išaiškinti. Tų kraštų vadovų atmintyje yra gyva Sov. Sąjungai vasalinė priklausomybė, griežtas vyresniojo brolio ideologinis diktatas – tai ir traukia kuo greičiau atsirasti po dėdės Samo atominiu skėčiu. Tačiau pamirštama, kad už tai jie nemokamai gaudavo ginklus, pigų energetikos pristatymą ir milžinišką rinką savo prekėms. Buvusiems satelitams laikas suprasti – dabar jiems reikės už savo sunkiai uždirbtus pinigus pirkti ŠAS ginklus, maitinti didžiulę ŠAS valdininkų ir generolų armiją (beje, G.W. Bush'o vizitas Lietuvoje jai kainavo 600, 000 dolerių – priimti 'vyresniuosius draugus' iš Maskvos buvo daug pigiau)."

Niujorko *Novoje ruskoje slovo* 2002 m. lapkričio 26 d. straipsnyje *Brangus svečias* rašo: "Kadangi G. Bush apsilankymas iš anksto nebuvo planuojamas, pinigai Baltųjų rūmų valdovui priimti nebuvo valstybės biudžete iš anksto numatyti. Paprastai tokiems dalykams yra specialus atsarginis valdžios fondas, kuris neviršija 2 mln. litų, tačiau valdžia įkišo ranką į privatizacijos fondą. Nepaisant opozicijos kritikos, valdžia iš ten pasiskolino 1,082 mln. litų. Sukaupti pinigai buvo paskirstyti tarp įvairių biudžetinių struktūrų. Tuo būdu Vilniaus savivaldybei davė 0.5 mln. litų, valstybės apsaugos dept. 200,000 litų. Be to, 250, 000 litų davė policijai, kad nusipirktų palydai naujus motociklus".

JAV-joms šis vizitas irgi daug kainavo. Tas pats dienraštis 2002 m. lapkričio 24 d. laidoje rašo: " Penktadienio rytą į Lietuvos sostinę atvyko JAV prezidento G. Bush 900 asmenų 'apsaugos grupė' – jūrų pėstininkai, asmens apsaugos nariai, FBI agentai, techninis personalas, gydytojai ir virėjai. Jie saugos pirmąjį oficialų Baltųjų rūmų galvos vizitą Lietuvoje".

Rusai prieš ŠAS plėtrą

Savo pažiūras dėl ŠAS plėtros pareiškia minėtoje *Argumenty i fakty* laidoje ats. gen. V. Varennikov: "Neapgaudinėkime savęs: JAV ir ŠAS niekad nebuvo ir nebus artimi Rusijos bičiuliai. (...) Vidurinėje Azijoje jau pasirodė amerikiečių bazės, skirtos kovai su ben Laden. Jo nerado, bet bazės liko. (...) Reikia visaip trukdyti tolimesnę ŠAS plėtrą, įsitvirtinti bent šiuose ruožuose, nepaleisti Ukrainos, Gudijos ir Gruzijos".

Toronto savaitraštis *Russian Canadian Info* 2002 m. gruodžio pirmojoje laidoje pasisako: "Rytų Europos valstybės, jeigu būtų išsaugojusios bent truputį istorinės atminties bei sąžinės, prieš puldamos į ŠAS glėbį turėtų pagerbti žuvusiuosius už laisvę. Juk 'tūkstančio metų reicho užkariautoje erdvėje Rytų europiečiai neturėjo nė mažiausios galimybės apsaugoti savo tautinę valstybę ir tautinę tapatybę. Taigi pavojinga yra ne tiek ŠAS plėtra, kiek piktdžiugiškas džiaugsmas, su kuriuo kai kurios valstybės spjovė į savo išvaduotojų veidą, nors žlungant Sov. Sąjungai jie eilinį kartą padovanojo joms laisvę". Rytų europiečiai savo istorinės atminties neprarado, sovietiško persekiojimo nepamiršo ir kaip tik todėl mielai stoja į ŠAS.

A. Paulauskas ramina rusus

Maskvos dienraščio *Izvestia* 2002 m. lapkričio 19 d. laidoje Lietuvos seimo pirmininkas Artūras Paulauskas pasisako: "Įstojimas į ŠAS ir ES nėra tikslas savyje, bet mūsų piliečių gerovės apsaugojimo būdas. Jeigu tapę ES nare galėsime pagerinti ekonomiją, mes ryžtingai sieksime jos narystės. Tačiau geri kaimyniniai santykiai su Rusija, mūsų užsienio politikoje visada bus vienu iš prioritetų. Šiuos mūsų santykius, kurie šiuo metu plėtojasi galima pavadinti pavyzdingais ir teigiamais. Reikia tik išspręsti išsilikusius nesusipratimus dėl mūsų sutarčių ratifikavimo. Ir tada neliks – nenoriu naudoti žodžio 'problema' – klausimų, kurie reikalautų neatidėliotino sprendimo gerų kaimyninių santykių išlaikymui.

Rusai bijo netekti Karaliaučiaus

RF valdžios oficiozas *Rossijskaja gazeta* 2002 m. lapkričio 9 d. laidoje rašo: "Pagal oficialius duomenis iš Karaliaučiaus srities į pagrindinę Rusijos Federacijos dalį ir atgal kasmet geležinkeliu pravažiuoja apie 960,000 keleivių (turint galvoje Rusijos piliečius). Atrodo, kad pačiai Lietuvos valdžiai yra mįslė, kokiu būdu jos konsulatai sugebės susidoroti su tokiu gigantišku 'žmonių judėjimu' ir aprūpins beveik milijoną Rusijos piliečių vizomis. O tai reikės būtinai padaryti, jeigu Lietuva įstos į Šengeno zoną. Tačiau dar lieka neaišku, kaip iš šios padėties 'išsisuks' lietuviai pasieniečiai, nes ant jų pečių krinta atsakomybė už kruopštų visų rusų kertančių respublikos sieną patikrinimą. Čia jau prabėgimų per vagonus neužteks – reikės patikrinti kiekvieno keleivio dokumentus. (...)

Nepaisant viso triukšmo dėl besiartinančių prie Rusijos sienos Šengeno zonos vizų dėmesys yra atkreiptas į kitą reikalą: paskutinės Karaliaučiaus srityje atliktos apklausos parodė, kad per 20% vietinių gyventojų ligi 25 m. amžiaus bent vieną kartą buvo kituose Rusijos regionuose, tačiau 80% šios kategorijos gyventojų lankėsi užsienio kraštuose. Mums matant auganti karta praranda ryšį su savo nuo amžių tautinėmis šaknimis. Galimas netolimoje ateityje tranzito vizų keleiviams Lietuvoje įvedimas gali galutinai atplėšti Karaliaučiaus aptvarą nuo Rusijos. Dėl to bus kalti ne pasieniečiai, bet politikai, kurie, iš visko sprendžiant, patys nelabai nori sustiprinti savo sienas". **J.B.**

Nykstančios...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kuriam, ko gero, priklauso kosminių raketų konstruktoriaus pradininko titulas".

Mano kartos žmogui žemaičių garlėkis kaipo pirmasis lėktuvo modelis išrastas Lietuvoje buvo ilgai nežinomas. Pirmą kartą apie jį išgirdau atsitiktinai, kaipo garalėkį ir iki šiol nežinau, kas buvo jo konstruktorius. Keistu sutapimu, aptinku neseniai *Literatūroj ir mene* J. Strielkūno eilėraštuką *Parlekia,* kuris geriau už įrašą granito luite grąžina atmintin visas vaikystės svajones apie dangaus užkariavimą.

Parlekia

Žiūrėkit – parlekia, parlekia
Net virpa visas dangus
Iš Žemaitijos garlėkio
Parlekia didis žmogus.

Vyžom ir naginėm avinčius
Nešiojančius rudines
Pakelia dangop Simanavičius
Ir gyvus mūsop atneš.

(Jonas Strielkūnas)

Visai antraeilis dalykas, ar garalėkį sugalvojo Griškevičius ar Simanavičius, šis Strielkūno eilėraštis išsako man visą, vaikišką žavėjimąsi Dobkevičium, Gustaičiu, Darium-Girėnu ir visa mūsų aviacija. Primena laukimą, kol pasirodys horizonte mūsų ANBO eskadrilė, skraidanti po Europą, ar mūsų "Lituanica". Vargu ar tokį išgyvenimą gali iššaukti sodyba, darbo kabinetas ar paminklinis akmuo. Legenda nepalyginamai gajesnė.

Naujus metus sutinkant

Skaičiavo metai valandas gražias,
sūpavo skausmą, ašaras ir viltį,
dabar jie neša lekiančias snaiges
prie jų ir vėjams norisi sušilti.

Kai laikrodžio švytuoklė
pamos seniesiems metams
su paskutiniais dūžiais,
mes perbėgsim mintim

Per jų saulėtą džiaugsmą,
per sielvarto verpetus,
draugus mes prisiminsim,
priglausim juos širdim.

Ir ašaras surinksim
kaip saulė ryto rasą,
šypsenas pabersim
su šviesiais spinduliais.

Ir bėgsime sutikt Naujus metus –
pavasarį ir vasarą, auksinį rudenį,
vėl eisime baltais žiemos keliais,
bet su naujais siekimais
Ir kilniais darbais.

Vida Vosylienė

A†A
KLEMUI KARAŠKAI
amžinybėn iškeliavus,

gilią užuojautą reiškiame jo žmonai SALOMĖJAI, giminėms Amerikoje bei Lietuvoje ir kartu liūdime –

G. Agurkienė
A. Adomaitienė
A. Bungardienė
R. Lindley
A. J. Rastapkevičiai
V. Vyšniauskienė
M. Rybienė
J. Karaliūnas
R. Kudirkienė

A†A
EDITAI STANAITIENEI
mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiame jos vyrui VILIUI STANAIČIUI ir visai jų šeimai –

Toronto Lietuvių Namų valdyba

A†A
VERNAI PRANCKEVIČIENEI
mirus,

jos vyrą, klubo narį PETRĄ nuoširdžiai užjaučiame –

Hamiltono lietuvių pensininkų klubo "Ąžuolas" nariai ir valdyba

A†A
AUKSUOLIUI VALIŪNUI
mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiame jo žmonai KAREN bei dukroms – RENAI ir SARAH, tėvams – ALGIUI ir GENEI VALIŪNAMS, seseriai SNAIGEI ŠILEIKIENEI su šeima –

Antanas ir Aldona Sergaučiai su šeima
Bronius ir Ona Sergaučiai

Sugrįžimas Tėvynėn

Kur mėlynesnis tėviškės dangus

JANINA MARCINKEVIČIENĖ

Ir kaip brangios gimtinės nemylėti,
Kaip nesiglaust prie upių, ežerų?..
Tos žalios rūtos, jazminai prie
klėties –
Tai tartum lobiai. Juos širdy turiu.

Kas žino, kiek kartų negandų ir karo verpetų nublokštas už Atlanto, Kanados pilietybę įgijęs jaunuolis iš Lietuvos Vytautas Pačkauskas savo mintimis ir sapnais grįždavo į gimtąsias Suvalkijos lygumas, į netoli Kybartų esantį Kurpikų kaimą, kur jo tėvų ir protėvių šaknys, derliumi alsuojanti dosni žemė ir, kaip jam atrodė, mėlynesnis, negu Kanadoje, tėviškės dangus.

Nuo 1950 metų Vytautas Pačkauskas, iš prigimties meniškos sielos žmogus, gyveno ir dirbo Kanadoje, Toronte, savo rankomis sukūręs grožio salelę prie nuosavo namelio Vasagoje, kažin ar tikėjo, kad po daugelio metų, papūtus Atgimimo vėjams ir Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, galės lankytis laisvoje Tėvynėje, susitikti su giminaičiais, vaikščioti po savo gimtuosius laukus. Apsiprato Toronte, bet vis tiek širdies gilumoje liko lyg persodintas medis.

"Išeivijos lietuviai (ypač Toronto bendruomenė) Lietuvos nepriklausomybės atgavimo proga, pradėjo visokeriopai šelpti atsikuriančią Lietuvą", – su džiaugsmu mini mūsų tautietis Vytautas. "Gal pradžia buvo kukli: 'Sriubos lėkštė iš Kanados' Labdaros sekcijos pirmininkės dr. J. Čuplinskienės iniciatyva, bet vėliau parama plėtėsi. Prisidėjo nenuilstamos E. Stepaitienės pastangomis nuolat remiama tremtinių vaikaičių mokykla 'Lietuvos namai' Vilniuje, V. Biretos geranoriškumo dėka vieno milijono dolerių auka iš Kanados lietuvių Lietuvos atgimimo reikalams, daug nevienkartinių individualių rėmėjų aukų..."

Iš Vytauto pasakojimo supratau, kad išeivijos lietuviai yra labai taupūs, todėl ir sugeba vykdyti šią kilnią aukojimo, paramos misiją. "Tai tikriausiai dar vaikystėje tėvų įdiegta, į kraują įaugę", – sako Kanados lietuvis Vytautas, jau spėjęs įsikurti gražioje savo rankom nuolat meniškai puošiamoje sodyboje Šakiuose.

Kai tik atsirado galimybė laisvai lankytis Lietuvoje, vasaros laikotarpiais Tėvynės šauksmas jį vis kvietė ir kvietė į gimtąją šalį, nors ji ir labai toli nuo Kanados. Tada ir įsigijo šią nedidelę, netoli miško esančią sodybą Šakių miesto pakraštyje. Čia vasarodamas aplankė gražiausius miestus ir miestelius, žavėjosi atstatytomis pilimis, naujomis šventovėmis, nepakartojamu Kryžių kalnu, Nidos peizažu; neliko neaplankyti ir partizanams skirti paminklai, išlikusios buvusios slėptuvės miškų prieglobstyje įvairiose Lietuvos vietose. Tuo pat metu ilsėjosi Birštono, Palangos kurortuose, susirado ne vieną giminaitį, su kai kuriais naujai susipažino. Juk per tą laiką užaugo jau III-ji karta. O žiemoti vis grįždavo į Torontą.

Savo trumpalaikių pabuvojimų Lietuvoje metu Vytautas tarsi patvirtino cituotus žodžius apie aukas tėvynainiams: asmeniškomis piniginėmis aukomis prisidėjo prie Varėnos naujosios šventovės vitražų įrengimo, Pabiržės kapinės (Biržų rajone) pasipuošė jo rankų darbo dėka atnaujintu paminklėliu, taip pat pasirūpino Toronte gyvenančio kraštiečio Antano Šelmio jų buvusios sodybos vietoje koplytstulpio pastatymu, paruošė ir projektą, o pagal tai, kad savo kilmę išveda iš prūsų, lankydamasis Tolminkiemyje, Kristijono Donelaičio buvusioje parapijoje, tvarkė aplinką, paskyrė auką Mažosios Lietuvos reikalams.

Klausiu Vytautą, koks įspūdis liko po tiek metų pirmąkart nuvykus į tėviškę. "Pirmiausia pajutau, kaip smarkiai ima plakti širdis... Namai nugriauti sovietmečio kolchozų srauto... Bėgu prie didžiulio jovaro... Čia aš su seserimis ir broliais mėgau žaisti. Tas jovaras savo ošimu tarsi klausia: 'Kur jūs taip ilgai buvote?... Žiūrėjau ir supratau: paseno jovaras, kaip ir mes'... pasakojo jau 70 metų peržengęs Vytautas Pačkauskas."

Palaipsniui iškilo poreikis visam laikui pasilikti Lietuvoje. Tad šiuo metu Vytautas nuolat lankosi Kurpikų kaime, savo tėvų atgautą žemę padovanojęs brolio sūnaus šeimai. Apeina pažįstamus laukus, kuriuose kadaise įmynė savo pėdas, gėrisi čia augančiais vešliais javais, daržovėmis, gėlėmis. Malonu matyti, kaip sodyboje sukasi savi darbštūs žmonės, pagarbiai jį vadindami dėde, nesvarbu kurios kartos atstovai būtų. "Ir dabar man gera pasėdėti ant to paties šulinio krašto, įmesti akmenuką ir, kaip vaikystėje, stebėti gilumoje sklindančius ratilus, paglostyti arklius (ir pakinkyti dar tebemoku), apglėbti pribrendusias rugių varpas ir pajusti, kaip jos kutena skruostus", – gal kiek nostalgiškai prisipažįsta gamtos grožį labai vertinantis Vytautas.

Deja, niekas nepasakys, kad šiam žmogui jau tiek metų: visad žvalus, pilnas naujų sumanymų kaip ką nors patobulinti pagal savo, kaip dailės mėgėjo, sugebėjimus, kad sklistų kuo daugiau grožio. Be to, šis žmogus negali nuolat gyventi vienoje vietoje, nes mėgsta bendrauti su daugeliu tautiečių, lankytis kultūriniuose renginiuose, muziejuose, parodų salėse, todėl nemažai keliauja – juk ne visi Lietuvos kampeliai dar žinomi.

Šiuo metu dažniausiai jį sutiksi Kauno Laisvės alėjoje ar Žaliakalnyje. Tai sustoja prie Romo Kalantos atminimo vietos, tai pasėdi Vytauto Didžiojo Karo muziejaus sodelyje, pavaikščioja gražioje Akademinių klinikų aplinkoje, kur pastoviausiai ir gyvena ramioje gatvėje esančiame bute, o mėgstamiausia vieta (ypač vasarą), kaip sako jis pats, Santakoje, kur Nėris įteka į Nemuną, kur snaudžia senoji Kauno pilis. "Pereini atjaunėjusį senamiestį ir patenki į šią malonią oazę"...

Bet kai kurios manieros, gyvenimo būdo aspektai vis tiek pasako – tai užsienietis. Beje, jis nepamiršo ir jau niekad nepamirš Toronto. Jo laukiamas svečias – savaitraštis *Tėviškės žiburiai* – tai brangi dovana mums, lietuviams, tuo pačiu ir jam. Būdamas Šakiuose, užsuka paskaityti savo mėgstamo leidinio, kurį pastoviai gaunu.

Vasarų metu Vyt. Pačkauskas Kaune ne kartą buvo susitikęs su išeivijos lietuviais, atvykstančiais į Lietuvą, aplankančiais ir Kauno žymesnes įsimintinas vietas. Jis kviečia užjūrio tautiečius dažniau lankytis Lietuvoje, būti tais paukščiais, kurie nuolat grįžta į savąjį kraštą tolimaisiais padangių keliais, kur mėlynesnis tėviškės dangus.

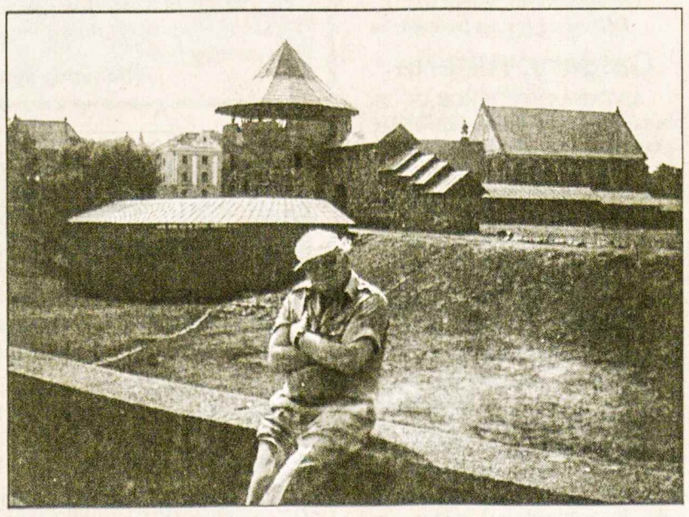

Vytautas Pačkauskas prie Kauno pilies Neries ir Nemuno santakoje
Nuotr. J. Marcinkevičienės

Vytauto Pačkausko, buvusio torontiečio sodyba Šakiuose
Nuotr. J. Marcinkevičienės

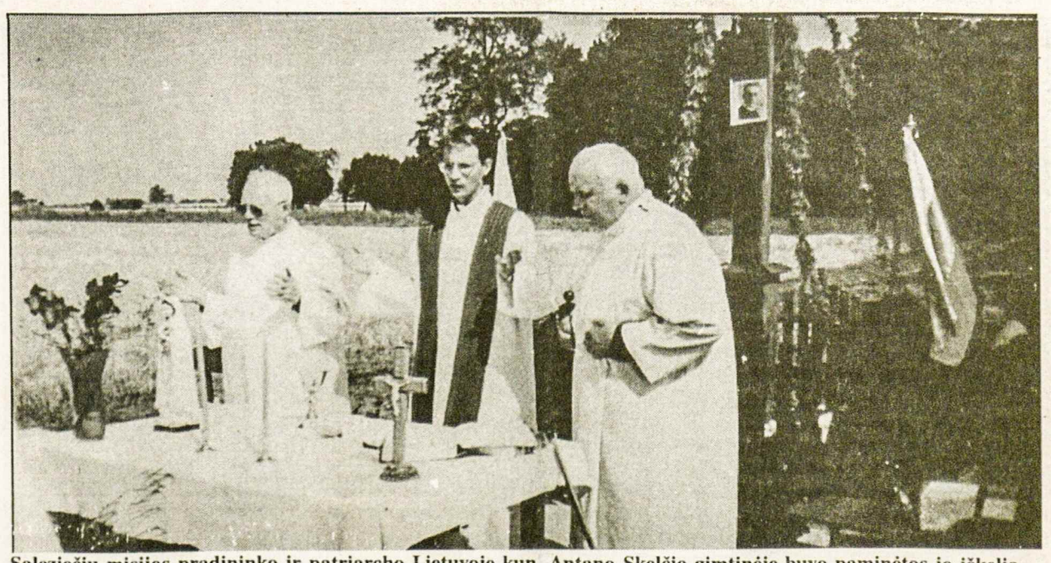

Saleziečių misijos pradininko ir patriarcho Lietuvoje kun. Antano Skelčio gimtinėje buvo paminėtos jo iškeliavimo į Amžinybę 42-ųjų metinių ir koplytstulpio pastatymo pirmųjų metinių sukaktis. Šv. Mišių koncelebracijai vadovavo Vilkaviškio vyskupijos Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio kunigų seminarijos dvasios tėvas, teologijos daktaras kun. Arūnas Poniškaitis, dalyvaujant saleziečiui kun. Stasiui Šileikai (dešinėje) ir Šlienavo klebonui kun. Vytautui Vaičiūnui, kuris mokėsi Saleziečių centre Vyteniuose

Neblėstanti tautos asmenybė

Pranas Dielininkaitis tarp dabarties "Titaniko" keleivių. Minint Prano Dielininkaičio (1902.V.5–1942.IV.6) gimimo šimtąsias metines

VIDMANTAS VALIUŠAITIS

Paryžiaus Sorbonos universiteto daktaras Pranas Dielininkaitis, vienintelis diplomuotas sociologas ne tik prieškario Lietuvoje, bet ir ano meto Baltijos valstybėse, buvo ryški asmenybė, palikusi neišdildomą pėdsaką pirmosios respublikos visuomenės gyvenime. Jis buvo vienas iš tų žmonių, kurie liko Lietuvos istorijoje kaip viena iš ryškiausių "36-ųjų metų generacijos" asmenybių. Ta karta lietuviškosios visuomenės raidai davė reikšmingų impulsų ir iškėlė ilgalaikių gairių jos atsinaujinimo krypčiai.

Keletas enciklopedinių faktų

Enciklopedijoje pažymėta, kad Pranas Dielininkaitis gimė 1902 m. gegužės 5 d. Juškų kaime, Žaliosios valsčiuje, Vilkaviškio apskirtyje. 1924 m. baigė Marijampolės mokytojų seminariją. Mokytojaudamas "Pavasario" gimnazijoje Kaune ir mokytojų seminarijose bei komercinėse gimnazijose Tauragėje, taip pat Višakio Rūdos mokykloje – studijavo Lietuvos universiteto Teologijos-filosofijos fakultete sociologiją.

Baigęs universitetą 1928-aisiais, prof. Prano Kuraičio rūpesčiu, dar penkerius metus turėjo galimybę sociologijos studijas tęsti Sorbonoje. Ten 1933 m. birželio 6 d. apgynė daktaro disertaciją tema "Mokyklos laisvė ir valstybė". Nuo 1933 m. spalio 1 d. ligi bolševikų atėjimo buvo VDU Teologijos-filosofijos fakulteto vyr. asistentas ir skaitė sociologijos, valstybės teorijos bei kitus kursus.

Bolševikų suimtas drauge su šimtais kitų Lietuvos inteligentų 1940 m. liepos 12 d. (Tą naktį buvo areštuotas ir Ignas Skrupskelis, jo bendražygis, dienraščio *XX amžius* vyr. redaktorius). Už akių buvo nuteistas 8 metus į Sibiro priverčiamųjų darbų stovyklą. Nespėjus išvežti, karo pradžioje drauge su kitais kaliniais išsilaisvino iš Kauno IX forto kalėjimo. Tiesiai atvykęs į Laikinąją vyriausybę, buvo paskirtas iš pradžių dienraščio *Į laisvę* redaktorium, netrukus – Laikinosios vyriausybės darbo ministeriu. Nuo 1941 m. rudens Kauno universiteto filosofijos fakulteto sociologijos docentas ir katedros vedėjas. Mirė staiga, netikėtai, pačiame brandos amžiuje – keturiasdešimties metų (1942 m. balandžio 6 d.).

Platus raiškos baras

P. Dielininkaitis reiškėsi visose visuomenės darbo srityse. 1925-1927 buvo LU studentų ateitininkų sąjungos pirmininkas, 1933-1935 studentų ateitininkų sąjungos centro valdybos pirmininkas, atstovavo Lietuvai tarptautiniuose studentų internacionalo ir *Pax Romana* kongresuose, buvo išrinktas *Pax Romana* I vicepirmininku. Nuo pat Lietuvos krikščionių darbininkų sąjungos įsisteigimo 1934 m., jis ėjo įvairias pareigas jos centro valdyboje ir buvo vienas pagrindinių jos autoritetų. Vadovaujamas pareigas ėjo Katalikų veikimo centre ir Katalikų vyrų sąjungoje.

Be kultūrinių organizacijų, P. Dielininkaitis reiškėsi ir politiniame gyvenime. Buvo vienas iš organizatorių jaunųjų katalikų intelektualinio sąjūdžio, ieškojusio naujų demokratinės valstybės formų ir 1936 m. paskelbusio deklaraciją *Į organiškosios valstybės kūrybą* (jis yra vienas iš šios deklaracijos autorių, ne vien signataras, kaip dauguma kitų 16-os pasirašiusiųjų). Aktyviai dalyvavo tautininkų režimui opozicinėje "Bendro žygio" veikloje ir buvo ištremtas iš Kauno.

Po Klaipėdos netekimo, vyriausybei pradėjus ieškoti kontakto su opozicija, dalyvavo derybose dėl vadinamosios darbo vyriausybės sudarymo 1939 m. Vadovavo Lietuvos žurnalistų delegacijai į Lenkiją, 1936-1940 m. buvo populiaraus krikščioniškos minties dienraščio *XX amžiaus* redakcinio kolektyvo narys.

Stambioji žurnalistikos artilerija

Tai sausi biografijos faktai. Turiningi, žmogų atitinkamai apibūdinantys. Tačiau tikrasis asmenybės veidas, žmogaus charakteris, jo gebėjimas pasitikti gyvenimo išbandymus ir veikti ne vien sėkmės momentais, bet ir tragiškomis valandomis, parodo tikrąją asmens vertę.

Tegul kalba tie, kurie jį pažinojo ir matė veikiantį.

Prano Dielininkaičio bendramintis ir bendražygis, rašytojas, publicistas, literatūros ir kultūros istorikas, vienas rezistencijos autoritetų, Laikonosios vyriausybės švietimo ministeris, ėjęs ir ministerio pirmininko pareigas Juozas Brazaitis:

"(Dielininkatis) gerokai pasinešė į žurnalistiką. <...> 1936 m. sykiu su kitais jaunais katalikų entuziastais <...> išleido dienraštį *XX amžius*. Tas dienraštis pakeitė cenzūros uždarytą katalikų dienraštį *Rytą* ir gautą iš *Ryto* palikimo skaitytojų skaičių pakėlė 15 kartų. Po kelerių metų įtempto ir sumanaus darbo, jis nukonkuravo visus kitus dienraščius.

Dielininkaitis laikraštyje nebuvo plunksnos pelė. Jis nebuvo toks laikraštininkas kaip Dovydaitis, kuris mokėjo laikraštį vienas prirašyti. Jis nebuvo toks kaip kun. J. Prunskis, kuris mokėjo į savo laikraštį visus kitus už skvernų sutraukti ir prikalbinti, kad tik jam rašytų. Jis nebuvo toks nei kaip dr. I. Skrupskelis, kuris rūpestingai kas antra trečia diena pats tardavo savo žodį, aktualiuosius įvykius įvertindamas.

Dielininkaitis buvo stambioji žurnalistikos artilerija. Jis retai, protarpiais duodavo straipsnių, bet pagrindinių, principinių. Tokis buvo kaip dr. A. Maceina, kaip kun. S. Yla, kaip A. Vaičiulaitis kiekvienas savo specialybėje".

Buvo savas tarp darbininkų

Štai ką J. Brazaitis kalba sako apie socialinę P. Dielininkaičio veiklą:

"Iš užsienio grįžęs, ypačiai kibo į darbininkus. Darbininkų masę jau komunistai buvo gerokai apsėdę.

Savo laiku stiprias pozicijas lietuvių darbo masėse turėjusi Darbo federacija tautininkų režimo buvo gerokai susilpninta. P. Dielininkaitis su prof. Dovydaičiu pasiryžo duoti naują impulsą lietuvių krikščionių darbininkų sąjūdžiui. Ir davė.

1934 m. balandžio 8-9 d.d. įvykęs reorganizacinis Darbo federacijos suvažiavimas Dielininkaitį pastatė krikščionių darbininkų sąjūdžio prieky. Darbo visuomenėje P. Dielininkaitis pasijuto kaip žuvis vandenyje. Metalistai, šoferiai, kiemsargiai, žemės ūkio darbininkai, miesto tarnaitės, darbininkų jaunimas – tai tie vardai, kuriuose jis nenuilstamai nardė. Susirinkimai, suvažiavimai, pranešimai, paskaitos, iškylos, stovyklos – kasdieninė duona. <...>

Dar labiau išplėtojo energiją, kai sovietai privertė Lietuvą įsileisti įgulas. Su įgulom plūstelėjo ir komunizmo agentų armija. Jie verbavo ir kurstė darbininkus. Į jų tinklą pakliuvusius ir paskui juos pametusius net žudė.

Dielininkaitis tada ėmė rengti masinius darbininkų mitingus ir rungėsi juose su komunistų agitatoriais. Nebuvo tokio mitingo, kur Dielininkaits būtų pralaimėjęs. Darbininkų susipratimas ir nusiteikimai prieš komunizmą tiek pakilo, kad Šančiuose, Vilijampolėje, pačiuose pramoningiausiuose Kauno priemiesčiuose, komunistų agentus, kurie mėgdavo sukelti triukšmą ir mitingus išardyti, patys darbininkai sutvarkydavo".

Politinės veiklos perspektyvą sujaukė okupacija

Apie politinę P. Dielininkaičio veiklą J. Brazaitis rašo: "Užsieniniai smūgiai – Lenkijos ultimatumas, kitais metais Klaipėdos atplėšimas – ir netikėtai paruoštas tų smūgių priėmimas supurtė patį režimą.

Ir opozicijoj atsidūrusios demokratinės partijos, nors jos ir buvo uždarytos, spaudė savo pareiškimais vyriausybę. Smetona vienu laipsniuku nusileido. Sutiko, kad būtų sudaryta vyriausybė, į kurią įeitų žmonių ir iš demokratinių partijų. Gimė lietuviuose pažįstama darbo vyriausybė. Pasitarimuose dėl jos sudėties su liaudininkais ir tautininkais. Dielininkaitis gyvai dalyvavo ir faktiškai vadovavo iš katalikų pusės. Čia buvo jo sėkmingas debiutas grynai politinėje valstybinėje plotmėje. Pra-

(Nukelta į 4-tą psl.)

MIELI IR BRANGŪS LIETUVIŠKOSIOS SPAUDOS SKAITYTOJAI, TAUTIETĖS IR TAUTIEČIAI,

ŠVENTŲ KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ PROGA SU GILIA IR NUOŠIRDŽIA MEILE KREIPIUOSI Į KIEKVIENĄ IŠ JŪSŲ, Į JŪSŲ ŠEIMAS IR ARTIMUOSIUS, Į VISUS JUMS BRANGIUS IR ARTIMUS ŽMONES.

ESAME GAUSI IR NEDALOMA LIETUVIŲ ŠEIMA. KAD IR KAIP TOLI NUO TĖVYNĖS BŪTUME, KAD IR KOKIE ATSTUMAI MUS SKIRTŲ, SAVO DVASIA, MINTIMIS IR ŠIRDIMI VISI SUSITINKAME LIETUVOJE IR DAR KARTĄ PASIJUNTAME VIENOS ŽEMĖS, VIENOS TAUTOS VAIKAI. BENDROS TĖVŲ IR PROTĖVIŲ PRAEITIES, BENDRŲ DVASINIŲ ŠAKNŲ, BENDROS VILTIES TELKIAMI ŽMONĖS.

ŠVENTŲ KALĖDŲ DIENOMIS ŠIS JAUSMAS – ITIN STIPRUS IR GYVAS, TADA TAMPAME VIENI KITIEMS ITIN SVARBŪS, REIKALINGI IR RŪPIMI. TODĖL KREIPIUOSI Į KIEKVIENĄ IŠ JŪSŲ IR TIEK ŠVENČIŲ DIENOMIS, TIEK IR VISAIS ATEINANČIAIS METAIS LINKIU PAČIŲ TAURIAUSIŲ IŠGYVENIMŲ, BRANGIAUSIŲ ŽMONIŲ ARTUMO, ŠILUMOS IR MEILĖS, STIPRIOS SVEIKATOS IR KUO GERIAUSIOS KLOTIES. TEGLOBOJA JŪSŲ NAMUS RAMYBĖ, JAUKUMAS IR ŠILUMA, TENEAPLEIDŽIA JŲ SANTARA, TEIŠSIPILDO PAČIOS SLAPČIAUSIOS, PAČIOS GRAŽIAUSIOS JŪSŲ VILTYS.

LINKSMŲ ŠVENTŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ!

VALDAS ADAMKUS
LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

"Žodis tapo kūnu ir apsigyveno tarp mūsų"

Esame viena ateitininkiška šeima, pasklidusi po pasaulį. Būdami atviri laiko dvasiai, liekame ištikimi savo idealams, išreikštiems šūkiu "VISA ATNAUJINTI KRISTUJE"!

SVEIKINAME VISUS ATEITININKUS

šv. Kalėdų proga

Mūsų Atpirkėjo gimimu paženklinti 2003-ji metai tegu įkvepia mus žengti į Naujuosius metus su atsinaujinimo ir meilės dvasia. To siekdami, melskime užtarimo iš mums artimos ADELĖS DIRSYTĖS, žengiančios pirmuosius beatifikacijos žingsnius.

Šiaurės Amerikos ateitininkų taryba

Atstatomi Valdovų rūmai Vilniuje

2002 m. gruodžio 5 d. Taikomosios dailės muziejuje, Arsenalo 3A, Vilniuje, įvyko tradicinis Valdovų rūmų paramos fondo rengtas Valdovų rūmų atstatymo paramos vakaras. Iš Vilniaus universiteto vakaro svečiams buvo atvežta ir parodyta keletas ypatingai vertingų Vilniaus universiteto bibliotekos retų spaudinių skyriuje saugomų senųjų žemėlapių ir atlasų. Taip pat buvo parodyta XIII-XVII š. antspaudų bei atspaudų. Apie šių kolekcijų vertę, reikšmę ir restauravimo darbų eigą svečiams pasakojo Lietuvos dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys.

Pilių direkcijos vedėjas Saulius Andrašūnas pasakojo apie atstatymo eigą: tai, kas jau yra padaryta nuo 2002 m. gegužės 10 d. – oficialios Valdovų rūmų statybos pradžios – ir artimiausius statybos planus. "Šiais metais darbų atlikta daugiau nei bet kada anksčiau", – sako Andrašiūnas. Valdovų rūmų aplinkoje rasta ypač daug medinės statybos liekanų, atlikti jų archeologiniai tyrimai. Išgręžti gręžiniai pietinio korpuso pamatų poliams. 2003 metais jau galėsime matyti pietinio korpuso fasadą.

Paramos vakare už ilgą, kruopštų ir pasiaukojantį darbą ilgamečiai Vilniaus žemutinės pilies tyrinėtojai – architektūros istorikas Napaleonas Kitkauskas ir archeologas Vytautas Urbanavičius buvo apdovanoti keramikiniais Valdovų rūmų maketais. Vakaro svečius sveikino "Trijų panterų" solistės – Rasa Juzukonytė, Raimonda Talat-Kelpšaitė ir dainininkas Česlovas Gabalis. Vakarą vedė aktorius Sigitas Jačėnas.

Paramos vakaro loterijai savo kūrinius dovanojo Lietuvos dailininkai: Aušra Barzdukaitė-Vaitiekūnienė, Giedrė Bulotaitė-Jurkūnienė, Vidmantas Gerulaitis, Antanas Vilius Jurkūnas, Rūta Kulikauskienė, Antanas Obcarskas, Gražina Vitaraitė, Saliamonas Teitelbaumas ir Gintaras Gesevičius. Fotomeninkas Rimantas Dichavičius šiai loterijai skyrė tris ką tik iš spaustuvės atvežtus 2003 m. kalendorius "M. K. Čiurlionis ir siendiena". Be šių pagrindinių loterijos prizų, svečiai galėjo išlošti taksofono kortelių su dailininko J. Kamarausko piešiniu "Valdovų rūmai ir Aukštutinė pilis" (1894 m.), Valdovų rūmų vardo gaminių – midaus, šokoladinių saldainių, vytintų dešrų rinkinių.

Renginyje apsilankė per 190 svečių. Per vakarą buvo surinkta 10,000 Lt aukų senųjų LDK žemėlapių ir antspaudų bei atspaudų kolekcijų restauravimui paremti.

Valdovų rūmų paramos fondo informacija

OVER A CENTURY OF SERVICE 18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PASKELBTAS METŲ ŽMOGUS

Lietuvos "Metų žmogus", paskelbtas 2002 m. gruodžio 31 d. yra prezidentas Valdas Adamkus. Tokį titulą jam priskyrė 27.5% Lietuvos gyventojų. Kiti 11% balsavo už ministerį pirmininką Algirdą Brazauską, rodo viešosios nuomonės tyrimų firmos "Baltijos tyrimai" apklausa. Pastarasis jau 6 kartus buvo šiuo titulu pažymėtas. V. Adamkus taip pat išrinktas populiariausiu 2002 metų vilniečiu. Daugumai apklaustųjų, įsimintiniausias 2002-jų įvykis – JAV prezidento George W. Bush apsilankymas Lietuvoje. JAV prezidentas išrinktas svarbiausiu pasaulio žmogumi, o svarbiausiu pasaulio metų įvykių apklausos dalyviai prisiminė įkaitų dramą Maskvoje, rašo ELTA/LGTIC.

PADAUGĖJO ŠAS REMIANČIŲ

ELTA/LGTIC žiniomis, jei vyktų referendumas apie Lietuvos narystę Šiaurės Atlanto sąjungoje (ŠAS), tam pritartų 65% Lietuvos gyventojų. Tai rodė 2002 m. gruodžio mėnesį atlikta apklausa. Šalia jų yra dar 10% pritariančių narystei, kurie pasisakė, jog apklausoje nedalyvautų. Maždaug penktadalis gyventojų mano, kad narystė ŠAS Lietuvai nereikalinga.

NAUJAS VIZŲ SKYRIUS

Kaip skelbia ELTA/LGTIC, 2002 m. gruodžio 30 d. Gudijos mieste Gardine pradėjo veikti Lietuvos generalinio konsulato vizų skyrius. Vizų poreikis padidės 2003 m., nes nuo sausio 1-sios nustojo galioti bevizio režimo lengvatos Lietuvos ir Gudijos piliečiams, pagal lapkričio 26 d. pasirašytą laikiną susitarimą dėl šių valstybių piliečių kelionių. Jame numatytos vizų išdavimo lengvatos tik tam tikroms grupėms asmenų. Šiuo potvarkiu vizų lengvatų netenka apie 50,000 Lietuvos ir Gudijos gyventojų.

VEIKS JAUNIMO FORUMAS

Prezidentūroje 2002 m. gruodžio 30 d. įvyko prezidento Valdo Adamkaus ir jaunimo judėjimo "Už veiklią visuomenę" atstovų susitikimas. Judėjimas vienija skirtingų politinių įsitikinimų bei įvairių Lietuvos vietovių jaunimą, norintį prisidėti prie atviros ir kuriančios visuomenės kūrimo, įveikti pilietinį pasyvumą, rašo ELTA/LGTIC. Susitarta, kad prie prezidento institucijos bus įsteigtas Jaunimo forumas, kuris vienytų visų Lietuvos jaunimo organizacijų bei grupių atstovus ir suteiktų galimybę jaunimui pareikšti savo pozicijas įvairiais visuomenės gyvenimo klausimais bei dalyvauti valstybės reikalų tvarkyme.

NARKOTIKAI Į SKANDINAVIJĄ

Švedijos Karlshamno uosto muitinėje 2002 m. gruodžio 28 d. aptikta gana didelė narkotikų siunta iš Klaipėdos keltu "Palanga" atplaukusiame sunkvežimyje, kurį vairavo jaunas lietuvis. Įvairiose automobilio dalyse buvo paslėpta 150,000 rohypnolio (raminančiųjų) tabletių ir arti 10,000 "Ecstasy" tablečių. Sulaikyta kontrabanda sudarė trečdalį visų metų narkotikų "laimikio". Po to pradėta kruopščiai tikrinti kiekvieną automobilį su lietuviškais valstybiniais numeriais. Lietuvos policijos duomenimis, dažniausiai narkotikų kontrabanda gabenama automobiliais (apie 38%), rečiau lėktuvais (29%), keltais – vos 8%. Likę 25% - nežinomi, rašo *Kauno diena*.

SPIRITĄ GABENO MALKOSE

Praėjusių metų lapkričio 29 d. Norvegijos muitininkai iš Lietuvos važiavusiame krovininiame sunkvežimyje rado 2500 litrų spirito kontrabandą. Krovinyje buvo 4517 malkų, kuriose išgręžtos skylės ir į jas sukaišioti pilni spirito buteliai. Malkos – įprastas į Norvegiją iš Lietuvos gabenamas krovinys, bet pirmą kartą į tą kraštą pabandyta nelegaliai įvežti tokiu originaliu būdu. Daugelis Norvegijos televizijos kanalų parodė iš Lietuvos importuotas malkas su spirito užtaisu, rašo *Lietuvos rytas*.

KONTRABANDA IŠ KAIMYNŲ

Valstybės sienos apsaugos tarnybos (VSAT) Ignalinos rinktinės pasieniečiai 2002 m. lapkričio 30 d. sulaikė iš Gudijos per Tverečiaus pasienio punktą įvažiavusius du automobilius, vežusius 500,000 litų vertės kontrabandą. Vienas Lietuvos pilietis vežė įvairių rusiškų vaistų, daugiausia veterinarinių, kitas – dešimtis moteriškų kailinių, žieminių ir įvairių kitų drabužių, galanterijos gaminių. Prekės galėjo būti atgabentos iš Rusijos, perkrautos į lietuviškus automobilius Gudijoje, Lietuvos pasienyje. Abu automobiliai priklausė Ignalinos rajono gyventojui Gintautui Čepuliui. Dešimt tonų kontrabandinio cukraus buvo aptikta Medininkų kelio punkte gruodžio 10 d. iš Lenkijos atvykusiuose dviejuose autobusiuose. **RSJ**

Lietuvos ambasadorė Sigutė Jakštonytė 2002 m. gruodžio 11 d. įteikė savo skiriamuosius raštus Kanados generalgubernatorei Adrienne Clarkson. Iškilmėse Rideau Hall rūmuose Otavoje ją lydėjo ambasados pareigūnai ir svečiai – iš k. administratorė Ramunė Zitikienė, Vidas Želnia, 2-oji sekr. Audronė Želnienė, ambasadorė, ministerispatarėjas Vaidotas Verba, KLB pirmininkė Rūta Žilinskienė, KLB Otavos apylinkės pirmininkė Rūta Kličienė, gynybos atašė JAV ir Kanadai pulkininkas-leitenantas Gediminas Grina, atvykęs iš Vašingtono Ntr. R. Jonaitienės

Neblėstanti tautos asmenybė

(Atkelta 3-čio psl.)

džia gera, geros viltys ateičiai".

Bet jas staiga nutraukė sovietų invazija. J. Brazaitis tęsia:

"Buvo 1940 m. liepos 11 dienos vakaras. Pats vidurnaktis. Akimis nulydėję mitinguojantį nelietuvišką gaivalą, šūkaujantį sveikinimus tėvų tėvui ir raudonajai vaduotojai padavėm vienas kitam rankas su viltimi:

– Gal dar rytoj susitiksim…

Nebesusitikom. Tą naktį Dielininkaitis ir šimtai kitų jau atsidūrė NKVD kalėjime.

Tardymai. Naktimis pakelia iš miego pačiame įmygyje. Gabena į NKVD ir tardo iki ryto. Parvežę įverčia atgal į kamerą ir pro vilkelį, pro durų langelį, sargybinis saugo, kad dieną nieks nedrįstų atsigulti ar snausti. Prižiūrėtojais paskirti seni kriminalistai. Jiems malonu parodyti savo valdžią ir kalinius apdaužyti. Ir tada pasigirsdavo trankus Dielininkaičio balsas, už visus protestuojantis, skundais grasinantis ir tokia kalinio "įžūlia" drąsa apstulbinantis neprityrusius prižiūrėtojus. Pietų sriubą valgydamas ir radęs kartais didelį laimikį, neluptą sušalusią bulvę – bet vis dėlto bulvę – dalinasi ją Dielininkaitis su savo nelaimės draugu kapitonu Venclova.

O vakare, kišdamas galvą po antklode, prie kasdieninės maldos dar sušnabžda:

– Labanakt, miela žmonele! Labanakt, dukryte!

Bet nei žmona, nei dukrytė, nei niekas iš laisvės negalėjo jo pasiekti. Nei laišku, nei siuntiniu, nei žodžiu".

Tokio dar neturim

"Teismas. Be teisiamojo. Enkavedistų teismams teisiamasis nereikalingas. Viskas už akių. Už tai, kad priklausei prie partijų ar prie organizacijų, kitokių nei komunistų partija, jau varei kontrrevoliuciją, ir dėl to paskyrė Dielininkaičiui 8 metus sunkiųjų darbų Vladivostoke.

Tik nespėjo. 1941 m. birželio 22 d. pratrūkus karui, sargyba nespėjo nei išvežti Dielininkaičio iš kalėjimo, nei kalinių sunaikinti.

Ir Dielininkaitis, it senas kavalerijos žirgas, karo muziką išgirdęs, tiesiai iš kalėjimo nusvyravo ne namo, kur galėjo tikėtis rasiąs pasiilgtąsias žmonelę ir dukrytę, bet į laikinosios vyriausybės būstinę. Nespėjo net su rastaisiais draugais apsikabinti, buvo padarytas redaktorium. Reikėjo užbėgti vokiečiams už akių ir išleisti laikraštį, dar jiems nepasirodžius".

"Taurius žmones kalėjimas nuskaidrina kaip liepsnos auksą, – rašo savo liudijimo pabaigoje Juozas Brazaitis. – Blogiosius sudegina kaip rūdis. Visokių iš kalėjimo matėm išėjusių. Dielininkaitis buvo tas aukso vyras.

Buvo tikra, kad dabar Dielininkaitis galės sukti didelį Lietuvos gyvenimo ratą, kaip ramios upės pakilę vandenys. Tačiau naujas visai netikėtas smūgis – 1942 m. Velykoms vyko į Šiaulius, kur gyveno jo šeima, persišaldė, ir po penkių dienų Prano nebeliko. <…>

Nebeliko žmogaus, kuris buvo beužimąs tokią vietą visuomenėje ir taip kovojo už demokratijos ir katalikybės idealus demokratinio pritemimo laikais Lietuvoje, kaip Krupavičius demokratinio švystelėjimo metais. <…>

"O kas jį pavaduos? Tokio dar neturim", – baigia savo liudijimą apie draugą ir bendražygį Juozas Brazaitis, užrašytą 1947 metais, Dielininkaičio mirties penkmečio proga.

Tą patį klausimą – "kas jį pavaduos" – ir, deja, tą patį atsakymą – "tokio dar neturim" – galime pakartoti ir šiandien, prabėgus 60 metų nuo Dielininkaičio mirties, minint jo šimtmetį.

London, Ont.

LONDONO PENSININKŲ KLUBAS gruodžio 18 d. suruošė prieškalėdinius pietus. Pagrindiniai šio susibūrimo ruošėjai buvo I. A. Dragunevičiai ir A. J. Aušrotai. Šventiškai ir išradingai buvo papuošti vaišių stalai. Tylos minute pagerbti į amžinybę iškeliavę klubo nariai. Klebonas kun. K. Kaknevičius palaimino valgius. Vaišinomės skaniai paruoštu kalakutu ir kitokiais gardumynais. Visi pensininkai ir pora kviestų svečių maloniai pabendravome, neskubėjome skirstytis. Londono pensininkų klubo nariai renkasi susirinkimams kiekvieną mėnesį, išskyrus kelis vasaros mėnesius: ruošia pasivaišinimą, aptaria svarbiausius klausimus, prisimenami sukaktuvininkai. Pensininkai sudaro pagrindinį mūsų parapijos branduolį. Ateinančiais metais nutarta ir vėl rinktis kiekvieną mėnesį.

KŪČIŲ NAKTĮ BERNELIŲ MIŠIOMS į Šiluvos Marijos šventovę susirinko daug parapijiečių, jų šeimos narių ir svečių. Prieš Mišias išklausėme kalėdinių giesmių, kurias atliko "Pašvaistės" choras, akompanuojant muz. A. Petrašiūnui (j.) Klebonas kun. K. Kaknevičius pasakė gražų pamokslą. Mišios buvo aukojamos už Lietuvą. Jų metu taip pat giedojo "Pašvaistės" choras. Mirga Bendoraitienė solo atliko giesmę *Šventa naktis,* o Aušra Sivickytė su drauge Gitana pagiedojo *Ave Maria,* joms gitara pritarė Julija. Po iškilmingų Mišių klebonas visus pakvietė į klebonijos raštinę pasidžiaugti ir pasisveikinti; pavaišino mus savo gamintu skaniu sūriu ir gardžiais sausainiukais. Linkėjome vieni kitiems džiaugsmingų Kalėdų švenčių, sveikų, gerų ir laimingų Naujųjų 2003-jų metų.

PIRMĄ ŠV. KALĖDŲ DIENĄ į mūsų šventovę susirinko jau nedaug parapijiečių, bet Mišių metu giesmes gražiai pagiedojo ir vargonais pritarė viena pati Aušra Sivickytė. Tai pradžiugino tuos parapijiečius, kurie negalėjo dalyvauti Bernelių Mišiose. **Aldona V.**

Britų Kolumbija

"Tremtinių grįžimo fondui" paremti aukas atsiuntė: $110 – V. K. Dailydė; $100 – St. ir Ald. Žaldokai.

Nuolatiniams aukotojams, prisimenantiems tremtinių vargą, nuoširdžiai dėkoja –

KLKM dr-jos centro valdyba

Hamilton, Ont.

A.a. ADOLFUI TUMAIČIUI mirus, reikšdami užuojautą dukroms – Teresei ir Nijolei bei jų šeimoms "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukojo: $25 – E. Klevienė; $20 – J. Gedrimienė, E. K. Gudinskai, M. P, Masiai, F. A. Povilauskai, F. Venskevičienė, A. Volungienė, A. K. Žilvyčiai; $15 – A. S. Urbonavičiai; $10 – G. Agurkienė; **a.a. Jono Dervaičio** atminimui, užjausdami jo šeimą, A. S. Urbonavičiai aukojo $10.

A.a. KLEMENSUI KARAŠKAI mirus, užjausdami jo žmoną Salomėją ir gimines "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukojo: $50 – J. Karaliūnas ir seserys, O. Zdanavičienė, M. Černiauskienė, D. Sinkevičienė; $40 – P. Sakalauskas; $20 – G. Agurkienė, V. V. Beniušiai, M. Chrolavičienė, M. J. Gimžauskai, E. K. Gudinskai, I. J. Jokubynai, L. Kriaučiūnienė, R. Kudirkienė, D. G. Martišiai, S. Panavienė, M. A. Pusdešriai, P. Styra, A. S. Urbonavičiai, J. K. Žukauskai; $15 – G. Grajauskienė; $10 – J. Astas, M. Borusienė, D. Garkūnienė, F. M. Gudinskai, S. Matukaitienė, M. Šiūlienė, Z. Vainauskienė.

A.a. VERNAI PRANCKEVIČIENEI mirus, užjausdami jos vyrą Petrą, seserį Mabel Henders ir gimines, "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukojo: $25 – J. J. Kažemėkai, J. Žhivko, E. M. Klevas; $20 – T. P. Kareckai, V. Kežinaitis, M. J. Gimžauskai, J. V. Pilkauskai, E. K. Gudinskai, D. A. Kamaičiai, F. A. Povilauskai; $10 – D. Garkūnienė, E. Navickienė, Z. Vainauskienė.

Dėkojame visiems aukojusiems **–PLV komitetas**

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS šalpos sekcija gruodžio 16 d. "Central Mall" surengė prieškalėdinį pyragų išpardavimą, kuris praėjo labai sėkmingai. Sekcijos nariai dėkingi visiems, kas darbu, kepiniais ar aukomis prisidėjo prie šio renginio. Gautas pelnas bus panaudotas labdarai. **D.G.**

"TALKA" lietuvių kredito kooperatyvas atsiuntė $3000 "Tremtinių grįžimo fondui" paremti. Savo dosnia auka ši institucija parodo, jog Sovietų S-gos įvykdyta tautžudystė Lietuvai yra istorinis faktas, kurio neištrins nei laikas, nei politiniai posūkiai. Ne tik Lietuvoje, bet ir plačiose Rusijos teritorijose išblaškyti tremtiniai, tebėa gyvi šio smurto liudininkai.

Už auką nuoširdžiai dėkoja –

KLKM dr-jos centro valdyba

Calgary, Alberta

ANTANAS TERLECKAS, žinomas Lietuvos laisvės kovotojas, ilgesnės viešnagės Kanadoje metu aplankė ir Kalgario lietuvius, su kuriais susitikimas įvyko pas Bendruomenės veikėjus Dubauskus 2002 m. lapkričio 24 d. Svečias padarė pranešimą, po kurio buvo labai įdomių diskusijų ir klausimų, nusitęsusių iki vėlyvo vakaro besivaišinant. Be atskirų susitikimų su lietuvių šeimomis, su buvusio KLB Kalgario apylinkės pirmininko A. Šukio šeima, dabartinio pirmininko A. Karlono globojamas, svečias susipažino su žymiomis miesto bei apylinkių vietomis, kaip garsiuoju dinozaurų muziejumi (Drumheller) ir kt. Buvo nuvežtas į kalnus, aplankė Banff vietovę, Atrodė, išvyko patenkintas.

PRIEŠKALĖDINIS POBŪVIS. 2002 m. gruodžio 13 d. "Winston Heights" salėje buvo surengtas kalėdinis pokylis. Įėjimas buvo nemokamas. Maistas – suneštinis, tik už gėrimus reikėjo mokėti. Šokiams CD muziką gražiai suorganizavo Žilvinas Leukonis. Mykolui Vartapatovui – KLB Kalgario apylinkės iždininkui daugelį mėnesių praleidžiant užsienyje, jo vieton vienbalsiai išrinktas Žilvinas Leukonis.

Vyko loterija. Laimikiai buvo padovanoti, tai maždaug vyko dovanų pasikeitimas už kainą – salės išlaidas. **Kęstutis Dubauskas**

• Ar jau parėmei Kanados lietuvių muziejų-archyvą?

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Amerikos lietuvių klubo St. Petersburge, FL, susirinkimas įvyko lapkričio 16 d. klubo patalpose. Jam pirmininkavo A. Karnienė, o sekretoriavo L. Petkuvienė. Svarstyti įvairūs reikalai ir išrinkta nauja valdyba: pirm. Kymienė, vicepirm. V. Juška, sekr. L. Petkuvienė, ižd. A. Česnaitė, sąskaityba – D. Vaidila; direktoriai – L. Alvarado, G. Cibienė, J. Labanauskas, E. Radvilienė, Z. Radvila ir V. Radzevičius. Į revizijos komisiją išrinkti: G. Treinienė, J. Daniliauskas ir A. Kerbelienė. Susirinkimo pirm. A. Karnienė padėkojo buvusiai valdybai už uolų darbą. Po susirinkimo vyko kavutė su pyragaičiais.

Klubo valdyba lapkričio 29, penktadienį, surengė tradicinį rudens pokylį, sutraukusį apie 200 dalyvių. Renginys pradėtas menine programa: šoko "Audros" tautinių šokių grupė, vadovaujama D. Adomaitienės; A. Kerbelienė ir L. Užukurienė, akompanuojant muz. A. Jurgučiui, padainavo nuotaikingų dainų. Šio renginio pelnas buvo skirtas dienraščiui *Draugas* paremti. *Draugo* atstovė Petersburge A. Karnienė išreiškė padėką visiems dalyviams už dalyvavimą pokylyje ir parėmimą lietuvių dienraščio. Be jo, pasak kalbėtojos, būtų skurdesnis lietuvių kultūrinis gyvenimas. Po to vyko vaišės, loterija ir šokiai. (*Lietuvių žinios,* 318 nr.).

Lenkija

Seinų ir Punsko krašto lietuviams studentams Kanados lietuvių fondas ir Suvalkų krašto sambūris Toronte paskyrė lėšų stipendijoms. Tam reikalui spalio 23 d. įvyko stipendijų skirstymo komisijos posėdis. Ją sudarė I. I. Bobinienė, Punsko Kovo 11-tosios licėjaus direktorė, P. Maksimavičius, Lenkijos lietuvių bendruomenės vicepirmininkas, A. Vaicekauskas, Lenkijos lietuvių draugijos pirmininkas, J. Gasperavičiūtė, Lenkijos lietuvių bendruomenės pirmininkė, I. Jonušonytė, Lenkijos lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkė. Skirstant stipendijas atsižvelgta, ar studentas yra baigęs lietuvių vidurinę mokyklą, pasižymėjęs lietuviškoje veikloje, kokia medžiaginė jo būklė, ar yra jau gavęs Kanados lietuvių fondo paramą. Buvo pateikti 23 prašymai. Stipendijas gavo 14 studentų: J. Talandis iš Dusnyčios, Seinų valsč., III kurso Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto; R. Sinkevičiūtė-Navulytė iš Vidugirių, Punsko valsč., I kurso Kauno medicinos universiteto Farmacijos fakulteto; B. Priclekaitė iš Vidugirių, I kurso Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto (lietuvių kalba); J. Gausaitė iš Konstantinuvkos, Seinų valsč., II kurso Vilniaus universiteto Žurnalistikos instituto; V. Januška iš Vidugirių, I kurso Vilniaus universiteto Moderniųjų technologijų vadybos; T. Bagdonavičius iš Žvikelių, Punsko valsč., I kurso Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto; G. Bukauskaitė iš Skarkiškių, Punsko valsč., IV kurso Lietuvos žemės ūkio universiteto Miškų fakulteto; J. Šidlauskas iš Ramonų, Šipliškių valsč., I kurso Kauno technologijos universiteto Informatikos fakulteto; I. Jakubonytė iš Vidugirių, I kurso Vytauto Didžiojo universiteto Gamtos mokslų fakulteto; E. Dadu, gimusi Sibire, prieš 10 metų su motina atvažiavusi į Lenkiją, II kurso Krokuvos Jogailos universiteto (tarptautinės ir politinės studijos); D. Kuosaitė iš Rimkežerių, Seinų valsč., I kurso Vilniaus universiteto Orientalistikos centro; A. Šimčikaitė iš Skarkiškių, Punsko valsč., IV kurso Kauno medicinos universiteto Farmacijos fakulteto; J. Staskevičiūtė iš Kreivėnų, Punsko valsč., I kurso Vilniaus universiteto (anglų kalba); R. Staskevičiūtė iš Punsko, I kurso Vilniaus universiteto (psichologija). Su stipendijų skirstymo komisijos sprendimu susipažino ir pritarė Kanados lietuvių fondo taryba ir Suvalkų krašto sambūrio narys J. Kuliešius, kuris daug pasidarbavo tų stipendijų skyrimo reikalais. Kaip rašoma *Aušros* 2002 m. 20 nr., Lenkijos lietuvių bendruomenė nuoširdžiai dėkinga Kanados lietuviams, besirūpinantiems Punsko ir Seinų krašto lietuvių gyvenimu. Taipgi rašoma, kad čekis $1,500 iš Kanados lietuvių fondo yra gautas, o Suvalkų krašto lietuvių sambūrio čekis $500 išsiųstas.

Australija

Sidnio lietuvių kat. kultūros draugija rugsėjo 22 d. Lietuvių klubo patalpose surengė Maironio 70 metų mirties sukakties paminėjimą. Jam vadovavo draugijos valdybos narė renginiams A. Savickienė. Paskaitą skaitė režisierius A. Šliavas iš Lietuvos, šiuo metu gilinantis studijas Australijoje. Jis kalbėjo apie Maironį kaip kunigą, žmogų, visuomenininką ir poetą pastebėdamas, kad spausdinant Maironio kūrybą sovietinėje Lietuvoje, ji buvo "pataisoma". Vietoj Tautos himno tada Lietuvoje buvo giedama *Lietuva brangi,* sukeldama žmonėms patriotinius jausmus, privedusius prie Atgimimo sąjūdžio. Meninės programos dalyje solistas A. Zakarauskas iš Lietuvos, dabar Australijoje studijuojantis anglų kalbą, atliko J. Karoso liaudies dainą *Koks ten lengvas poilsėlis.* Pianinu jam akompanavo dr. R. Zakarevičius. A. Kramilius skaitė Maironio poemą *Čičinskas.* A. Savickienė padeklamavo Maironio eilėraštį *Pasitikiu savimi.* Pabaigai dainos grupė, susidedanti iš A. Savickienės, A. Kolbakienės, J. Kedienės, I. Daniškevičienės, D. Ankienės, Pr. Andrukaičio ir J. Barilos, pritariant akordeonu A. Kramiliui, padainavo *Oi neverk motušėle, Stoviu aš parimęs, Užmiršai tėvų namus* ir kartu su publika *Lietuva brangi.* Po minėjimo vyko loterija. (*Mūsų pastogė,* 2002 m. 40 nr.). **J. Andr.**

PADĖKA

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvas "TALKA" paskyrė $5,000 paremti Kanados lietuvių jungtiniam jaunimo chorui ir jo dalyvavimui 2003 metų Dainų šventėje Lietuvoje.

Choras nuoširdžiai dėkoja Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvui "TALKA" už finansinę paramą ir maloniai kviečia kitus savo aukomis prisidėti prie šio kilnaus tikslo įgyvendinimo.

Kanados lietuvių jungtinis jaunimo choras

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%	Asmenines nuo	6.50%
santaupas	1.00%	nekiln. turto 1 m.	4.10%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	1.55%		
180 dienų indėlius	1.55%		
1 m. term. indėlius	2.50%		
2 m. term. indėlius	3.00%		
3 m. term. indėlius	3.35%		
4 m. term. indėlius	4.00%		
5 m. term. indėlius	4.50%		
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%		
1 m. ind.	2.50%		
2 m. ind.	3.35%		
3 m. ind.	3.60%		
4 m. ind.	4.25%		
5 m. ind.	4.75%		

• *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
• *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2
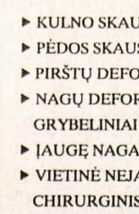
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaučia kitus
Sudbury Ontario

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS
- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
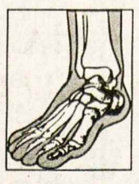
- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI
LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905•271•8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

Gyvenimo laiptais

Marijampolietis į Čikagą atsivežė savo poezijos knygų

EDVARDAS ŠULAITIS

Į Čikagą iš Marijampolės buvo atvykęs mokytojas, o dabar pensininkas, Jeronimas Šalčiūnas. Jis nuo pat jaunystės turėjo palinkimą rašyti eilėraščius, kuriuos kiek vėliau pradėjo leisti knygų pavidalu.

J. Šalčiūno poezija net ir "tarybiniais" metais buvo labai lietuviška, atausta patriotiniais bei religiniais motyvais. Tokia ji Lietuvoje negalėjo būti spausdinama. Kadangi šio vyro du broliai gyveno Amerikoje (jie karo metais pabėgo nuo rusų), tai Jeronimui pavyko dalį rankraščių tada jiems perduoti į šį kraštą. Vienas toks rinkinys čia pasirodė slapyvardžiu dar sovietiniais metais.

Kai 2002 m. lapkričio mėnesio antroje pusėje J. Šalčiūnas atvyko į Čikagą, atsivežė jau ketvirtojo savo poezijos rinkinio egzempliorių. Knyga pavadinta *Gyvenimo laiptais* skirta Kybartų gimnazijai atminti.

Čikagoje svečias susitiko su čia gyvenančiais tos gimnazijos mokiniais, jų tarpe ir šių eilučių autoriumi. Išsiskyrus 1944-jų vasarą, daugumai vėl buvo smagu susitikti.

Čia bent trumpai norisi pažvelgti į J. Šalčiūno naujausią poezijos rinkinį, kuris turi 121 puslapį. Jis suskirstytas į 3 dalis: pirmoji skiriama mažiesiems, antroji – moksleiviams, jaunimui, o trečioji – suaugusiems.

Knygos įžangoje garbės kanauninkas J. Barkauskas rašo:

"Skaitydamas Jeronimo Šalčiūno eilėraščius (sukurti 1959-2002 metais) įsitikinau, kad yra žmonių, kurie savo dvasia nesensta. Vienas tokių – mokytojas, dabar pensininkas, Jeronimas. Jį pažįsta ne tik daugelis marijampoliečių, bet ir įvairių Lietuvos miestų ar bažnytkaimių žmonės. Mat girdi jo žodį minėjimuose, pasiklauso skambančių eilėraščių, pabendrauja susitikimuose. Jo posmų klausydavome ir mirusių kunigų laidotuvėse ar metinių minėjimuose. O Blaivystės sąjūdžio renginiai jam visada neužmirštami..."

Po maždaug savaitės viešnagės Čikagoje J. Šalčiūnas kartu su savo žmona Irena dar išvyko į Floridą, kur gyvena jo brolis ir kiti artimi giminės. Atgal į namus jie žadėjo pajudėti prieš pačias Kalėdas. Šios kelionės metu, be abejonės, vėl gims naujų eilėraščių posmai, kuriuos, galimas daiktas, J. Šalčiūnas išspausdins penktoje savo knygoje.

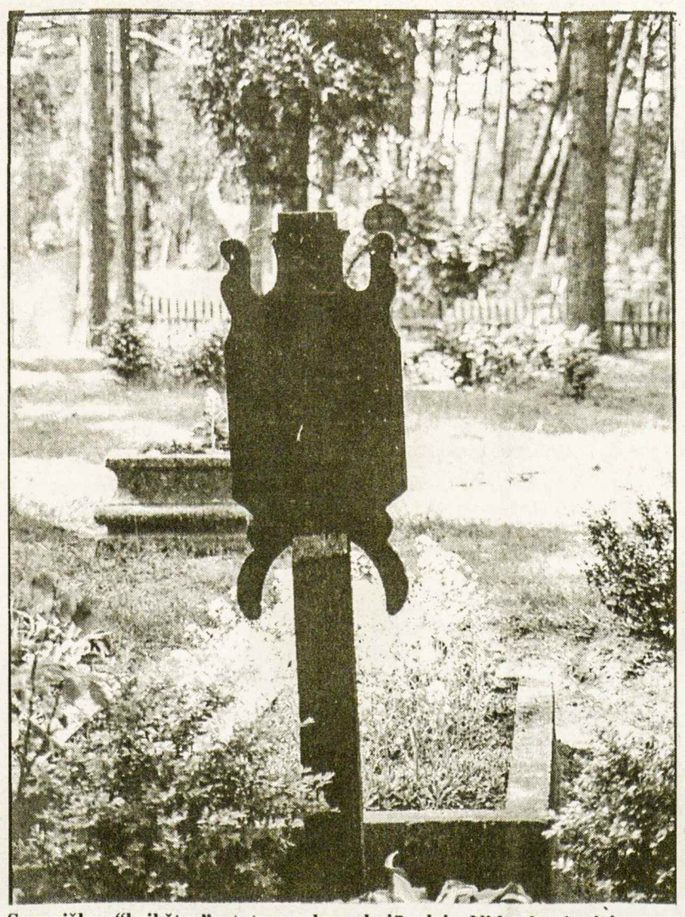

Senoviškas "krikštas", statomas kapo kojūgalyje, Nidos kapinaitėse
Nuotr. G. Kurpio

Sporto darbuotojų suvažiavimas

Suplanuotas sportinio jaunimo bendradarbiavimas su Lietuvos sportu. Leidinys apie išeivijos sportą. Rūpestis ateitimi

Skelbtas ŠALFASS (Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos) metinis darbuotojų suvažiavimas Klyvlande 2002 lapkričio 16 d. neįvyko. Jis įvyko 2002 lapkričio 30 d. Pastaraisiais metais šie sporto vadovų suvažiavimai darosi vis svarbesni, juose svarstomi vis labiau aktualėjantys organizaciniai reikalai. Lyg ir pribrendo laikas labai rimtai pažvelgti į ateitį (darbuotojų kartos kaita, veiklos apimtis, sąlygos, metodai ir pan.).

Suvažiavimui darbotvarkė pateikta gana platoka, kurią vis dėl to pavyko įvykdyti. Suvažiavimą pradėjo čikagietis ŠALFASS pirm. Rimantas Dirvonis. Minutės susikaupimu pagerbus lapkričio 12 Niujorke mirusį mūsų darbuotoją, buvusį žymūną sportininką Praną Gvildį, suvažiavimo darbų eigą vesti perleido prezidiumui – pirmininkams: Mindaugui Leknickui (Tor.), Vytautui Nasvyčiui (Klyv.) ir Elvyrai Vodopalienei (Vaš.). Mandatų komisija: Algirdas Bielskus ir Algis Gudėnas (abu Klyv.). Pirmiausiai buvo išklausyti sveikinimai iš buvusio ŠALFASS pirmininko, dabartinio Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus ir PLB pirmininko Vytauto Kamanto.

Kaip anksčiau, taip ir šiame suvažiavime daug dėmesio skirta metinio varžybinio kalendoriaus aptarimui. Algirdas Bielskus (gen. sekretorius) vadovavo diskusijoms, į kurias aktyviai įsijungė viduriniosios kartos atstovai – dabartiniai klubų pirmininkai, sporto šakų vadovai: R. Miečius, R. Kuliavas, L. Balaišis, E. Krikščiūnas ir A. Šileika (Tor.), V. Tatarūnas, Apanavičius, A. Gudėnas ir Nagevičius (Klyv.), V. Vinerskis (Hamil.), P. Butkūnas (Detr.). Didžiosios žaidynės (vyrų, jaunių A, moterų krepšinis, tinklinis, šachmatai, lauko tenisas, šaudymas) numatyta rengti 2003 gegužės mėn. Klyvlande. Golfo pirmenybės, taip pat Klyvlande rugsėjo 6 – 7 d.d. Kitų sporto šakų varžybų laikas ir vieta bus paskelbta vėliau.

Supažindinta su ŠALFASS ir Lietuvos Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos respublikos vyriausybės – "Kūno kultūros ir sporto plėtotės programa". ŠALFASS pirm. R. Dirvonis praeitą vasarą viešėdamas Lietuvoje, artimai bendradarbiaudamas su sporto vadovybe, aptarė šios naujos programos apimtį, tačiau dar tik projektas. Jo tekstas:

"Nenumaldomai bėgant laikui, keičiantis kartoms Šiaurės Amerikoje, lietuvybės simbolis tebelieka svarbus ir dabartiniam jaunimui. Siekdami vaikams parodyti jų protėvių žemę, sudominti tėvus savo praeitimi bei glaudžiau bendradarbiauti tarp Lietuvos ir Šiaurės Amerikos nutariame 2003 metais pradėti vykdyti programą:

1. Kūno kultūros ir sporto departamento vasaros užimtumo programą praplėsti į ją kviečiant iki 30 Amerikos ir Kanados vaikų 18-kos dienų sporto – sveikatingumo stovyklai. Vaikų kelionės išlaidas apmoka atvykstantieji, stovyklos išlaidas apmoka KKSD iš kūno kultūros programos lėšų.

2. Į Lietuvos organizuojamus vaikų sporto turnyrus (krepšinio, futbolo, jaunučių, jaunių, jaunimo ir kt.) kviečiami Amerikos ir Kanados jaunieji sportininkai. Kelionės išlaidas apmoka atvykstantieji, buvimo Lietuvoje išlaidas sporto federacijai skiria KKSD iš kūno kultūros arba jaunučių, jaunių, jaunimo žaidynių programų lėšų.

3. Kiekvienų metų pavasarį organizuojama 30 moksleivių grupė į sporto varžybas Amerikoje arba Kanadoje, kelionės išlaidas apmokant kooperuotomis miestų, rajonų, tėvų lėšomis. Buvimo užsienyje išlaidas dengia ŠALFASS.

4. Apie bendradarbiavimo rezultatus kasmet informuojama Pasaulio lietuvių bendruomenė ir Lietuvos respublikos vyriausybė.

5. Šis susitarimas ir programa veikia 2003-2006 metais."

Parengė: A. Raslanas (parašas). KKSD gen. direktorius Vytas Nėnius ir ŠALFASS p-kas Rimantas Dirvonis (parašų dar nėra).

R. Dirvonis pateikė "Lietuvos sporto žaidynių, skirtų Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo 750-osioms metinėms nuostatus". Šių žaidynių 2003 m. Lietuvoje tikslas, kaip sako Lietuvos sporto vadovybė, yra priminti jaunimui, sporto visuomenei Lietuvos istorijos lemtingiausius įvykius ir kartu prisidėti prie bendros vyriausybės programos minint Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo 750 metų jubiliejų. Lietuvos sporto vadovybė labai pageidauja kuo daugiau dalyvių iš užsienio. Jiems būtų malonu matyti viso pasaulio išsisklaidžiusius lietuvių kilmės žmones kartu šios šventės metu.

Dar vienas renginys – tai IV-ji Lietuvos tautinė olimpiada 2006 m. Panevėžyje. Sakoma, kad ši IV-ji olimpiada – tai nuoseklus Lietuvos sporto tęstinumas, gilių sporto tradicijų perdavimas jaunesniosioms kartoms, stiprus ir reikšmingo šaliai kultūrinio bendradarbiavimo pavyzdys. Sporto įtaka tautinio vientisumo plėtrai tebelieka didžiulė Europos, Azijos, Amerikos žemynų lietuviams. Tiek daug ir svarbių įvykių prieš akis Lietuvoje suvažiavimo dalyviams sukėlė susidomėjimą, taip pat ir rūpestį... Kaip mes ir kur galėsime ir pajėgsime dalyvauti. Apie tai daug reikės galvoti.

Pradedant popietinę suvažiavimo dalį, teko man trumpai kalbėti ir prisistatyti su neseniai iš spaudos išėjusia knyga: *Penkiasdešimt sportinės veiklos metų išeivijoje.* Knyga buvo užplanuota išleisti ŠALFASS jubiliejinei šventei, vykusiai Toronte 2001 liepos mėn. Neįvyko, tačiau labai gyvenimiška, jeigu kartais nebeišeina pagal planą, ypač dėl autorių ir angliškosios dalies redaktorių-vertėją Algimantą K. Krašauską slėgusių sąlygų. Knygos dvikalbiškumas rėmėsi idėja, kad ją skaitytų mūsų vaikai ir vaikaičiai, kartais net plačiau aiškinant lietuviškai parašytą tekstą. Leidybos rėmėjai, knygoje yra išvardinti, buvo dosnūs kanadiečiai lietuviai ir lietuvių institucijos. Vienintelės paramos susilaukta iš LSK "Žaibas" Klyvlande. Jo pirm. Vidas Tatarūnas buvo įteikęs $500 čekį praeito suvažiavimo metu Klyvlande. Knygai išėjus iš spaudos, rėmėjų sąrašą dar papildė torontiečiai: Angelika ir dr. Juozas Sungailos ($100) ir Onutė Balsienė ($100). Jeigu knygoje kam nors ko trūksta, to susilaukia kiekvienas leidinys. Ruošiant tekstus laikytasi tiesos, vengiant klaidų.

ŠALFASS "Web Page" sukėlė rimtas diskusijas. Vidas Tatarūnas siūlė nedelsiant šį reikalą tvarkyti ir tvarkingai medžiagą apie kiekvieną Sąjungos veiklos tarpsnį rekorduoti. Iš tiesų, mūsų generalinis sekretorius Algirdas Bielskus dėl sveikatos ir amžiaus turi būti paleistas poilsiui. "Web Site" šiandien yra greičiausias susižinojimo šaltinis. Suvažiavimas pritarė. Visiems šio klausimo išsprendimas rūpėjo.

Baigdamas rašinį, nemanau suklysiu sakydamas, kad ŠALFASS gyvuos. Turime jaunų ir vidurinio amžiaus žmonių, kuriems lietuviško sporto reikalai rūpi.

Pagaliau buvo įteiktos Lietuvos tautinio olimpinio komiteto žvaigždės – apdovanojimai už veiklą išeivijos sporto baruose: Algirdui Bielskui, Sigitui Krašauskui, Rimantui Dirvoniui ir Audriui Šileikai (šie apdovanojimai yra paskirti ir Valdui Adamkui, Pranui Gvildžiui ir Vytautui Grybauskui). Sugiedojus Tautos himną, atsisveikinta iki sekančio susitikimo...

Sigitas Krašauskas

Laisvės kovotojai Raseiniuose

Istorinis miestas, kurį laiką "respublika", davęs daug partizanų sovietmečiu

VIKTORAS ALEKNA

Raseiniai – viena iš seniausių Lietuvos vietovių, istorijos metraščiuose minimi nuo 1251 m. Nuo XVI š. jie jau buvo pasidarę Žemaitijos seniūnijos centru: čia rinkdavosi ir seniūnijos seimeliai. Devynioliktojo šimtmečio viduryje Raseiniuose jau gyveno beveik 9000 žmonių. Tačiau vėliau, nutiesus geležinkelį nuo Radviliškio pro Lyduvėnus, Šienlaukį, Viduklę ir Karaliaučiaus link, Raseiniai liko nuošalyje. Nors susikūrus Lietuvos nepriklausomybei Raseiniai buvo apskrities centras, miestas neaugo. Ketvirto dešimtmečio pradžioje nutiestas plentas iš Kauno į Klaipėdą ėjo per miesto vidurį, susisiekimas šiek tiek pagyvėjo, miestas vis tiek nesiplėtė. Tik tiek pagyvėjo, kai jame ketvirtą dešimtmetį buvo pastatytos naujos kareivinės Lietuvos pėstininkų batalionui ir artilerijos grupei. 1934 m. miesto centre buvo pastatytas didingas paminklas Žemaičiui, o 1939 m. pastatyti ir didžiuliai naujoviški gimnazijos rūmai.

Raseiniai XIX š. degė net keturis kartus, labai smarkiai nukentėjo 1915 m., kai vokiečių kariai vijo į rytus rusų caro karius, 1944 m. vasarą Raseiniai vėl buvo beveik visai sunaikinti. Po karo pamažu atsistatė ir dabar Raseiniuose gyvena jau keliolika tūkstančių asmenų.

1831 m. Lietuvos sukilimas prasidėjo Raseiniuose. Nepraėjo pro Raseinius ir 1863-1864 m. sukilimas. O štai 1918 m. rugsėjo 30 d. buvo paskelbta Raseinių respublika, išrinktas jos prezidentas, taryba, sudarytas 60 vyrų apsaugos būrys. Ši respublika pirmoji dar 1918 m. lapkričio pradžioje išleido du pašto ženklus – pirmuosius lietuviškus pašto ženklus, išrinko savo artimiausiuose miesteliuose valsčių tarybas, o 1919 m. kovo mėn. ir miesto tarybą. Išleido savo laikraštį *Žemaitija.* Mat į Raseinių respublikos vadovybę jau anksčiau buvo kreipęsi ir Tauragės, Telšių, Kuršėnų žemaičiai. Tik 1919 m. vasarą Raseinių respublika, išvykus jos prezidentui Viktorui Kuraičiui iš Raseinių, pakluso Kaune įsikūrusiai Lietuvos vadovybei.

1940 m. birželį Raudonoji armija pro Raseinius nužygiavo net iki Vokietijos sienos, o pačiuose Raseiniuose greitai susikūrė sovietinės įstaigos ir liepos 12 d. kai kuriems raseiniškiams pradėti atidarinėti Raseinių kalėjimo vartai. Pirmiausia į tuščią Raseinių kalėjimą buvo atvežtas Jurbarko pradžios mokyklos (Jurbarkas tada buvo Raseinių apskrities sudėtyje) mokytojas Benediktas Butkus. Liepos 13 d. ten buvo apgyvendintas ir Raseinių gimnazijos direktorius Jonas Kartanas, rugpjūčio 6 d. čia atvežtas Kražių parapijos vikaras kun. Stanislovas Rimkus, lapkričio 5 d. čia įkalintas Kalnujų pradžios mokyklos mokytojas Jonas Survila, diena anksčiau – Raseinių pradžios mokyklos mokytojas Petras Jančys ir daugybė kitų raseiniškių.

Sedoje liepos 13 d. buvo suimtas Aleksandras Plechavičius – generolo Povilo Plechavičiaus brolis ir atvežtas į Raseinių kalėjimą, iš kur 1941 m. birželį, vos prasidėjus karui, kartu su kitais Raseiniuose kalintais patriotais buvo išvežtas į Rytus pro Panevėžį. Visi atsidūrė Sol Ilecko kalėjime. Iš ten buvo skirstomi į kitus mirties lagerius, o kai kurie sušaudyti...

Nors sovietinis siaubas greit prislėgė visus žmones, bet jaunimas greit atsigauti pradėjo. Vos prasidėjo nauji jau sovietiniai mokslo metai, Raseinių gimnazistai nenulenkė galvų raudonajai vėliavai. Respublikos komjaunimo sekretorius jau po 1940 m. lapkričio 6-7 d. švenčių skundėsi sovietinei valdžiai, kad tą dieną Raseinių gimnazistai supjaustė vadų portretus, praeidami pro tribūną reiškė nepasitenkinimą murmėjimu. 1941.IV.12 suimtas moksleivis Izidorius Keparutis už pogrindinę veiklą. Kartu su juo suimtas ir Petras Digrys, o dar anksčiau, 1941 m. vasario 17 d., buvo suimtas moksleivis Vladas Čepas. Jie visi dar karo metais žuvo lageriuose.

Po karo daug Raseinių gimnaziją anksčiau lankiusių ar tuometinių moksleivių išėjo ne į Raudonąją armiją, o į žalią girią ir ginklu ryžosi kovoti dėl Lietuvos laisvės. Daug jų žuvo, kiti atsidūrė lageriuose, ir niekas nei jų vardus neminėjo, nei jų kapus lankė. Ir tik atkūrus nepriklausomybę buvę jų jaunystės draugai vėl prisiminė savo brolius ir ryžosi jų visų – buvusių Raseinių gimnazijos moksleivių atminimą – įamžinti.

Ir štai 2002 m. lapkričio 24 d. Raseiniuose didelis žuvusiųjų pagerbimas. 12 val. šv. Mišas už žuvusiuosius aukojo mons. A. Svarinskas. Po pamaldų visi nužygiavo į dabartinę Kalno vidurinę mokyklą, kuri dirba buvusios Raseinių gimnazijos rūmuose ir čia atidengė prie sienos prikaltą lentą, kurioje net 37 pavardės. Tiek buvusių Raseinių gimnazijos moksleivių krito garbingoje kovoje su okupantais.

Pirmuoju įrašytas generolas Jonas Žemaitis-Tylius, Vytautas (jis Raseinių gimnazijoje mokėsi 1920-1926 m.), Antanas Bakšys – Jūros srities vadas, Petras Bartkus – Dainius, Sąžinė, Žadgaila, pirmasis prisikėlimo apygardos vadas, Juozas Čeponis (Ščepavičius) – Tauragis, Budrys – Vaidoto rinktinės vadas, Vaclovas Ivanauskas – Gintautas, Leonas, Vytenis, Vakarų srities partizanų vadas, Stasys Ambrozaitis, Petras Ambrozaitis, Juozas Aksamitauskas, Vincas Baltrušaitis, Vytautas Bitvinskas, Antanas Budginas, Virgilijus Butkus, Vladas Čepas, Petras Digrys, Antanas Dobilaitis, Romas Dukauskas, Janina Elzbergaitė, Romualdas Gružinskas, Aleksas Gužauskas, Jonas Jakutis, Petras Jančys, Vladas Juškevičius, Bronius Kačiušis, Jonas Kartanas, Izidorius Keparutis, Juozas Kurmauskas, Edmundas Kurtinaitis, Stasys Narbutas, Bronius Neverdauskas, Alfonsas Pakarklis, Teofilis Pakarklis, Ksaveras Patapas, Antanas Tamošaitis, Romas Vaitkevičius, Stasys Zdanavičius ir Antanas Žyvatkauskas.

Žuvusiems pagerbti rengėjai pasirūpino ir nedidele knygele "mūsų mokyklos atmintis", kurioje išvardinti visi žuvusieji, paminėtos jų gimimo ir žūties vietos, datos, taip pat jų veikla, pareigos. Ši nedidelė knygelė, kurioje įdėtos ir visų nuotraukėlės, yra dar didesnis paminklas, negu lenta su pavardėmis. Tiesa, lentą matys ir "Kalno" mokyklos moksleiviai, kasdien eidami į savo klases pro ją praeidami.

Po lentos atidengimo visi susirinko į mokyklos salę, kurioje pirmiausia dabartinių moksleivių choras, o pabaigoje ir Tremtinių grupė "Girių aidas", vadovaujama A. Paulavičiaus, padainavo daug dainų, primenančių ir laisvę, ir kovas dėl jos, ir kovotojų žūtį.

Salėje buvo ir kalbėjo buvę partizanai, žuvusiųjų giminės, taip pat rajono vadovai.

Ši diena – žuvusiųjų pavardžių lentos atidengimas ilgai išliks dalyvavusiųjų atmintyje, o žuvusiuosius kasdien prisimins ir "Kalno" mokyklos moksleiviai, ir tos mokyklos svečiai... O jų žūties link kelionę prisimins ir knygutės paskutiniame puslapyje išspausdintas partizanės poetės Dianos Garmutės (1923-1949) posmas:

Ir pro nakties baltumą giedrą, tyrą
Mirties sparnų lydėjo šlamesys,
Ir klupot jūs taip vyras šalia vyro,
Pakilot eiti, ir buvot ne visi.

Torontiečiai su svečiais iš Lietuvos, dalyvavę KLB XVIII-tosios krašto tarybos antrojoje sesijoje 2002 m. lapkričio 9 d., minint Bendruomenės 50-metį. Iš kairės: plk. Antanas Jurgaitis, Feliksas Mockus, komandoras ltn. Artūras Stankaitis ir Giedra Paulionienė

Mieli Kanados ateitininkai

Šiaurės Amerikos ateitininkų taryba (ŠAAT) kviečia Jus, gyvenančius Kanadoje, dalyvauti naujosios ŠAA tarybos rinkimuose, atsiunčiant savo gyvenvietės adresą, telefono numerį, e-adresą ir pažymint kuriai sąjungai priklausote. Kreipiamės į visus turinčius teisę balsuoti sąjungų narius: ateitininkų sendraugių, studentų ateitininkų ir moksleivių ateitininkų. Norima, kad vėl Kanadoje ir JAV gyvenantieji ateitininkai glaudžiai dirbtų ir bendradarbiautų, skelbdami Kristaus mokslą, skatinami mūsų šūkio "Visa atnaujinti Kristuje". Laukiame Jūsų siūlomų kandidatų į naujai renkamą ŠAA tarybą.

Įsisteigė nauja jaunųjų ateitininkų kuopa Cincinnati, Ohio. ŠAS centro valdyba, po kelių metų neveiklumo, susiformavo ir entuziastingai veikia. Viliamės, kad pasitarę savo tarpe Hamiltono ir Toronto ateitininkai atgaivins savo kuopas.

Taip pat kreipiamės į JAV ateitininkus, kurie dar nėra prisiuntę savo adresų. Prašome nedelsiant tai atsiųsti, kad būtumėte įtraukti į balsuotojų sąrašą. Savo adresą siųskite: Vytautui Žemaitaičiui, vzemaitaitis@walshgroup.com arba Nijolei Balčiūnienei, 2930 Rockefeller Rd., Willoughby Hills, OH 44092; tel. 440 994-5741; e-paštu: nbalciunas@aol.com

Kandidato-tės siūlymo į Šiaurės Amerikos ateitininkų tarybą formą-lapelį galite rasti ir atsispausdinti: www/ateitis.-org. Kandidatus prašome siūlyti iki 2003.II.1.

Visa atnaujinti Kristuje!
Vytautas Žemaitaitis,
ŠAAT Nominacijų komisijos pirmininkas
Nijolė Balčiūnienė,
ŠAAT pirmininkė

MIRTIES PRANEŠIMAS

A†A

REGINA SINIŪTĖ-AYRE

po sunkios ligos mirė 2002 m. gruodžio 30 d. Vilniuje. Liūdi vyras Michael Ayre, sesuo Marija Jurkienė su šeima Montrealyje bei brolis Romas Sinius su žmona Olandijoje.

PADĖKA

A†A

KLEMENSAS KARAŠKA

mirė 2002 m. gruodžio 5 d.

Dėkoju kun. Audriui Šarkai, OFM, už gražias maldas prie karsto, už aukotas gedulines Mišias ir palydėjimą į amžinojo poilsio vietą, klebonui kun. Juozapui Žukauskui, OFM, už velionies lankymą ligoninėje ir suteikusiam Ligonio sakramentą; ačiū muz. Lilijai Turūtaitei už giesmes ir vargonavimą, E. Gudinskienei už skaitymą Mišių metu.

Ačiū karsto nešėjams. Esu dėkinga visiems draugams ir pažįstamiems už užuojautas, pareikštas žodžiu bei raštu, už gėles, užprašytas Mišias. Ačiū už aukų rinkimą našlaičiams Lietuvoje. Dėkoju ponioms už pyragus, p.p. Mačiams už pagamintus skanius pusryčius. Ačiū visiems dalyviams, palengvinusiems mano skausmus.

S. Karaškienė

Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

HAMILTONO LIETUVIŲ PENSININKŲ KLUBO "ĄŽUOLAS" NARIUI

a.a. KLEMENSUI KARAŠKAI

mirus,

jo žmonai SALOMĖJAI, giminėms ir artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą –

HLPK "Ąžuolas" nariai

A.a. VALTERIUI LACKUI

mirus 2002 m. gruodžio 25 d.,

jo žmonai MARY, sūnums – JOHN ir GEORGE bei vaikaitėms – SABRINAI ir SAMANTAI reiškiame nuoširdžią užuojautą –

Kostas ir Pola

A†A

ARŪNUI VAIČELIŪNUI-VALE

mirus,

jo žmonai ANGELAI, motinai ZINAI, seserims – ELENAI, LAIMAI su vyru ir visiems jų giminėms nuoširdžią užuojautą reiškiame ir kartu liūdime –

Oakvillės lietuvių bendruomenė

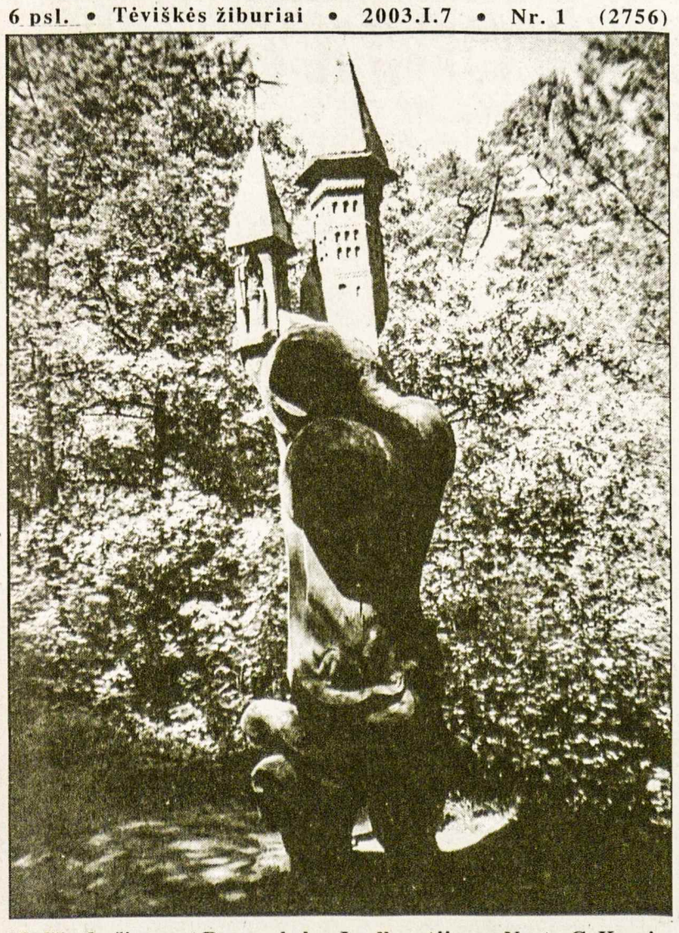

Medžio drožinys ant Raganų kalno Juodkrantėje Nuotr. G. Kurpio

"Pavasaris rudenį"

Literatūrinis renginys, sulaukęs gausių dalyvių

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Taip pavadintas buvo literatūros vakaras, įvykęs 2002 m. lapkričio 15 d. Čikagoje, Jaunimo centro kavinėje. Rengė Lietuvių rašytojų draugija.

Susirinko gan daug ir programos atlikėjų, ir klausytojų. Tai priminė "senus gerus laikus", kai literatūrinės ir kitokios vakaronės būdavo rengiamos Jaunimo centre gan dažnai.

Stasė Petersonienė, Lietuvių rašytojų draugijos pirmininkė, pasveikino susirinkusiuosius, primindama, kad šis *Pavasaris rudenį*" rengiamas jau ketvirtą kartą. Šį kartą programą atliks jaunieji kūrėjai, sakė ji, kurių yra gražus būrys ir kuriais džiaugiamės. Programą vesti kvietė Daivą Karužaitę. Programoje – ne vien poezija, bet ir proza, vienos knygos apžvalga, įspūdžiai iš Frankfurto knygų mugės.

Nijolė Jankutė-Užubalienė vaizdžiai papasakojo apie Europoje garsėjantį ir Lietuvoje pamėgtą airių rašytojo John O'Donahue knygą *Anam Cara* (*Sielos draugas*), išverstą į lietuvių kalbą Dalios Juditos Vabalienės ir puikiai išleistą "Tyto albos" leidyklos. *Anam Cara* – tai sielų draugystė tarp dviejų žmonių. Ryšys tarp jų nagrinėjamas pasiremiant keltų tikėjimo išmintimi. N. Jankutė-Užubalienė skaitė ir ištraukų iš šios knygos. Perskaitė ir keletą savo eilėraščių.

Dauguma programos dalyvių skaitė savo poeziją, kuri buvo įvairi. Tai Teresė Pautieniūtė-Bogutienė, Vilija Vakarytė, Ričardas Spitrys, Eglė Juodvalkė, Violeta Pakalniškienė, Kornelijus Jazbutis, Vilimantas Zablonskis ir kun. Rimvydas Adomavičius.

Audra Kubiliūtė-Daulienė skaitė apsakymus iš savo kelionių su vaikais, o Laimutė Tornau perskaitė įdomią variaciją žirgelio tema apie vieną Lietuvoje leidžiamą romaną, laukiant jo trečios dalies.

Eglė Juodvalkė skaitė įžangą iš savo naujausios knygos, poezijos rinkinio *Veidrodis ir tuštuma* bei keletą eilėraščių iš jos. Ji išsamiai pasidalino ir įspūdžiais apie Frankfurto knygų mugę, kur Lietuva dalyvavo kaip garbės viešnia. Bendras įspūdis, kaip Lietuva ten pasirodė, sakė ji, be jokio klausimo yra teigiamas. Lietuva pasirodė deramai, labai šiuolaikiškai.

E. Juodvalkė pasigedo Lietuvos vėliavos. Jos ten nebuvo. Dalyvavo 29 rašytojai, bet tik keturios moterys. Lietuvos rašytojos moterys iš vokiečių žiniasklaidos susilaukė didelio dėmesio, net buvo paklausta, ar yra moterų diskriminacija Lietuvoje, kad jų tiek nedaug čia. Vyrai poetai nesulaukė didelio dėmesio, gal todėl, kad Europoje mažai kas domisi poezijos leidyba. Tai bendras Europos reiškinys. Poezija nedomina leidėjų ir ši mugė buvo leidėjų mugė, knygų pardavimo renginys.

Vokiečiai buvo parengę vieną knygelę apie renginius ir kitą – apie 29 rašytojus iš Lietuvos. Mugė buvo didžiulė, vyko dešimtyje pastatų ir visko aplankyti buvo neįmanoma.

E. Juodvalkė buvo tik leidėjų pastate, kur Lietuva turėjo savo skyrių. Pasigėrėtinai išleistų knygų iš Lietuvos buvo daug. Buvo knygų ir su kompaktinėmis plokštelėmis, pvz. A. Jonyno, E. Juodvalkės. Ten buvo ir išeivijos literatūros stendas, kurį tvarkė Vasario 16 gimnazija.

Kalbėdama toliau apie mugę ir Lietuvos dalyvavimą joje, E. Juodvalkė apgailestavo, jog nebuvo nei vieno renginio lietuvių etnografijos. Labai norėta pasirodyti šiuolaikiškai. Vokiečiai gyrė lietuvių pasirodymą.

Keletą valandų užtrukęs vakaras buvo baigtas kun. R. Adomavičiaus vadovaujama daina *Pasėjau ąžuolą žalioj girioj...*, įtraukiant visus dalyvius.

D. Karužaitė padėkojo visiems ir pakvietė vaišėms.

SPAUSTUVĖ
PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 tel. 416-889-5531
KLF kapitalas *siekia beveik $3.5 milijono - tai Kanados lietuvių įnašas! Metinis pelnas (viršijantis $150,000) skirstomas lietuvybės išlaikymui Kanadoje (KLB, kultūrinėms bei jaunimo organizacijoms, studentams) ir paramai Lietuvai (tremtinių reikalams, vaikų prieglaudoms, jaunimui).*
Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis
Raštinės darbo valandos pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių

"Aro" chorui 25-ri

VYTAUTAS PEČIULIS

Kai Toronto "Aro" choras pradėjo veiklą 1978 m., buvo sakoma: "Jei išsilaikysim penkerius metus, bus labai gerai". Laikui bėgant buvo paminėtas penkmetis, kuriam pažymėti buvo išleista plokštelė *Toli nuo tėvynės*. Vėliau, minint dešimtmetį, išleistas veiklos leidinys ir choristų vinjetinė nuotrauka.

Per dešimt metų choristų skaičius didėjo ir vienu metu dainavo 54 vyrai. Buvo aplankyti visi lietuvių telkiniai Kanadoje ir didesni Amerikoje, kai kurie po keletą kartų. Choras populiarėjo ne tik lietuvių, bet ir svetimtaučių tarpe. 1985 m. aplankyta su koncertais Škotija ir Anglija.

Pačiame choro pajėgume staiga mirė dvylika metų vadovavęs Vaclovas Verikaitis. Vadovavimą perėmė ilgametis akompaniatorius Jonas Govėdas. Jam vėliau pasitraukus iš vadovo pareigų, eilę metų vadovavo Linda Marcinkutė. Nuo 1995 m. rudens chorui vadovauja Lilija Turūtaitė. Populiarioje dainoje dainuojama: *Tik mes nebe tie, nebe tie*. Dar kitoje dainoje dainuojama: *Dengia smilkinius šarma*, kuri apibūdina dainuojančius. Tačiau viską pateisina dar vienos dainos žodžiai: *Širdis dar žydi, dar jauna*. Nebe tie, nes per 25 metus dauguma sulaukė garbaus amžiaus.

Metams slenkant, dainuojančių vyrų sudėtis keitėsi, vieni nustojo dainavę dėl susidariusių aplinkybių, kiti iškeliavo į Anapus. Dar yra nemažai tokių, kurie dainuoja nuo choro įsisteigimo.

Su jaunos širdies jausmais ir meile dainai choras, vadovaujamas Lilijos Turūtaitės, gyvuoja, dainuoja ir pagal pajėgumą yra veiklus, nes koncertuoja įvairiuose pasirodymuose, kur tik pakviečiamas. Didelė paspirtis chorui yra atvykstantieji vyrai iš kaimyninės Hamiltono kolonijos, kuriems nuotolis sunkumų nesudaro. Trys iš jų dainuoja nuo choro įsisteigimo pradžios Kiti atėjo kiek vėliau. Esam likę vienintelis vyrų choras išeivijoje. Šiuo metu chore dainuoja 32 vyrai. Gabios vadovės dėka galima didžiuotis, kad pagal galimybes patenkinamai atliekamas parinktas repertuaras, kurį galima pritaikyti įvairioms progoms ir parengimams.

Pastaraisiais metais stengtasi padaryti įrašus, su kuriais galima būtų išleisti kompaktinę plokštelę ir garsajuostę. Gautos paramos iš finansinių institucijų dėka tai įvykdyti bus galima.

Choro veiklą nuolatos remia Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvas "Talka", Toronto lietuvių kredito kooperatyvas "Parama", Prisikėlimo kredito kooperatyvas ir Kanados lietuvių fondas. Visi yra mecenatai numatomos išleisti plokštelės.

Choro veiklos dvidešimtpenkmečio sukakties koncertas numatytas 2003 m. vasario 2 d. Norima, kad chore dainavę vyrai atvyktų į koncertą ir koncerto pabaigoje atėję į sceną kartu sudainuotų per visus 25 metus dainuotą ir visų mėgstamą dainą *Aras*, kuri tapo ir choro pasivadinimu. Kviečiami visi anksčiau dainavę dalyvauti koncerte ir pabendrauti sukaktuvių vaišėse po koncerto. Neturint adresų negalime pasiųsti pakvietimų, todėl prašoma apie dalyvavimą pranešti pažįstamiems choristams. Pabendraudami pasidžiaugsime ilgų metų veikla ir prisiminsim smagiai praleistus metus dainuojant "Aro" šeimoje. Taip pat pagerbsime dabartinę vadovę Liliją Turūtaitę, kuri gabumais ir pasišventimu dainai skatina chorą gyvuoti tokiai paskirčiai kuriai buvo skirtas nuo pradžios.

Dvidešimt penkeri metai žvelgiant į priekį atrodo ilgas laiko tarpas, ketvirtis šimtmečio. Žvelgiant į praėjusius metus atrodo, kad jie praėjo labai greitai. Visi, kurie dainuoja nuo pradžios, pažiūrėję į pirmąsias nuotraukas, pamatysime skirtumą ir tikėsim, kad "mes nebe tie, nebe tie".

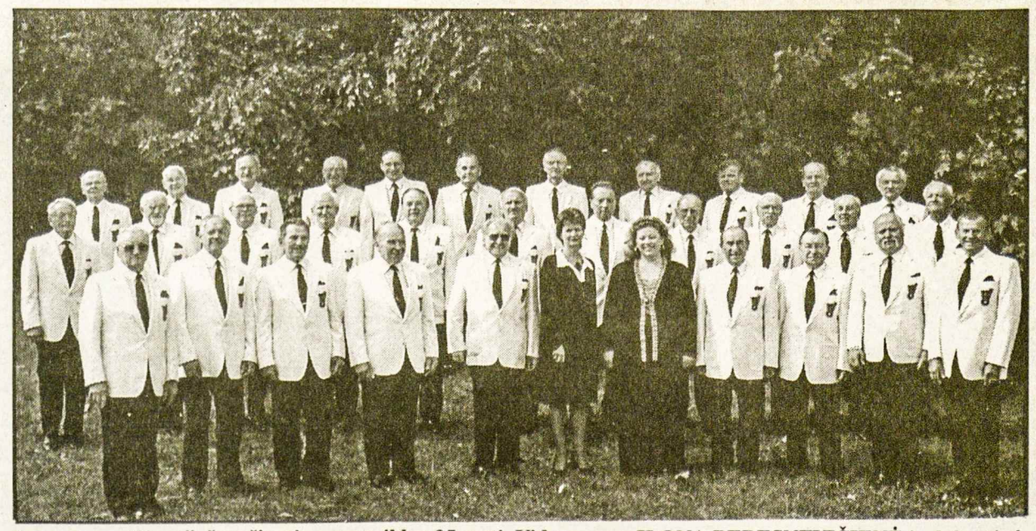

Vyrų choras "Aras", švenčiantis savo veiklos 25-metį. Vidury muz. ILONA BERESNEVIČIENĖ ir dabartinė chorvedė muz. LILIJA TURŪTAITĖ

Visuomeninio gyvenimo namai

Toronto Lietuvių Namų auksinio jubiliejaus iškilmė

DANGUOLĖ BALTRUŠYTĖ-SHER

2002 m. lapkričio 23 d. Toronto Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo ir Karalienės Mortos salėse rinkosi lietuvių bendruomenės atstovai atšvęsti auksinio Toronto Lietuvių Namų jubiliejaus. Iškilmė prasidėjo Kunigaiščio Vytauto menėje. Svečiai turėjo progą susipažinti su 16 lietuvių kilmės dailininkų kūryba. LN Kultūros komisija paruošė savo kultūrinės veiklos stendą, o Moterų būrelis parūpino daugybę nuotraukų albumų. Nuotraukos, pažįstami veidai daug kam priminė praeities įvykius, renginius, koncertus, išvykas.

Po parodos – kokteiliai ir meninė programa, kurią atliko muzikai – I. Beresnevičienė (piano), A. Bankas (smuikas) ir latvių mezzosopranas V. Vitols.

Vakaro programos pranešėjai buvo LN Visuomeninės veiklos komiteto pirmininkė V. Valiulienė ir valdybos narys T. Gurevičius, įdėję daug darbo, planuodami ne tik auksinį Lietuvių Namų jubiliejų, bet ir Slaugos Namų atidarymo iškilmę. Oficialių kvietimų, laiškų, jubiliejinės emblemos sukūrimas – visa tai daugybės T. Gurevičiaus praleistų valandų prie kompiuterio darbo rezultatas.

Skoningos dekoracijos su specialiomis žvakidėmis teikė salei iškilmingą atspalvį. Salės gale visų dėmesį traukė gražiai išrikiuoti loterijos laimikiai, kuriuos šia proga padovanojo kredito kooperatyvas "Parama", "Astra Travel", nekilnojamo turto pardavimo agentė N. Bates, LN Moterų ir Vyrų būreliai, LN Kultūros komisija, LN valdyba ir Visuomeninės veiklos komitetas. Po koncerto ir vakarienės loterijos pelnas – $560 buvo padovanotas Slaugos namų statybos fondui.

V. Valiulienė ir T. Gurevičius neapsunkino susirinkusiųjų ilgomis kalbomis. LN ir "Labdaros" valdybos pirm. R. Juodis pasveikino visus svečius, padėkodamas Moterų ir Vyrų būreliams, LN Kultūros komisijai, buvusiems ir dabartiniams valdybos nariams už jų pasiaukojamą darbą metų metais LN kultūrinėje, socialinėje bei visuomeninėje veikloje.

Muzikinę programą atliko I. Beresnevičienė, A. Bankas ir latvių mezzosopranas V. Vitols. Parinkti kūriniai buvo profesionaliai pritaikyti šio vakaro dalyvių nuotaikai ir skoniui.

Koncertui pasibaigus ir gėlėmis atsidėkojus atlikėjams, sekė oficialioji vakaro dalis. Garbės konsulas H. Lapas su džiaugsmu pranešė visiems, kad iškilminga Lietuvių Namų 50-mečio sukaktis sutapo su dar vienu svarbiu įvykiu visiems pasaulio lietuviams – tai Lietuvos priėmimu į NATO. Skardūs plojimai palydėjo H. Lapo ištartus pasididžiavimo žodžius dėl Lietuvos ir lietuvių išeivijos pastangų politinėje ir kultūrinėje veikloje. Garbės svečias Chris Korwin-Kuczynski pasveikino LN valdybą ir visus susirinkusius su auksiniu jubiliejumi, gražiai įvertinęs ir apibūdinęs 50 metų veiklos laimėjimus. KLB vardu sveikinimo žodį tarė Rasa Kurienė. Pirmiesiems Lietuvių Namų steigėjams atstovavo p. Stanaitis, sveikinimo žodyje apibūdinęs istorinį Lietuvių Namų kelią iki šių dienų. V. Valiulienė ir T. Gurevičius perskaitė susirinkusiems Kanados min. pirmininko J. Chretien ir Lietuvos prezidento V. Adamkaus sveikinimus.

LN "Labdaros" valdybos pirm. R. Juodžiui pakvietus, tylos minute buvo pagerbti į amžiną atilsį pasitraukę LN steigėjai ir nariai. Prel. J. Staškevičius palaimino iškilmingą vakarienę, kurios kokybe tikrai niekas nenusivylė.

Linksma vakaro nuotaika tęsėsi po vakarienės šokių sūkuryje. Orkestro grojama muzika išjudino net ir tuos, kurie jau seniai buvo atsisakę šokio. Šį vakarą susirinkusiųjų veiduose galėjai išskaityti nepaprastą pasitenkinimo ir džiaugsmo jausmą dėl nueito 50 metų kelio ir pasiektų šiandieninių rezultatų. Stovi didžiulis Lietuvių Namų pastatatas, kuriame iki šios dienos kunkuliuoja lietuviškas gyvenimas.

Atvyksta vis daugiau naujų imigrantų iš Lietuvos, kurie irgi įsijunga į lietuvišką veiklą, o kartais net pirmą "kanadiško darbo krikštą" gauna Lietuvių Namuose arba Slaugos namuose. Gal ateities lietuviška veikla nebus tokia, kokia ji buvo, nes taikysis prie naujų laikų, poreikių, madų, tačiau ji gyvuos.

Iškilmei pasibaigus, kiekvienas svečias iškeliavo namo su gražiu šio vakaro prisiminimu – LN valdybos dovana knyga "Toronto Lietuvių Namų jubiliejinis leidinys 50" ir kitais suvenyrais.

Vytauto Didžiojo universiteto Kaune atvirukas, vartojamas sveikinimams švenčių progomis

Pasaulio lietuvių dailės dienos

Tai projektas, skirtas Lietuvos valstybės ir Mindaugo karūnavimo 750-mečio jubiliejui ir artėjančio Lietuvos tūkstantmečio metinėms paminėti.

KVIEČIAME ĮVAIRIŲ KARTŲ LIETUVIŲ KILMĖS DAILININKUS Į PIRMĄJĮ DAILĖS SIMPOZIUMĄ TĖVYNĖJE.

• Simpoziumo dalyvių kūrybos teminiai akcentai:

– Lietuvos tūkstantmečio jubiliejus, Lietuvos valstybės bei Mindaugo karūnavimo 750-osios metinės;

– Lietuvos istorinė, kultūrinė bei meninė terpė, į kurią susiburia bendrai kūrybai pasaulio lietuvių menininkai;

– Vilniaus, Trakų krašto svarba Lietuvos kultūrų įvairovės bei tautinės tolerancijos kontekste;

– Tautos konsolidavimasis ir kultūros gyvybingumas.

• Dalyvių atrankos kriterijai ir principai:

– Atstovavimas profesionaliajam menui. Pretendentai atsiunčia iliustruotą (ne mažiau 10 darbų nuotraukų ar skaidrių) savo kūrybinės veiklos aprašymą bei trumpą biografiją;

– Atitikimas projekte numatytiems kūrybos žanrams. Dailininkai iš anksto apsisprendžia dėl savo būsimų kūrinių atlikimo technikos ir matmenų;

– Idėjos atitikimas projekte numatytiems teminiams akcentams. Kartu su pasirinktu kūrybos žanru bei veiklos aprašymu iš anksto pageidautina pateikti ir savo būsimų kūrinių įdėjų aprašymus;

– Idėjos interpretavimo originalumas, novatoriškumas.

* Papildoma sąlyga – kiekvienas dalyvis gali atsivežti ne anksčiau kaip prieš trejus metus sukurtų savo darbų.

• Simpoziumo kūrybinės stovykos žanrai: ***–molbertinė tapyba; –akvarelė; –pastelė; –piešinys.***

Dalyvių skaičius – 15 MENININKŲ. Simpoziumo kūrybinės stovyklos vieta – TRAKAI, TRAKŲ RAJONAS, AUKŠTADVARIO REGIONINIO PARKO TERITORIJA, KAIMO TURIZMO SODYBA. Simpoziumo laikas – 2003 m. birželio 16 – liepos 2 (17 dienų). Simpoziumo parodos vieta – VILNIAUS ROTUŠĖ.

• Projekto organizatoriai įsipareigoja:

– Apgyvendinti 2-jų vietų kambariuose su visais patogumais;

– Organizuoti dalyvių maitinimą (3 kartus per dieną);

– Darbo priemonėmis įsigyti tapytojams skirti po 500 Lt, kitų žanrų atstovams – po 300 Lt;

– Organizuoti 2-jų dienų simpoziumą – šiandieninė pasaulio lietuvių dailė – teorija ir praktika, Lietuvos kultūros raidos prioritetai, Vilniaus bei Trakų krašto unikalumas ir svarba Lietuvos valstybės istorijai;

– Organizuoti kultūrinę-pažintinę programą;

– Pristatyti kūrėjus, dalyvausiančius simpoziume plačiajai visuomenei;

– Išleisti parodos katalogą, plakatą, CD-ROM, lankstinuką;

– Sukurti videoalmanachą;

– Sukurti ir atidaryti Pasaulio lietuvių dailės tinklalapį.

**** Detalesnę simpoziumo darbo programą skelbsime balandžio-gegužės mėn. (visi pasiūlymai bei pageidavimai priimami ir yra labai laukiami).***

**** Paraiškų dalyvauti laukiame iki 2003 m. kovo 20 d.***

PROJEKTO PARTNERIAI:

– Lietuvos kultūros ministerija
– Lietuvos užsienio reikalų ministerija
– Lietuvos tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos vyriausybės
– Lietuvos dailininkų sąjunga
– Lietuvos institutas
– Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovybė Lietuvoje
– Vilniaus savivaldybė
– Vilniaus Rotušė
– Trakų rajono savivaldybė
– Trakų istorinis valstybinis parkas
– Aukštadvario ragioninis parkas

ADRESAI PARAIŠKOMS SIŲSTI IR PASITEIRAUTI:
Viešoji įstaiga "Amžiaus vizija",
Direktorė Nerija Šnirienė,
Ukmergės g. 210-99, LT-2010, Vilnius.
Tel. 8 5 241 02 74, mob.+370 680 51452
El. paštas – amvizija@takas.lt

Trakų krašto kultūros rėmimo fondas,
Vadovė Jadvyga Lisevičiūtė,
Vytauto g. 69, LT-4050 Trakai.
Tel./faks 8 528 51987, mob. +370 686 77113
El.paštas–
Trakukultfondas@one.lt
TrakaiTIC@is.lt *Inf.*

Jaunatviška dvasia Vilnijoje

Moksleivių ateitininkų kuopos

Pažvelkime į Lietuvos žemėlapį. Valkininkai, Ignalina, Vilnius, Pabradė, Grikiškiai. Šiose vietovėse (Vilniaus krašte) veikia moksleivių ateitininkų kuopos. Paskaičius jų susirinkimų, suvažiavimų, stovyklų žinias jų leidinėlyje *Rasos lašelis* džiugina mus moksleivių jaunimo nuotaikos ir žingsniai gražių idealų kryptimi. "Esame aktyvūs, šaunūs ir linksmi. Ateitininkų veikloje galime išreikšti save, patirti naujų įspūdžių ir tobulintis dvasiškai", rašo Jovita Gegužytė.

Nuoširdi visuomenės padėka ir pagarba priklauso už šią nuostabiai gyvą veiklą didelio skaičiaus jaunimo globėjams ir vadovams, kuopų įsteigėjams, Pabradės "Rasos" kuopos globėjai Leokadijai Kušeliauskienei, Ignalinos Ežerų vaikų kuopos globėjai Laimai Teteriukonienei, Vilniaus Šv. Domininko kuopos globėjai Nijolei Butkienei, Valkininkų kuopos globėjui Gintarui Augustinavičiui, Grikiškių "Šviesos" kuopos globėjai Janinai Galinauskienei, labai aktyviai ateitininkų veikėjai Vilniuje Redai Sopranaitei.

Gaila, neturiu žinių apie kitas Vilniaus krašto ateitininkų kuopas, kurios veikia ir turi rūpestingus, kūrybingus jaunimo organizatorius ir globėjus. Apie juos ir jas rašysime spaudoje artimoje ateityje.

Bronius Krokys

Įvairių Vilniaus krašto vietovių ateitininkų globėjai: iš k. – Gintaras Augustinavičius, Laima Teteriukovienė, Nijolė Butkuvienė, Leokadija Kušeliauskienė, Janina Galinauskienė, Reda Sopranaitė

Kanados lietuvių jaunimo choras

Jo nariai rengiasi dalyvauti Pasaulio lietuvių dainų šventėje Lietuvoje 2003 metų vasarą

NIJOLĖ BENOTIENĖ

Susibūręs draugėn, pasipuošęs jaunatviška šypsena, kūrybiškumu trykštantis Kanados lietuvių jaunimas, traukdamas lietuvišką dainą, ruošiasi vykti į Pasaulio lietuvių dainų ir šokių šventę, kuri vyks 2003 m. liepos 3-6 dienomis Vilniuje. Pagaliau buvo padarytas teisingas sprendimas, visus norinčius vykti į šventę, jungti į vieną vienetą ir atstovauti Kanados lietuvių jaunimo chorinėms pajėgoms. Dalyvaudama visose Pasaulio lietuvių dainų šventėse Lietuvoje, mačiau apgailėtinus vaizdus, kai didžiausią choro plakatą neša vienas ar du choro atstovai, o vietoje viso choro žygiuoja ir šventėje dainuoja keli į šventę atvykę choristai.

Kanados lietuvių jungtiniame jaunimo chore dalyvauja 35 gimnazijos amžiaus vaikinai ir merginos: 19 jaunuolių iš Toronto, 10 – iš Hamiltono, 5 iš Otavos ir 1 iš Londono. Chorui vadovauja N. Benotienė ir D. Viskontienė. Repeticijos labai tvarkingai vyksta sekmadienio vakarais Anapilio sodyboje arba Prisikėlimo parapijos muzikos studijoje. Dainininkų lankomumas šimtaprocentinis. Punktualumas, ar tai gyventų Toronto šiauriniuose rajonuose, ar Hamiltone, puikiausias. Energija ir jaunimo pasiryžimas – nuostabus. Londone ir Otavoje gyvenantis jaunimas ruošiasi padedamas vietinių mokytojų, klausydami paruoštų CD įrašų, o vėliau bus sudarytos sąlygos kelis kartus atvykti į Torontą ir repetuoti kartu.

Iš kur tokie "dainingi" stebuklai lietuvių jaunimo gretose? Pirmiausia, tai tėvų komiteto, kuriam vadovauja N. Simonavičienė ir R. Stravinskienė, pateiktą pasiūlymą sudaryti jaunimo chorą, entuziastingai parėmė KLB pirmininkė R. Žilinskienė. Ji puikiai supranta kaip svarbu mūsų jaunimui nuvykti į Lietuvą, ypač dalyvauti tokioje unikalioje šventėje. Tėvų komiteto pirmininkėms uoliai talkina būrelis komiteto narių: R. Kličienė iš Otavos, Z. Vaičiūnienė, D. Trumpickienė ir M. Gudinskas iš Hamiltono, J. Krikščiūnienė ir D. Valaitienė iš Toronto. Į kvietimą vadovauti šiam chorui mieliausiai atsiliepė abi chorvedės: Viskontienė ir Benotienė. Na, o jaunimas, kuriam šios mokytojos yra pažįstamos nuo pat mažens iš 'Maironio' mokyklos, lituanistinių kursų ar parapijinių chorelių, žino, kad reikalavimai dainavimui bus aukšti, žino, kad darbo reikės įdėti daug, ir kad viskas atsipirks dideliu asmeniniu pasitenkinimu, naujomis draugų pažintimis ir visam gyvenimui pasiliekančiais prisiminimais.

Dainų šventės repertuaras suskirstytas į atskiras chorų kategorijas. Kanados lietuvių jaunimo jungtinis choras priklauso jaunimo mišrių chorų kategorijai. Repertuaras platus ir įdomus. Greičiausiai jaunimas pramoko tradicines, ne kartą girdėtas minėjimuose, tautiniuose renginiuose dainas: *Kur giria žaliuoja, Už jūrų marių, Šėriau žirgelį* ir kitas. Viso pluošto naujų, modernių L. Vilkončiaus, L. Abario, A. Raudonikio ir kitų šiuolaikinių kompozitorių kūrinių irgi įdomu mokytis ir dainuoti, nes jaunimui tenka susidurti su nežinomais, negirdėtais žodžiais, netradiciniais akordų sąskambiais, įdomesniu ritmu.

Kanados jungtinio jaunimo choro išleistuvinis koncertas, kuriame visa visuomenė galės pasidžiaugti gražiai skambančiomis dainomis, yra numatytas birželio 1 d. Prisikėlimo parapijos salėje. O iki tos datos vadovėms ir dainininkams reikia įdėti daug darbo.

Labai įtemptai dirba ne tik dainininkai, bet ir tėvų komitetas, ypač komiteto pirmininkės – N. Simonavičienė ir R. Stravinskienė. Šiuo metu vyksta kelionės bilietų užsakymas, nakvynių tvarkymas, koncertų ir ekskursijų Lietuvoje planavimas, koordinavimas, choro emblemos kūrimas, darbinės ir koncertinės choro aprangos parūpinimas. Toks būrys važiuojame pirmą kartą, tai norisi pasiruošti susiorganizuoti kaip galima geriau. Entuziastingai nusiteikusiems dainininkams pritaria visi pagalbininkai.

Pagalbos reikia visokios ir iš visų. Patys choristai pardavinėja šokoladus, norėdami sumažinti kelionės išlaidas, planuoja lėšų kėlimo vajų, prašo aukų iš visų prijaučiančių chorinei muzikai. Už $20 ir didesnę auką yra išduodami pakvitavimai. Yra atidarytos sąskaitos bankeliuose. Prisikėlimo kooperatyve "Jaunimo choras" sąskaitos numeris 1758351, Hamiltono "Talkoje" – "Kanados jaunimo choras" sąskaitos numeris 1568191. Ką tik gauta žinia, kad Hamiltono "Talka" pirmoji paaukojo jaunimo choro kelionei 5000 dol. Tai ne tik nuostabiausia kalėdinė dovana visiems dainininkams, tai aiškus įrodymas, kad jaunimo veikla yra ypatingai svarbi. Investuodami į šį jaunimą, investuojame į lietuvišką dainą, o ten, kur skambės daina, dar ilgai gyvuos ir lietuviškas žodis.

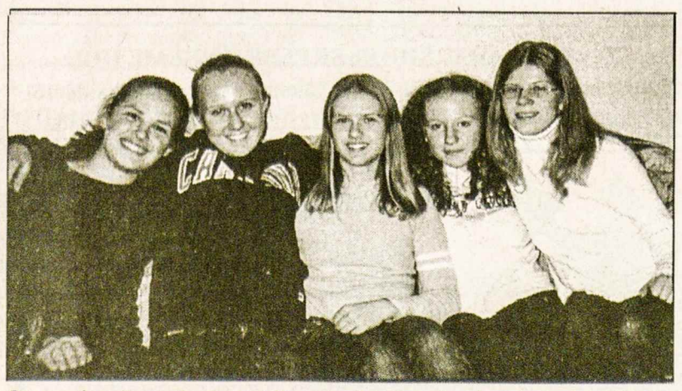

Otavos jaunimas, kuris prisijungs prie Kanados jaunimo choro Dainų šventėje Lietuvoje ateinančią vasarą. Iš k.: Dovilė Zitikytė, Karolina Kličiūtė, Sigutė Zitikytė, Kristina Doytchinova ir Martina Doytchinova

Kanados lietuvių jaunimo choras, kuris rengiasi dalyvauti Pasaulio lietuvių dainų šventėje Vilniuje

Daugelio istorinių romanų rašytojas

Elenos Bukelienės monografija "Juozas Kralikauskas"

VIKTORAS ALEKNA

Beveik penkiasdešimt metų Kanadoje išgyvenęs rašytojas Juozas Kralikauskas jau keleri metai džiaugiasi Vilniaus Kalvarijų kalneliais. Vienuolika jo knygų išspausdinta anapus vandenyno, o jau devynios ir Lietuvoje. O štai 2002 m. Vilniuje išleista ir visai kitokio pobūdžio knyga: Elenos Bukelienės monografija *Juozas Kralikauskas* (Išleido leidykla "Tyto alba", 224 psl.).

Pats knygos pavadinimas monografija sako, kad joje bus aptariamas pats Juozas Kralikauskas ir jo kūryba. Lietuvoje monografijų apie įvairius rašytojus yra nemažai, apie kai kuriuos ir po kelias. Apie J. Kralikausko kūrinius taip pat rašyta jau nemažai. Bet monografija – pirmoji. Jos autorė Elena Bukelienė kelias dešimtis metų Vilniaus universitete dėsto lietuvių literatūrą, jau ir anksčiau yra išleidusi keletą monografijų, kritikos straipsnių rinkinių, sudariusi keletą lietuvių literatūros chrestomatijų bei literatūros, vadovėlių mokykloms. Todėl ši monografija – jau brandžios autorės veikalas, ir skaitytojui juo įdomesnis, kad joje kalbama apie Lietuvoje mažai pažįstamą rašytoją romanistą Juozą Kralikauską.

Jau monografijos pratarmėje E. Bukelienė teigia, kad sovietiniais laikais lietuvių literatūroje istorinis romanas merdėjo, išeivijoje jų pasirodė apie

JUOZAS KRALIKAUSKAS

trisdešimt, o svariausias indėlis – J. Kralikausko. Toliau gana išsamiai papasakoti rašytojo gyvenimo vingiai. Jo kūrybą suskirsto į keturias grupes: Ankstyvoji kūryba, Rašytojas auksakasys, Istorinė tetralogija ir istoriniai biografiniai romanai. Gausiausią rašytojo kūrybos dalį sudaro istorinė tetralogija, todėl ir monografijoje šiai kūrybos daliai skirta beveik pusė knygos.

Bet ir kitos kūrybos dalys aptartos dėmesingai ir su dideliu įsijautimu. Kad ir ankstyvosios kūrybos rinkinys *Septyni kalavijai.* Nors šiai jauno autoriaus knygai buvo būdingi "eskiziniai vaizdai, kapotas sakinys, ekspresyvus žodis, lyrinė nuotaika" (pasak B. Babrausko), bet tai buvo gera įžanga į tolimesnę kūrybą, vaizduojančią auksakasių gyvenimą Kanados aukso kasyklose.

Taigi auksakasio dienos. Iš patirties paties rašytojo, dirbusio kasykloje dvejus metus. Monografijoje aptariami abu romanai: *Urviniai žmonės* ir *Šviesa lange.* Prie šio ciklo priskiriamas ir gerokai vėliau išspausdintas romanas *Po ultimatumo.* Įdomu, kad šių trijų knygų grupei monografijos autorė priskiria ir ketvirtą knygą *Vėlinės,* išleistą jau 1988 metais, t.y. tada, kai autorius jau buvo parašęs ir išleidęs visus savo istorinius romanus, ir autorė nelabai džiaugiasi šios apysakos eiga. Vis dėlto pripažįsta, kad autoriui šiame romane svarbiausia "tragiško likimo ištikto žmogaus (ir tautos) dvasinė kančia... Kartu su savo herojumi jis, kaip dera dzūkui, atvirai reiškia savo emocijas, liūdi, ilgisi, sielvartauja, rauda" (psl. 74). Taigi. Tik gal be reikalo autorė pabrėžė, kad autoriaus jausmai "dera dzūkui". Jausmai būdingi bet kurio plano kampo žmogui...

Istorinę tetralogiją E. Bukelienė aptaria gal išsamiausiai. Kalba ne tik apie pačius veikalus, bet ir rašytojo kelią į istorinius veikalus. Šios monografijos dalies pradžioje E. Bukelienė gana plačiai apžvelgia apskritai istorinio veikalo vietą bendroje literatūros panoramoje ir tas ypatybes, kuriomis istorinis romanas skiriasi nuo buitinių ir kitokių romanų. Kadangi J. Kralikausko romanai – apie Mindaugo laikus, tai E. Bukelienė čia apžvelgia ir kitus lietuvių, ir ne tik, rašytojų kūrinius, pasakojančius apie Mindaugą: V. Krėvę, J. Marcinkevičių...

Didelį dėmesį monografė skiria ir rašytojo kalbai, mėginusiai savo romanuose kalbėti Mindaugo laikų lietuvių kalba. O J. Kralikauskas tą senovinę kalbą vartojo ne tik kaip stilistinę priemonę, bet ir "siekdamas parodyti tautinės sąmonės formavimosi pačią pradžią..." (psl. 114).

Gana išsamiai aptarusi visus J. Kralikausko istorinius romanus (juos visus dera perskaityti iš eilės), E. Bukelienė rašo:

Juozo Kralikausko istoriniai romanai yra etapinis lietuvių literatūros istorijos reiškinys. Dėl sovietinės okupacijos jie gerokai pavėlavo grįžti į Lietuvą ir, tiesą sakant, iki šiol nėra radę deramos vietos ir sulaukę deramo dėmesio.

J. Kralikauskas sukūrė modernų, novatorišką istorinį romaną, kokio iki jo mes neturėjome. Vaisių davė geras pasirengimas – tiek faktografinės, tiek ir naujausios istoriosofinės literatūros išsamios studijos (psl. 177).

Atskirą J. Kralikausko istorinių romanų skyrių sudaro du istoriniai biografiniai romanai: *Martynas Mažvydas Vilniuje* ir *Įkaitę Vilniaus akmenys.* E. Bukelienė ir šiuos romanus aptaria gana šiltai ir išsamiai. Dera priminti, kad romanas *Įkaitę Vilniaus akmenys* pasakoja apie septynioliktojo šimtmečio pradžios lietuvių dvasios milžinus Konstantiną Sirvydą ir Joną Jaknavičių.

Baigiant dera priminti, kad Juozas Kralikauskas beveik visų savo kūrinių pirmąsias laidas taisė ir beveik visi susilaukė antrų laidų, išspausdintų jau Lietuvoje po 1990 metų. Todėl ir monografė nepasitenkino pirmosiomis laidomis, o aptarė ir antrąsias. Tad galima sakyti, kad ši monografija yra labai vertinga lietuvių literatūros istorijai, ne vien Juozo Kralikausko kūrybiniam braižui pažinti.

Sausio 13-tos naktis

Vėl krinta
baltos, purios snaigės
ant žemės mylimos.
Krauju ir
ašarom pasruvusios
nuo sausio tryliktos.
Naktis mūs
veidus dangstė, glostė
su nerimo tamsia skara.
Tą naktį
peržengė mūs slenkstį
raudona tankų lavina.
O mes
sustoję sesės, broliai
prie laužo šokančios liepsnos.
Ir širdyse
melsvi Tėvynės toliai,
žodžiai lietuviškos dainos.
Sužlego tankai
šaižus trenksmas, šūvis
kraujuotos rankos kraugerių.
Bet nepabūgo
jų drąsus lietuvis
ir tankus griebė už gerklių.
Krauju
papluko Vilniaus gatvės
Loretą traiškė priešo tankai...
Jie siuto
šnypštė kaip gyvatės.
beginklius žmones daužė, trankė
Gali užmušti
traiškyt žmones ir nušauti
bet Laisvės nepajėgs išrauti!
Mus uždengė
nakties skara žvaigždėta,
ant balto nuometo pražydo gėlės...
Ir Laisvė
šaudyta, tačiau nenugalėta!
Motinų skausmas ašarėlės...

Vida Vosylienė,
1998.I

PREMIJA POETUI

Poetas Juozas Almis Jūragis – 2001-jų metų literatūrinės premijos laureatas

Lietuvių rašytojų draugijos valdybos sudaryta 2001 m. literatūrinės premijos komisija – Nijolė Jankutė Užubalienė, Laimutė Tornau, Vainis Aleksa ir LRD-jos valdybos nariai – pirm. Stasė Petersonienė, iždd. Stasys Džiugas 2002 m. gruodžio 8 d. posėdyje nutarė 2001 m. Lietuvių rašytojų dr-jos premiją už viso gyvenimo kūrybą paskirti poetui Juozui Almiui Jūragiui, gyvenančiam Australijoje. Premijos mecenatas – Lietuvių fondas.

Laureatas J. A. Jūragis yra šių poezijos rinkinių autorius: *Tolimieji miražai, Akmens ir paukščio metas, Žeme, būk mano motina, Tik sapno ugnį jausi.* Yra suredagavęs *Terra Australia, Australijos lietuvių poeziją, Plunksna ir žodis,* almanachą *Australijos lietuvių metraštis.* Jo poezija yra išversta į flamų kalbą: *Een Steen Helft,* knyga išleista Belgijoje, Antverpene 1971 m. J. A. Jūragio kūryba taip pat buvo išspausdinta *Woorden Legen Vernietiging* knygoje (Europos poezijos II-jo Pasaulinio karo metais rinkinys; Gennep leidykla Amsterdame, Olandijoje, 1980 m.). Poetas, kaip vienas iš Australijos rašytojų, minimas ir *Bibliography of Australian Multicultural Writers,* 1992 m. (leidėjas Deakin Geelong universitetas). J.A. Jūragis gyvai bendradarbiauja spaudoje įvairiuose žurnaluose ir laikraščiuose literatūriniais ir visuomeniniais straipsniais.

Sveikiname laureatą Juozą Almį Jūragį ir linkime dar daug gerų, kūrybingų metų!

Lietuvių rašytojų draugija

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Tenoras Edgaras Montvidas, stažuojantis Britanijos Londono *Covent Garden* operos jaunųjų menininkų (*Vilar Young Artists*) programos sudėtyje, turėjo retą progą pagarsėti: *Covent Garden* operos teatro statomoje *Traviatos* premjeroje netikėtai turėjo pakeisti susirgusį pagrindinio vaidmens Alfredo atlikėją Roberto Aronica, kurį jis atliko. Alfredo vaidmenį *Covent Garden* scenoje jaunajam solistui dar teko pakartoti du kartus. Jo dainavimas buvo kritikų gerai įvertintas. Londono dienraščio *The Guardian* kritikas Tim Ashley pabrėžė, kad E. Montvido balsas puikiai tiko Alfredo vaidmeniui: "savo trapiu ir elegantišku balsu jis perteikė vidinį G. Verdi muzikos pulsą". *The Times* kritikas Robert Thicknesse rašė: "Išmintingai išvengdamas pagundos demonstruoti tai, kam netinka jo balsas, jis dainavo Alfredą su dainų atlikėjo jausmingumu, atidumu tekstui, drąsiai frazuodamas *sotto voce,* įsijautęs į vaidmenį nuo pat pirmojo veiksmo, kai kiti teatliko scenoje reikiamus judesius."

Toks netikėtas debiutas, atrodo, labai palengvins jaunojo solisto dainavimo karjerą. Kritikai, Londone išgyrę Edgaro Montvido dainavimą, pastebėjo, kad nespėjusieji išgirsti jo premjeriniuose spektakliuose, turės progą jo pasiklausyti *Glyndebourne Touring Opera* festivalyje – tos grupės sudėtyje jis dainuos Alfredą 17 kartų įvairiose D. Britanijos operų scenose. Paolo Carignani, dirigavęs Londone *Traviatą*, pristatė solistą Vokietijos Frankfurto operos direktoriui, kuris gal net pasiūlys jam sutartį. Specialiai į Londoną buvo atvykę Prancūzijos Lyon operos atstovai. Netrukus E. Montvidas pasirodys Fenton vaidmenyje *Covent Garden* meno vadovo Antonio Pappano diriguojamame G. Verdi *Falstaff*, atliks A. Thomas operoje *Hamlete* ir G. F. Handel oratorijoje *Semele*, pasirodys *BBC Proms* programoje.

Antanas Danielius, literatūros vertėjas, poliglotas (daugiakalbis), mirė Vilniuje eidamas 61-sius metus. Gimė 1942 m. vasario 2 d. Kauno rajone. 1965 m. baigė Vilniaus universitete anglų kalbą. Mokytojavo Žagarėje, dirbo įvairiose įstaigose, dėstė Vilniaus universitete. Nuo 1980 m. atsidėjo kūrybiniam darbui. 1990 m. tapo Lietuvos rašytojų sąjungos nariu, nuo 1994 m. buvo *Vilniaus* žurnalo angliškos laidos redaktoriumi, bendradarbiavo *Šiaurės Atėnų* savaitraštyje, Vilniaus universitete skaitė budistinės psichologijos kursą. 1969 m. išvertė Reiner Maria Rilke kūrinį *Duobkasys*. Vėliau vertė iš anglų, vokiečių, prancūzų, rusų, tibetiečių kalbų. Jo išversti kūriniai apėmė visą pasaulinės literatūros skalę – nuo senosios tamilų literatūros šedevro *Tirukuralo* iki Henry Miller *Ožiaragio atogrąžų.* Ypatingą vietą tarp vertimų užima dramaturgų August Strindberg ir William Shakespeare dramos.

Vilniaus mažojo teatro studijos grupė spalio mėnesį pradėjo savo gastroles Ukmergėje su žymaus italų dramaturgo, daugelio komedijų autoriaus Carlo Goldoni komedija *Triufaldino arba Dviejų ponų tarnas*. C. Goldoni įkvėpimo sėmėsi iš Renesanso epochos kaukių teatro *Commedia dell'Arte*, užgimusio Italijoje ir paplitusio po visą Europą. Todėl ir *Triufaldino* personažai yra tarsi atklydę iš Renesanso laikų ir išlikę beveik nepakitę ir aktualūs iki pat mūsų laikų. Vilniaus mažojo teatro studijos, kuriai vadovauja rež. Rimas Tuminas, auklėtinių dauguma yra Lietuvos muzikos akademijos magistrantai. Pradėję gastroles Ukmergės kultūros centre, jas tęsė Šiaulių dramos teatre, Telšių Žemaitės teatre, Panevėžio muzikiniame teatre.

Panevėžio Juozo Miltinio teatras 2002 m. lapkričio vidury gastroliavo Vilniuje. Programoje buvo amerikiečių dramaturgo Tennessee Williams pjesė *Geismų tramvajus* (*Streetcar Named Desire*) ir italų dramaturgo Carlo Goldoni komedija *Kjodžos kivirčai* (*Le baruffe chiozzotte*). *Geismų tramvajų* režisavo Romas Vikšraitis, spektaklio dailininkė Giedrė Brazytė, vaidino Ligita Kundrotaitė, Eglė Koriznaitė, Rimantas Jovas, Vidmantas Fijalkauskas. *Kjodžos kivirčus*, nuotaikingą komediją apie žvejų gyvenimą, jų tarpusavio kivirčus, vargus ir meilę, režisavo teatro vadovas Rimantas Teresas, scenovaizdį sukūrė Artūras Šimonis, vaidino G. Urbonavičiūtė, L. Kundrotaitė, A. Preidytė, E. Koriznaitė, L. Mališauskaitė, R. Jovas.

Smuikininko Raimundo Katiliaus atminimui koncertų ciklą Lietuvoje (Ukmergėje, Kaune ir Vilniuje) 2002 m. spalio pabaigoje atliko viešnios iš Čekijos – smuikininkė *Gabriela Demeterova* ir klavesininkė *Giedrė Lukšaitė-Mrazkova*. Koncertų programoje šešios J. S. Bach sonatos smuikui ir klavesinui. G. Demeterova yra jauna čekų menininkė, Prahos muzikos akademijos absolventė, įvairių konkursų laimėtoja, tarp jų 1993 m. J. Menuhin tarptautiniame smuikininkų konkurse laimėtas prizas už geriausią J. S. Bach muzikos interpretavimą. Prof. G. Lukšaitė-Mrazkova, Lietuvos muzikos akademijos auklėtinė; kurį laiką mokytojavo M. K. Čiurlionio menų mokykloje, Lietuvos muzikos akademijoje. 1973-74 m. stažavo Prahos menų akademijoje; nuo 1976 m. gyvena Prahoje, dėsto Prahos muzikos akademijoje, yra klavesino skyriaus vedėja, būna tarptautinių *jury* komisijų narė, vadovauja meistriškumo kursams. Koncertavo daugelyje Europos valstybių, Japonijoje, dalyvavo įvairiuose festivaliuose, rengė programas su lietuvių atlikėjais – smuikininku R. Katiliumi, fleitininku A. Vizgirda, padarė įrašus M. K. Čiurlionio, Broniaus Kutavičiaus, D. Šostakovičiaus kūrinių vargonams.

G.K.

(ELTOS, *Lietuvos ryto,* BNS, *7 meno dienos,* LGTIC informacija)

Klyvlando lietuvių Dievo Motinos parapijos choras, vadovaujamas muz. R. Čyvaitės-Kliorienės, koncertavo savoje šventovėje ir tuo būdu paminėjo savo veiklos dvidešimtmetį

Atsiųsta paminėti

Elena Bukelienė, JUOZAS KRALIKAUSKAS. Monografija. Dailininkas – Romas Dubonis. Išleido "Tyto alba" (J. Jasinskio 10, Vilnius 2600). Tiražas – 1200 egz. Vilnius, 2002 m., 224 psl. Tai rašytojo Juozo Kralikausko, 50 metų gyvenimo Kanadoje, gyvenimo apžvalga, jo istorinių ir biografinių romanų sklaida. Bibliografijoje sužymėti net 22 jo kūrybos leidiniai, kai kurie perspausdinti Lietuvoje. Dauguma jo leidinių buvo parašyti ir išleisdinti išeivijoje.

LITHUANIAN PAPERS. Volume 16-2002. Annual Journal of the Lithuanian Studies Society at the University of Tasmania. Editor – Algimantas P. Taškūnas. Associate Editor – Vince J. Taškūnas. Address: Post Office Box 777, Sandy Bay, Tas 7006, Australia. Subscriptions: Australia – single issue $7, an other countries – $8 US.

LITUANISTICA, 2002, nr. 2 (50) ir nr. 3 (51). Lietuvos mokslų akademija. Žurnalas leidžiamas nuo 1990 metų. Redaguoja – kolegija, pirmininkaujama Vytauto Merkio. Pagrindinė redaktorė – A. Gapsevičienė. Išeina 4 numeriai per metus. Leidyklos adresas – A. Goštauto 12, Vilnius 2600; direktorius – dr. A. Gurliauskas.

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:		IMA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	1.25%	Asmenines paskolas nuo	5.50%
180-364 d. term.ind.	1.55%	Sutarties paskolas nuo	5.50%
1 metų term. indėlius	2.00%	Nekiln. turto paskolas:	
2 metų term. indėlius	2.60%	Su nekeičiamu nuošimčiu	
3 metų term. indėlius	3.00%	1 metų	3.90%
4 metų term. indėlius	3.60%	2 metų	4.60%
5 metų term. indėlius	4.05%	3 metų	5.00%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.60%	4 metų	5.45%
1 metų GIC-met. palūk.	2.25%	5 metų	5.65%
2 metų GIC-met. palūk.	2.85%	Su keičiamu nuošimčiu	
3 metų GIC-met. palūk.	3.25%	1, 2, 3 metų	4.50%
4 metų GIC-met. palūk.	3.85%		
5 metų GIC-met. palūk.	4.30%	*Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas*	
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%	*Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas*	
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.50%		
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	3.10%		
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.50%		
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.10%		
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.55%		
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%		
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%		
Kasd. pal. čekių sąsk. iki.	1.00%		
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	0.60%		

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiami nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLAPĮ: www.rpcul.com

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27 John Street, Toronto

MLS JUMS TIK KAINUOS 3½% IŠ VISO +GST
Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 16 metų

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

SKUBIAI PARDUODAMAS Jane ir Bloor atskiras 7 kambarių namas, 4 miegami, garažas, arti prie požeminio. Prašo $399,900.

SKAMBINKITE
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

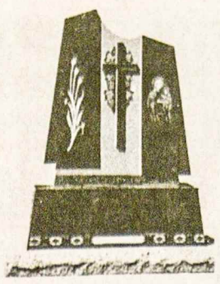
ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS
4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3
Fax: (416) 233-3042
Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių
Tel: (416) 233-4601

$2.00* off for 1 parcel $2.00* off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Skautiškasis jaunimas ir vadovai-vės "Romuvos" 40-mečio stovyklos laužavietėje po sukaktuvinių iškilmių 2002 m. rugpjūčio 11 d. Nuotr. R. Otto

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Min. pirmininkas Jean Chretien paskyrė tris moteris į Kanados senatą. Naujos senatorės yra: Maria Chaput, prancūzakalbė iš Manitobos, Pana Papas Merchant, mokytoja ir verslovininkė, aktyvi labdaros organizacijose, iš Saskatchewan ir Pierrette Ringuette-Maltais, prancūzakalbė, buvusi parlamentarė (MP) iš New Brunswick. Visos trys – aktyvios federacinės liberalų partijos narės. Dabar Kanados parlamente bus 34 moterys. Iš 105 senatorių 63 yra liberalai, 30 konservatorių, 1 sąjungietis, 4 nepriklausantys jokiai partijai ir 7 senato vietos liko dar neužpildytos.

Kyoto protokolas, 1997 metų Jungtinių tautų susitarimas sumažinti lygį oro taršos, skatinančios pasaulio klimato šiltėjimą, buvo 2002 gruodžio 10 d. priimtas 195-77 balsų dauguma federaciniame parlamente, netrukus (gruodžio 12) patvirtintas senate; gruodžio 16 jį pasirašė min. pirmininkas Jean Chretien, o kitą dieną gamtosaugos ministeris David Anderson patvirtintą dokumentą įteikė Jungtinių tautų atstovui Niujorke. Kanada tapo 98-ja valstybe, patvirtinusia Kyoto protokolą. Tarp pasižadėjusių laikytis šio gamtosaugos protokolo yra Latvija ir Estija, bet nėra JAV ir Lietuvos, nors dabartinis Lietuvos prezidentas yra buvęs aukštas JAV gamtosaugos pareigūnas. Protokole priimtas planas įpareigoja valstybes iki 2008-2012 metų sumažinti oro taršą iki 1990 metų taršos lygio.

Ramon John (Ray) Hnatyshyn, 1990-1995 metais buvęs 24-tasis Kanados generalinis gubernatorius, mirė, sulaukęs 68 metų. Gimęs 1934.III.16 Saskatoon (Saskatchewan) imigrantų iš Ukrainos šeimoje. Tėvas teisininkas, min. pirm. John Diefenbaker bičiulis, vėliau senatorius. Ray baigė Saskatchewan universitete teisę, 1974 m. išrinktas į federacinį parlamentą konservatorių sąraše, buvo energijos ministeris Joe Clark kabinete (1979-80), vėliau parlamento konservatorių pirmininkas (*House leader*), teisingumo ministeris; 1988 m. pralaimėjo rinkimus, dirbo teisininku privačioje firmoje. Nors jis gyvenime nelabai mėgo formalumų, ragindavo į jį kreiptis ne titulais, o paprastu "Ray", bet buvo palaidotas Otavoje gruodžio 23 iškilmingai su karių ir raitosios policijos palyda, Taikos bokšto varpui gaudžiant 68 kartus – po vieną dūžį pažymint kiekvienus jo amžiaus metus.

Nori susirašinėti Lietuvoje gyenanti Nijolė Šlenderienė su išeivijoje gyvenančiais tautiečiais. Ji yra 40 m. amžiaus, dirba įmonėje "Adrealitas" kosmetikos gaminių pardavėja. Adresas: Nijolė Šlenderienė, Kalvarijų 136 – 16, Vilnius, Lithuania.

Newfoundland & Labrador provincija tapo pirmoji, nutarusi bausti vairuotojus, kurie naudoja bevielį telefoną vairuodami. Naujai priimtas įstatymas numato už tai baudą iki $150 ir 4 prasižengimo taškus vairuotojo leidime. Kitos provincijos, atrodo, irgi ruošiasi svarstyti panašaus įstatymo įvedimą, nes jau buvo įrodyta, kad telefonu kalbantys vairuotojai yra pavojingesni už lengvai girtus vairuotojus – jų dėmesys galimoms eismo problemoms būna žymiai sumažėjęs.

Pragyvenimo lygio rodiklis Kanadoje 2002 m. lapkritį pakilo 4.3%. Tai didžiausias rodiklio šuolis per paskutiniuosius 11 metų. Spalio mėnesį šis rodiklis buvo pakilęs 3.2% metiniu mastu. Abiem atvejais didžiausias šio pakilimo kaltininkas buvo energijos pabrangimas. Kanados ekonomistai tiki, kad iki 2003 metų vidurio infliacija vėl nukris iki 2%.

Kanados vyriausias tribunolas 8-1 balsų dauguma nusprendė, kad kartu gyvenusių porų turtas skyrybų atveju nebūtinai dalintinas lygiai per pusę, kaip kad vedusių porų skyrybose. Vienintelė teisėja, balsavusi prieš šį sprendimą, buvo Claire L'Heureux-Dube, kuri galvojo, kad šiuo atveju dažniausiai bus nuskriaustos moterys ir vaikai. Teisėjas Michel Bastarache daugumos vardu pareiškė, kad "pasirinkimas yra svarbiausias veiksnys: tuoktis ar ne yra grynai asmeniškas sprendimas." Kartu gyvenančioms (be vedybų) poroms siūloma iš anksto sudaryti turto dalinimosi sutartį išsiskyrimo atveju. Šiuo metu tik Saskatchewan provincija, Northwest ir Nunavut teritorijos įstatymais automatiškai dalina turtą per pusę ir susituokusių, ir kartu gyvenusių porų atvejais. Quebec, Br. Columbia ir Nova Scotia provincijose nesusituokusios poros gali užsiregistruoti kaip kartu gyvenančios arba iš anksto pasirašyti sutartį, kad turtą dalinsis per pusę. Likusių provincijų ir Yukon teritorijos įstatymai priverčia tik susituokusias poras dalintis turtą per pusę skyrybų metu.

Karalienės Elzbietos II dvylikos dienų jubiliejinis vizitas Kanadai kainavo $6.7 mln. 2002 metais karalienė minėjo savo 50 metų karūnavimo sukaktuves ir ta proga aplankė daugelį savo valdos teritorijų. Sukaktis buvo taip pat įvairiai ir iškilmingai paminėta įvairiose vietovėse D. Britanijoje. G.K.

Skautų veikla

• Rengiant "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų tradicines Kūčias 2002 m. gruodžio 15 d. Prisikėlimo parapijos salėje gražiai pasidarbavo vyr. skaučių "Vaidilučių" dr-vės sesės V. Simonavičiūtė, A. Rusinaitė, L. Jonaitytė, T. Saplytė, L. Bražukaitė, V. Pečiulytė ir kt. Programą gražiai vedė A. Valaitytė, apie Kūčių papročius pasakojo L. Jonaitytė, skautų pasirodymams vadovavo drauginininkas sk. vytis M. Sungaila. **F.M.**

Žuvusių savanorių perlaidojimas

Lietuvos Vietinės rinktinės savanorių, žuvusių 1944 m., palaikų pervežimui iš Ašmenos į Lietuvą aukojo: $200 – v.ltn. H. Stepaitis ir žmona Elena; $100 – Povilas Girnius, Kęstutis Kudirka, V. Jasinevičienė; $50 – E. Petrus; $30.80 – V. Žebertavičius. Čekius rašyti: KLB vardu pažymint (L.V.R.). Sąskaitos nr. 14143 "Parama", 2975 Bloor St. W., Toronto, ON M8X 1C8.

J. Aukštaitis parvežė gerų žinių iš Kauno. Turėjo pasitarimus su rašytoju S. Gvildžiu ir dalyvavo visos Lietuvos L.V.R. savanorių visuotiniame suvažiavime, kuriame buvo svarstoma, kaip ir kuomet 1944 m. žuvę ir palaidoti prie Ašmenos savanoriai bus parvežti į Lietuvą. Visų suvažiavimo dalyvių noras – kuo greičiau tai įvykdyti. Bet šiuo metu susidariusioms išlaidoms nėra pinigų. Visi reikalai yra tvarkomi karinio paveldo tyrimo kolegijos pirmininko Sakalo Narkevičiaus. Pirmųjų dokumentų tvarkymui bei išlaidoms padengti J. Aukštaitis paliko 600 Litų ir gavo kvitą. **F.M.**

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA

AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME		IMAME	
1.00% už 30-89 d.	term. indėlius	už asmenines paskolas nuo	5.50%
1.25% už 90-179 d.	term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su	
1.55% už 180-364 d.	term. indėlius	– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)	
2.00% už 1 m. term.	indėlius	1 metų	3.90%
2.60% už 2 m. term.	indėlius	2 metų	4.60%
3.00% už 3 m. term.	indėlius	3 metų	5.00%
3.60% už 4 m. term.	indėlius	4 metų	5.45%
4.05% už 5 m. term.	indėlius	5 metų	5.65%
1.60% už 1 m. GIC mėn.	palūk.	– su kelčiamu nuošimčiu	4.50%
2.25% už 1 m. GIC invest.	pažym.		
2.85% už 2 m. GIC invest.	pažym.		
3.25% už 3 m. GIC invest.	pažym.		
3.85% už 4 m. GIC invest.	pažym.		
4.30% už 5 m. GIC invest.	pažym.		
1.00% už RRSP ind. (var. rate)			
2.50% už RRSP 1 m. term.	ind.		
3.10% už RRSP 2 m. term.	ind.		
3.50% už RRSP 3 m. term.	ind.		
4.10% už RRSP 4 m. term.	ind.		
4.50% už RRSP 5 m. term.	ind.		
1.00% už OHOSP (variable rate)			
0.45% kasd. palūkanų čekių sąsk.			
0.80% už JAV dolerių 1 metų GIC			
0.60% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.			

DUODAME
- *asmenines paskolas*
- *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
- *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
- *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktadieniais nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard Interac Cirrus
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

TŽ BENDRADARBIŲ IR SKELBĖJŲ DĖMESIUI!
Siunčiantys pranešimus ir žinias faksu yra prašomi įsidėmėti, kad NAUJAS TŽ FAKSO NUMERIS YRA 905 290-9802.

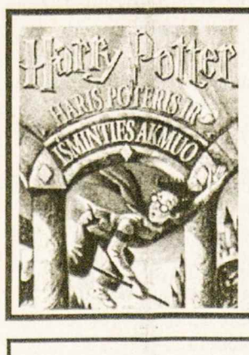
Haris Poteris jau Kanadoje
Viso pasaulio vaikų (ir ne tik vaikų) mėgstamiausia knyga išversta į lietuvių kalbą
amazon.com. tulpė.ca

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

BS Bijūnas Translation Services

VERTIMAI ŽODŽIU ir RAŠTU lietuvių, rusų, anglų ir prancūzų kalbomis.
Esu Ontario provincijos akredituota vertėja prie Teisėsaugos ministerijos (Ministry of the Attorney General)
Genovaitė Bijūnas, Ph.D.
tel. 416 621-1638, fax 416 621-8479
Adresas: 106 Meadowbank Road, Etobicoke, Ontario M9B 5C9

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7
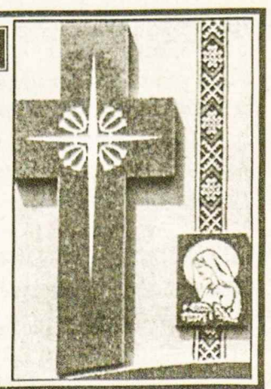

Astra Travel & Services Inc.
"Astra Travel" kelionių agentūros savininkė ir vadybininkė
ASTRA Skupaitė-Tatarsky
PERSIKĖLĖ Į NAUJAS PATALPAS
Naujas adresas: Royal York Plaza, 1500 Royal York Rd.,
(on Royal York, North of Eglinton) Etobicoke, ON, M9P 3B6.
Pačios žemiausios kainos į Vilnių, pradedant nuo $799, kelionių draudimai, organizuojamos grupės į šiltus kraštus.
Darbo valandos nuo pirmad. iki penktad. nuo 9.30 v.r. iki 6 v.v.
Tel: 416 538-1748 arba 416 249-7710 FAX: 416 249-7749

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
Skambinkite Algiui Medeliui asmeniškai!
Į LIETUVĄ – šiuo metu geriausios kainos:
iki 2003 m. kovo 31 – $835+mokesčiai
Pensininkams 60 metų ir vyresniems pritaikau 10% nuolaidą!
SKRYDŽIAI Į 2003 METŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ IR DAINŲ ŠVENTĘ:
Turiu vietų birželio 23/24 ir liepos 1/2 dienos skrydžiuose.
ATOSTOGOS ŠILTUOSE KRAŠTUOSE – visuomet su nuolaida!
MALDININKŲ KELIONĖS: Roma, Lurdas, Fatima, daugiau!
Balandžio 22 – 12 dienų, gegužės 17 –14 dienų
Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, tik paskambinkit – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.
ALGIS MEDELIS @ Queen Syrena
133 Roncesvalles Ave.
TORONTO, Ont. M6R 2L2
Tel. 416 531-4800

ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ *MEDELIS CONSULTING*
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086
Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

SKAITYTOJAI PASISAKO

NAUJI METAI

Į 2003-jų metų vainiką įpinkite gėrį, meilę, ryžtą, neišsenkančią energiją, šviesias akimirkas, sveikatos žiedelį, Tikėjimą ir Viltį.

Vida Vosylienė, Lietuva

TREMTINIŲ VAIKAIČIŲ MOKYKLA

Vilniaus vidurinė mokykla "Lietuvių namai" per Jūsų laikraštį nuoširdžiai dėkoja Kanados lietuviams už rūpestį ir materialinę paramą. Buvusio KLB pirmininko A. Vaičiūno, pirmininkės R. Žilinskienės, niekada nepavargstančios A. Stepaitienės ir daugelio kitų rūpesčiu mokyklos bendruomenė jaučia nuolatinį Kanados lietuvių dėmesį. Gerbiamieji, ačiū už meilę ir šilumą mokyklai, jos moksleiviams, sugrįžtantiems iš įvairiausių kraštų į Lietuvą mokytis lietuvių kalbos, integruotis į Lietuvos visuomenę.

Šv. Kalėdas ir Naujuosius metus sutikime su viltimi ir džiaugsmu. Tegul jie bus nuoširdaus bendradarbiavimo metai. Geros sveikatos ir išsipildančių svajonių.

Alfonsas Rudys,
direktorius, Vilnius

MANO PAGUODA

Mano didelė paguoda, kai lanko *Tėviškės žiburiai* mane tarp keturių sienų. Esu dėkinga, kad išspausdinote straipsnį *Negyjančios žaizdos.* Sulaukiau iš skaitytojų padėkos, kad išdrįsau parašyti apie stribų žiaurumus. Mano buvo parašyta pavardė Bislienė su dukra Bislyte, o *TŽ* išspausdinta Bickienė. Vasiliauskų sūnelis sukapotas ir numestas ant pečiaus 8 mėnesių, o išspausdinta 8 metų. Prašyčiau tą klaidą ištaisyti.

Br. Ruginienė,
Svidenių km.
Kupiškio raj.

Red. pastaba. Tokios klaidos įvyksta dėl neaiškios rašysenos. Pageidautina pavardes, vardus, vietoves rankraštyje rašyti didžiosiomis raidėmis.

TAUTINIAI DRABUŽIAI

"TŽ" 2002 m. 38 nr. radau skelbimą – asmuo nori pirkti tautinius drabužius. Aš turiu jau beveik 200 metų senumo tautinį sijoną, kurį mano močiutė būdama 18 m. savo vestuvių dieną dėvėjo, o prie to sijono baltą lininę bliuskutę. Mano motina išlaikė iki mano jaunystės. Aš pasisiuvau kikliką ir bliuskutę su žiurstu (baltus), išaustais žičkais. Prieš keletą metų, kai Vilniuje buvo dainų šventė, mano kaimynė prašė paskolinti. Jį čiupinėjo vilniečiai ir užsieniečiai, sakė – autentiški, labai įdomūs. Tas sijonas austas, metmenys ir ataudai vilnoniai. Kadangi nebeturiu kam palikti, norėčiau parduoti, gal į dailės muziejų. Sovietmečiu pirkėja iš Vilniaus už nemažą kainą norėjo nupirkti, bet nepardaviau. Turiu senovinių juostų, siauručių juostelių, kurias jaunoji dalindavo svotams, dvi labai dideles plonas vilnones gėlėtas skaras, pirktas caro laikais už auksinius. Kaip norėtųsi, kad išliktų. Jei niekas nenupirks, tai tegul aprengs mane įkapėm su tautiniais; turiu pasisiuvus įkapėm rūbus. Aš labai vertinu įvairius senovės dar išlikusius audinius ir kitokius dirbinius. Dar buvo pas ūkininkus senovinių dalykų, bet kai juos ištrėmė Sibiran, susigriebė turtą stribai ir enkavedistai. Kuris sugrįžo, neberado, liko gili nuoskauda jų širdyse. Mano turimi tautiniai drabužiai vidutinio ir aukšto ūgio moteriai tinkami.

Bronė Ruginienė, Svidenių kaimas,
Kupiškio raj., Lithuania

SADŪNAITĖS LAIŠKAS

Nuoširdžiausiai sveikinu Jus ir visus *Tėviškės žiburių* bendradarbius su šv. Kalėdom ir 2003-siais metais, linkėdama, kad Jėzaus atneštoji TAIKA, RAMYBĖ ir MEILĖ sklidinai pripildytų visų žmonių širdis ir protus. Teišnyksta karai ir žudynės kartu su visokiu blogiu!

Sveikinu ir dėkoju Gerajam DIEVUI, kad esame pakviesti į NATO. JAV prezidentas G. Bush Vilniuje pasakė, kad Lietuvos priešai bus ir JAV priešai. Duok Dieve, kad tų priešų nebūtų!

Pas mus jau žiema, sninga, pusto, – 10°C. Šį rytą pranešė, kad Vilniuje rado 4 sušalusius... Todėl renkame šiltus rūbus, avalynę, maistą vargstantiems, kuriems žiemą ypač sunku. Lankau šeimas, senukus, ligonius, našlaičius. Daug kas skambina telefonu ir prašo pagalbos. Todėl laisvo laiko nebeliekа. AČIŪ DIEVUI, kad galiu nors truputį kitiems pagelbėti!

Jūsų **s. Nijolė**

P.S. Kai prezidentas G. Bush padavė man ranką, spontaniškai pasakiau: "God bless you! Thank you very much!" Jis apkabino ir visų nuostabai mane į skruostą pabučiavo. – N.

Anapilio sodybos vaikų choras "Gintarėliai", vadovaujamas Deimantės Grigutienės, atlieka kalėdinę programą "Labdaros" slaugos namų gyventojams 2002 m. gruodžio 8 d. **Nuotr. Gintaro Repečkos**

Istorinė iškilmė Toronte

Lietuvių slaugos namų atidarymas – ilgų metų planavimo bei rūpesčio įgyvendinimas

DANGUOLĖ BALTRUŠYTĖ-SHER

2002 metų Toronto Lietuvių Namų ir "Labdaros" valdybai buvo atsakingi ir darbingi metai. Slaugos namų (SN) statyba artėjo į pabaigą. Reikėjo rūpintis ne tik paskutinių statybos problemų spendimu, bet ir finansiniais reikalais bei darbuotojų samdymu. Birželio mėnesį SN atvėrė duris ligoniams ir kitiems specialios priežiūros reikalingiems asmenims. Į darbą įsijungė dešimtys lietuvių bendruomenės narių, aukojo savo laisvalaikį, dirbo savanoriais ir padėjo samdytam personalui. SN statybos užbaigimas tapo pradžia tikro, realaus šių namų gyvenimo pradžia. LN ir "Labdaros" valdybai reikėjo pasirūpinti, kad SN laikytųsi Ontario valdžios nustatytų gairių. Tam tikslui buvo pasamdyta trejų metų laikotarpiui "MetCap Living" bendrovė, turinti didelę patirtį SN priežiūros ir tvarkymo srityje.

Liepos mėnesį buvo suorganizuota "Atvirų durų" diena. SN personalas, LN Moterų būrelis ir LN valdybos atstovai nepagailėjo savo laisvalaikio tą liepos sekmadienį. Lietuviai ir kiti Toronto gyventojai galėjo susipažinti su numatytomis paslaugomis bei apžiūrėti pačius namus. SN fondas pasipildė nemažomis aukų sumomis.

Praėjo dar mėnuo, ir SN buvo beveik pilni naujų gyventojų. LN ir "Labdaros" valdyba liepos pabaigoje jau drąsiai pradėjo svarstyti, kad atėjo SN oficialus atidarymo laikas.

Pirmininkui R. Juodžiui pasiūlius, buvo sudarytas specialus atidarymo iškilmės komitetas, į kurį įėjo valdybos, LN Moterų ir Vyrų būrelių, "MetCap" atstovai ir administratorė J. Ciupiak. Pirmas posėdis įvyko 2002 m. rugpūjčio 28 d. Jame buvo nustatytas planas. Kelis kartus teko keisti datą dėl įvairių priežasčių. Galų gale lapkričio 17 d. tapo galutine data.

SN atidarymo iškilmės komitetas sudarė programą iki smulkmenų ir pakvietė darbo talkininkus. Dr. Č. Jonys įsipareigojo be atlyginimo įrašyti iškilmę vaizdajuostėn, kuri išsaugos būsimoms kartoms šią istorinę akimirką. Fotografas O. Burzdžius pažadėjo padaryti nuotraukas. V. Siminkevičienė – papuošti salę gėlėmis, SN personalas – padėti pastato apžiūrėjime, B. Stanulienė ir G. Kobelskienė savanoriškai sutiko paruošti vaišes. Džiugu, kad net ir jaunimo atstovai prisidėjo savo darbu tą dieną, padėdami išnešioti svečiams vaišes ar atlikdami kitas numatytas jiems pareigas.

2002 m. lapkričio 17 d. siaučiant sniego pūgai neatbaidė gausios lietuvių ir svečių minios prie SN. Trijų parapijų klebonai – prel. J. Staškevičius, A. Žilinskas ir A. Simanavičius, OFM, savo maldomis palaimino SN. Juostelę, simboliškai laikomą trijų tautiniais drabužiais apsirengusių lietuvaičių, buvo perkirpta trijų susikryžiavusių rankų, atstovaujančių Slaugos namams – valdybos pirm. R. Juodžio, Ontario valdžios atstovo J. Hastings ir SN gyventojo S. Janušonio.

Po juostelės perkirpimo, dr. R. Zabieliausko paskatinti, susirinkę svečiai rinkosi į Prisikėlimo parapijos didžiąją salę. Styginis kvartetas pasitiko besirenkančius svečius lyriškai skambančiais muzikos garsais. Scenoje laukė iškilmėms paruoštas pasisakančiųjų stalas.

Dr. R. Zabieliauskas, kaip visuomet, su humoru ir gera nuotaika pristatė garbės svečius, kuriems už atsilankymą ir šio įvykio pagerbimą susirinkusieji nepagailėjo katučių. Iš visų pasisakiusių galima buvo jausti tik džiaugsmą ir pasidžiavimą turint savus lietuvių Slaugos namus Kanadoje. Ontario valdžios atstovas J. Hastings įteikė Toronto Lietuvių Namų ir "Labdaros" pirmininkui R. Juodžiui garbės plokštę su įrašytais linkėjimais. SN gyventojų vardu kalbėję P. Kurak ir S. Janušonis pabrėžė administracijos ir personalo sąžiningą darbą ir dėmesingumą namų gyventojams. Pagyrę programų įvairumą, daugybės savanorių darbą, išreiškė pasitenkinimą dėl puikių sąlygų ir galimybių dalyvauti religinėse apeigose ne tik šalia esančioje šventovėje, bet ir pačiuose SN. Toronto Lietuvių Namų ir "Labdaros" valdybos pirm. R. Juodis išsamiai pateikė pastarųjų metų SN statybos projekto įgyvendinimo eigą ir sėkmingos baigmės. R. Juodis padėkojo visiems prisidėjusiems prie šio kilniaus projekto įgyvendinimo. Oficialiai daliai užsibaigus, dr. R. Zabieliauskas pakvietė visus vaišėms. Gera nuotaika vyravo salėje vėl skambant klasikinės muzikos garsams.

Rudaminos renginyje: pirmas iš dešinės Rudaminos klebonas kun. Vidmantas Striokas, šeštoji iš kairės teatro "Sodžius" vadovė Marijona Pečiukonienė, lietuvaitė su ilga kasa – Šeštokų bendruomenės seniūnė Aldona Surdokienė **Nuotr. autorės**

Kad pajustume vieni kitų artumą

Kūrybinio pobūdžio renginys Rudaminoje

Kai Šeštokų bendruomenės seniūnė Aldona Surdokienė, Rudaminos parapijos kunigas Vidmantas Striokas ir šios parapijos mėgėjų teatro "Sodžius" vadovė Marijona Pečiukonienė (visi Lazdijų raj.) ruošė projektą *Gaivink širdyje meilę gėriui,* gavo Atviros Lietuvos fondo paramą 2,500 litų. Pagal šį projektą turi būti įgyvendinti įvairūs renginiai.

Į vieną tokių renginių – literatūros ir dainuojamosios poezijos šventę *Pradžia*, prisikalbinusi Marijampolės literatų klubo "Sietynas" narę Janiną Martynaitienę, skubėjau ir aš.

Pusšimčio kilometrų kelionės, pučiant šaltokam gruodžio pirmosios vėjui, pustant, netruko nė valandos. Kelias iš Marijampolės į Rudaminą vingiuoja per mano gimtinę Turlojiškės kaimelį. Mintimis prabėgau vaikystės takais, kuriais kažkada su tėveliais eidavom, važiuodavom į Rudaminoje, Būdvietyje vykusius atlaidus ar šiaip sekmadienines Mišias.

Renginys prasidėjo šv. Mišiomis, kurias aukojo Rudaminos parapijos klebonas kun. Vidmantas Striokas. Pamoksle jis sakė: "Šiandien prasideda Adventas, o taip pat ir žiema. Kad nebūtų šalčio mūsų širdyse, būdėkime. Budėkime prie ligonio lovos, budėkime šalia vienas kito, kad pajustume vieni kitų artumą, meilę. Dievas šito mus moko, trokšta gėrio mumyse. Budėkime. Pamąstykime, kokius gerus darbus galėtume atlikti..."

Šventovės choristai, vadovaujami jaunos vargonininkės Linos Kabelkaitės, giedojo giesmes už mirusius, esančius, būsimus parapijiečius.

Vėliau renginys persikėlė į kleboniją. Čia Rudaminos parapijos mėgėjų teatro "Sodžius" aktoriai suvaidino Lazdijų krašto literatės M. Vaitulionienės spektaklio *Praeitin sugrįžus* trečiąją dalį *Piršlybos* (vadovė M. Pečiukonienė, režisierė A. Surdokienė). Savo eiles skaitė vietiniai literatai ir aktoriai, dalyvavę spektaklyje, taip pat Alytaus apskrites literatų klubo "Tėkmė" nariai, mano atsivežtoji draugė. Aš padainavau savo kūrybos dainas, kurių pirmoji buvo skirta mano vaikystės prisiminimams – *Rudaminai*.

Visi eilių autoriai buvo apdovanoti organizatorių paruoštomis kukliomis dovanėlėmis, o mes, atsidėkodami, savo kūrybos knygas užrašėme besikuriančiam Šeštokų bendruomenės muziejui "Atmintis".

Irena Vaičiulytė-Bradaitienė

Toronto Prisikėlimo kredito kooperatyvo tarnautojai Kaukių dieną spalio 31

Pašto ženklas Eretui pagerbti

Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyba, vykdydama PLB X seimo nutarimą, rūpinosi, kad šviesuoliui, šveicarų tautos sūnui, profesoriui, visuomeninės veikėjui, ELTOS steigėjui, LR II seimo nariui ir Lietuvos savanoriui kūrėjui **Juozui Eretui** atminti būtų išleistas Lietuvos pašto ženklas.

Pranešimas yra gautas iš Lietuvos Susisiekimo ministerijos dėl pašto ženklo J. Eretui išleidimo, pasirašytas Valdemaro Šalausko – Leidybos komisijos pirmininko, ministerijos sekretoriaus:

"Pašto mokos ženklų leidybos teminiame plane 2003 metams numatyta išleisti pašto mokos ženklą skirtą J. Eretui atminti. Numatoma pašto ženklo išleidimo data – 2003 metų sausio 25 diena. Pašto ženklą piešė dailininkė Aušrelė Ratkevičienė. Pašto ženklo nominali vertė 1.3 Lt. Šį pašto ženklą 0.5 mln. vienetų tiražu atspausdins Budapešto vertybinių popierių spaustuvė. Šiuo metu bandomieji pašto ženklo antspaudai jau pagaminti ir patvirtinti.

Taip pat numatyta išleisti pirmos dienos voką ir pagaminti pirmos dienos antspaudą. Šiuo antspaudu 2003 metų sausio 25 dieną Vilniaus apskrities centriniame pašte bus antspauduojami išleidžiami į apyvartą pašto mokos ženklai".

Algis Rugienius,
PLB valdybos vicepirmininkas

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West į staigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų į vertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D. S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (I vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Tony Genys
Sutton GROUP
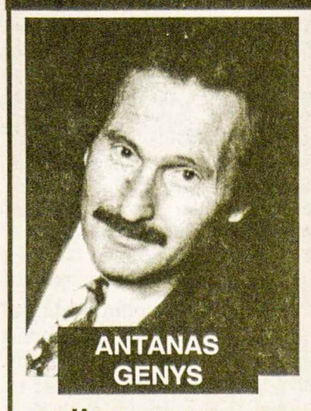
ANTANAS GENYS
PATYRĘS NUOSAVYBIŲ PARDAVĖJAS
netoli naujos
PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND
savaitraštis, didelio formato, 8-10 puslapių,
reguliari metinė prenumerata – $45.00,
rėmėjo – $55.00, garbės – $65.00
Naujam prenumeratoriui pirmiems metams – $35.00
(JAV-se amerikietiškais doleriais)
Vardas, pavardė.....
Adresas.....
.....
.....
Siunčiu prenumeratą.....dol., auką.....dol.
Laikraščio adresas:
TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON
L5C 1T3, Canada
Tinklapio adresas: www.tzib.com
El. paštas: tevzib@pathcom.com
Tel.: 905 275-4672 Faksas: 905 290-9802
Norintiems susipažinti TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI siunčiami nemokamai šešias savaites

TORONTO

Anapilio žinios

– Šie metai mūsų parapijai yra sukaktuviniai: švenčiame 75-tąsias metines nuo jos įsikūrimo. Pagrindiniai sukaktuvinės šventės renginiai vyks rugsėjo 27 ir 28 d.d. Prašome iš anksto tą savaitgalį paskirti parapijos šventei.

– Kalėdų švenčių proga mūsų parapiją sveikino vyskupai Paulius Baltakis, OFM, Juozas Preikšas, Juozas Matulaitis, Juozas Žemaitis, MIC, Rimantas Norvila, Eugenijus Bartulis, arkiv. Sigitas Tamkevičius ir kard. Audrys Bačkis.

– Gruodžio 20, penktadienį, iš Lietuvos kankinių šventovės palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse a.a. Česlovas Amolevičius, 80 m. amžiaus, kartu su anksčiau mirusios žmonos Gertrūdos palaikais.

– Lietuvos kankinių šventovėje Kūčių naktį prieš Bernelių Mišias ir jų metu giedojo Jono Govėdo vadovaujamas šventovės choras ir Deimantės Grigutienės vadovaujami "Gintarėliai". Kalėdinėse 9.30 v.r. Mišiose giedojo Lilijos Turūtaitės vadovaujami "Angeliukai", o 11 v.r. Mišiose – sol. Slava Žiemelytė ir sol. Rimas Paulionis su Jono Govėdo vargonų palyda.

– Naujųjų metų dieną, 11 v.r. Mišiose giedojo Lilijos Turūtaitės vadovaujamas "Angeliukų" choras, o po Mišių vyko vaišės visiems parapijiečiams.

– Praeitais 2002 metais Lietuvos kankinių šventovėje pakrikštyti 6 kūdikiai, Pirmąją Komuniją priėmė 4 vaikučiai, Sutvirtinimo sakramentą – 3 jaunuoliai, Santuokos sakramentą priėmė 3 poros, o iš šventovės palaidota: 21 parapijietis ir 11 neparapijiečių.

– Iš Delhi Šv. Kazimiero šventovės praeitais 2002 metais palaidoti 4 parapijiečiai.

– Visi, norintieji šiais metais priimti Sutvirtinimo sakramentą, ir jų tėveliai kviečiami į susirinkimą sausio 12, ateinantį sekmadienį, tuoj po 9.30 v.r. Mišių klebonijos posėdžių kambaryje.

– Mišios sausio 12, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Kazimierą Batūrą ir Domicelę, Stasį Asevičius; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 2 v.p.p. už a.a. Vladą Šalvaitį; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje sausio 11, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Joną Druckų ir jo šeimos mirusius.

Išganytojo parapijos žinios

– Šį sekmadienį pamaldos bei sekmadienio tikybos pamokos vaikučiams 9.30 v. ryto. Po pamaldų įvyks Moterų draugijos susirinkimas.

– Sausio 28 d., 7.30 v.v. pokalėdinis tarybos posėdis Žilinskų namuose, Mississaugoje.

– Praeitą ketvirtadienį, sausio 2, mirė Edita Stanaitienė, beveik sulaukusi 81 metų amžiaus. Edita gimė 1922 m. sausio 4 d. Kybartuose, užaugo Klaipėdoje. Paliko liūdinčius: vyrą Vilių, dukras Zabella ir Iloną, vaikaičius Craig, Katrina ir Tiffany, seseris Aliciją Bedarfienę ir Tatania Lessnick. Po gedulinių pamaldų Išganytojo parapijos šventovėje sausio 6 d. Edita palaidota Šv. Jono kapinėse, Mississaugoje.

Lietuvių Namų žinios

– Sausio 5 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 257 svečiai. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino J. V. Šimkus. Svečių knygoje pasirašė – A. Rimsevic iš Izraelio.

– LN valdybos posėdis – sausio 9, ketvirtadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų seklyčioje.

– Vasario 22 d. LN Vytauto Didžiojo (salė B) išnuomota Medžiotojų ir žuklautojų klubo "Tauras" 50 metų sukaktuviniam baliui. Bus žvėrienos vakarienė su vynu ir turtinga loterija. Dainuos vyrų choras "Aras", šokiams gros V. Povilonis.

– Lietuvių klubo "Santaka" komiteto narių susirinkimas įvyks sausio 15 d., 7 v.v. Lietuvių Namų seklyčioje.

– Sekmadieniais Lietuvių Namuose galima ne tik skaniai papietauti, bet ir pasiskaityti naujausių žinių iš Lietuvos dienraščių, pasižiūrėti Lietuvos televizijos laidų, pasinaudoti interneto tinklapiu.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai $30 aukojo L. Jones; bibliotekai $100 aukojo V. I. Biskiai. Slaugos namų komitetas dėkoja visiems už paramą. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

– Toronto Lietuvių Namų moterų būrelis šv. Kalėdų proga pasveikino visus slaugos namų gyventojus, įteikė po gėlę ir sveikinimo atviruką.

– J. M. Astraukas paaukojo slaugos namų gyventojam gerą šachmatų lentą ir pilną šachmatų komplektą.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Pradėdami Naujus 2003 metus, sveikinam visus parapijiečius, parapijos, vienuolyno geradarius ir visus lietuvius ir prašom visiems Dievo palaimos ir sėkmės.

– *Žodis tarp mūsų* knygutės sausio ir vasario mėnesių yra padėtos šventovės prieangyje. Kaina $5.

– Pirmai Komunijai ir Sutvirtinimo sakramentui pasiruošimo pamokos vėl prasideda šį sekmadienį, sausio 12.

– Pakrikštyta Nerija Kyra, Eglės (Gačionytės) ir Alan Gray dukrelė.

– Santuokos sakramentą priėmė Adriana Karkaitė su Raimundu Verbyla ir Rimas Malinauskas su Briana Richards.

– Ses. Loreta Jonušaitė savo šeimos ir artimųjų tarpe atšventė vienuolinio gyvenimo 50-tąją sukaktį.

– Gruodžio 23 d. palaidota a.a. Emilija Matušaitienė, 100 m. Paliko dukrą Adelę Van Vlymen ir sūnų Stasį su šeimomis; gruodžio 23 d. palaidota a.a. Lisbeth Zaskevičienė, 76 m. Paliko vyrą Vladą, sūnų Jurgį ir dukrą Angie Armstrong su šeima; gruodžio 27 d. palaidotas a.a. Jurgis Plenys, 75 m. Toronte paliko brolį Aleksą ir tris seseris Lietuvoje su šeimomis; gruodžio 30 d. palaidotas a.a. Matas Romeika, 81 m. Paliko žmoną Birutę ir dukrą Mariją su šeima; gruodžio 31 d. palaidota a.a. Ona Tunaitienė, 77 m. Paliko sūnų Vidmantą Šilininką su šeima ir dukras Žibutę Janeliūnienę su šeima ir Dalią Tunaitytę; sausio 2 d. palaidotas a.a. Auksuolis (Edvardas) Valiūnas, 49 m. Paliko žmoną Karen, dukras Rena ir Sarah, tėvus Algį ir Genę Valiūnus bei seserį Snaigę Šileikienę su šeima. Amerikoj mirė: a.a. Stasė Letford, Ados Lemežytės ir Valės Buttinger sesuo, a.a. Giedrė Aleksandravičienė, Vytauto Kriščiūno sesuo ir a.a. Elena Perednienė, Elzbietos Sondienės sesuo.

– Parapijos 50-mečio leidiniui šeimos ir pavieniai parapijiečiai fotografuojasi šeštadienį, sausio 25. Užsisakyti laiką skambinant į parapijos raštinę.

– 2002 metų aukos parapijai, už kurias bus išduoti pakvitavimai (tax receipts), gali būti papildytos iki š.m. sausio mėnesio pabaigos.

– Mišios sekmadienį, sausio 12: 8 v.r. už a.a. Vaclovą Vaitkų; 9.15 v.r. už a.a. Petrą Augaitį; 10.30 v.r. už Dervinių ir Juškevičių šeimų mirusius, už a.a. Zigmą ir kun. Klemensą Arlauskus, už 1991 metais Vilniuje prie televizijos bokšto žuvusius lietuvius; 12 v.d. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Muziejaus-archyvo žinios

– Kanados lietuvių muziejaus-archyvo išlaikymui aukojo: $2,000 – "Talka" kredito kooperatyvas; $500 – Jonas Margis; $250 – dr. Marija Arštikaitytė; $100 – Pranas Sakalas, Pranas Basys, Albinas ir Julija Lajukai, Irena Meiklejohn, M. Pranevičius; $50 – E. Meiluvienė, Kazys ir Vilma Gapučiai, Dana Dargytė; $30 – D. Gutauskas. Labai dėkojame visiems aukotojams, rėmusiems mūsų visų muziejų, biblioteką bei archyvą 2002 m. Jūsų dėka toliau dirbame saugodami Kanados lietuvių palikimą!

Valdyba ir direktorė

A. a. Auksuoliui Valiūnui mirus, nuoširdžiai užjausdamas jo tėvus Genutę ir Algį Valiūnus, seserį Snaigę Šileikienę su šeima, Petras Butėnas *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

Vysk. K. Paltaroko vidurinei mokyklai Panevėžyje $40 aukojo J. Lapavičius.

Prisikėlimo šventovės Kaune statybai $2,000 aukojo P. M. Venskai.

Kun. A. Lipniūno jaunimo kultūros centrui $100 aukojo K. G. Balytos.

Tremtinių vaikaičių mokyklai *Lietuvių Namai* Vilniuje po $100 aukojo: A. Bumbulis, J. Janušas, V. Naras.

Išeivijos lietuvių klierikų fondui aukojo: $200 – dr. S. E. Čepai; $100 – K. G. Balytos, L. Morkūnienė, A. Sagevičius (a.a. Eugenijos Sagevičienės V metinių proga).

Kanados lietuvių bendruomenės tarybos suvažiavime (2002.XI.9) Toronte, kur buvo apsvarstyti svarbūs ateities veiklos klausimai. Viršuje: vyskupas P. Baltakis, OFM, dr. J. Čuplinskienė, E. Čuplinskas; žemiau: "TŽ" redaktorius Č. Senkevičius, B. Nagienė ir M. Povilaitienė

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

40 METŲ

3 Resurrection Road, Toronto, Ontario M9A 5G1
Tel.: (416) 532-3400 Fax: (416) 532-4816

Prisikėlimo kredito kooperatyvo valdyba praneša, kad 2002 metus užbaigė sėkmingai ir dalį pelno sugrąžino savo nariams:

* taupytojams išmokėjo **7.5%** papildomų palūkanų už visas santaupų palūkanas, prirašytas iki 2002 metų pabaigos ir
* skolininkams sugrąžino **7.5%** palūkanų už visas palūkanas, sumokėtas kooperatyvui iki 2002 metų pabaigos.

Papildomos ir sugrąžintos palūkanos yra įrašytos narių taupomosiose sąskaitose

Toronto vyrų choro "Aras" 25 metų veiklos koncertas įvyks vasario 2 dieną. Kviečiami visi buvę "Aro" choristai dalyvauti koncerte ir sukakties vaišėse. Prašoma pranešti apie dalyvavimą valdybos pirmininkui Vytautui Pečiuliui telefonu 416 247-2221. **Choro valdyba**

Alė A. Razmienė, Amerikos lietuvių fondo reikalų vedėja, *Tėviškės žiburiams* atsiuntė $3,000 čekį, pasiekusį administraciją ką tik kalėdiniam numeriui išėjus. Prie čekio pridėtame laiške rašoma, kad LF Pelno skirstymo komisija šiemet paskyrusi stambesnę paramą išeivijos spaudai remti. "Įvertindami spaudos reikšmę Lietuvių Fondo auginime, siunčiame kalėdinę dovaną – 3,000 dolerių čekį. Prašome šią sumą panaudoti atpigintų prenumeratų vajui ar kitam *Tėviškės žiburių* reikalui, pagal Jūsų nuožiūrą", – rašo laiško autorė ir LF tarybos ir valdybos vardu sveikina su šv. Kalėdomis ir Naujaisiais metais. Savaitraščio leidėjai nuoširdžiai dėkoja už paramą ir mūsų pastangų įvertinimą.

"Talkos" lietuvių kredito kooperatyvo valdyba paskyrė *Tėviškės žiburiams* $1,000 auką spaudos veiklai paremti. Leidėjai lieka dėkingi už paramą.

A. a. Jonui Dervaičiui mirus, užjausdami šeimą, $30 *Tėviškės žiburiams* skiria Slavickų šeima.

A. a. Stasiui Paketurui iškeliavus amžinybėn, užjausdami žmoną Danutę, brolį Lietuvoje bei visus gimines, Eugenija ir Kostas Gapučiai *Tėviškės žiburiams* aukojo $25.

Kauno arkivyskupijos *Vaikų dienos centrams* aukojo: $100 – G. B. Trinkos; $60 – V. Kazlauskas.

Šiaurės Amerikos ateitininkų taryba, sveikindama *Tėviškės žiburius* bei linkėdama dvasinio atsinaujinimo žengiant į Naujuosius 2003 metus, atsiuntė ir 200 dol. čekį. Tarybos vardu jį atsiuntė sekretorius Romualdas Kriaučiūnas. *TŽ* leidėjai reiškia nuoširdžią padėką, linkėdami ateitininkams sėkmingos bei prasmingos veiklos Naujaisiais metais.

Anapilio sodybos vaikų chorui "Gintarėliai" ir jų kelionei į Pasaulio lietuvių dainų ir šokių šventę Vilniuje paremti aukojo: $500 – Lietuvos kankinių parapija; $300 – KLB Delhi-Tillsonburg apylinkės valdyba; $100 – KL katalikių moterų draugijos Delhi skyriaus valdyba, A. Lajukas. Choras nuoširdžiai dėkoja aukotojams už finansinę paramą.

A. a. Antano Kairio atminimui pagerbti našlaičių kaimui *Vaiko tėviškės namai* Lietuvoje aukojo: $30 – T. ir B. Stanuliai; $20 – G. Kairytė, E. Šlekys, V. Sukauskas, V. Puodžiūnas, H. Grizickas, S. Kiršinas; $10 – N. Jonaitis, V. Kirkilienė, B. ir D. Vaidilos, V. Gudaitis, B. Laučys, R. Žiogarys, J. Žadeikis. Aukas surinko D. Keršienė ir M. Povilaitienė.

A. a. Prano Žulio atminimui pagerbti našlaičių kaimui *Vaiko tėviškės namai* Lietuvoje aukojo: $500 – ZAZCO Homes Ltd.; $100 – Dragich (Carol) Vrhovnik, Stachelek Ivona; $80 – Sylvia Smitas; $50 – A. Zubrickas, Virgilio Brusco; $25 – B. Tamulionienė, A. Ledienė, E. G. Kuchalskiai; $20 – M. Povilaitienė, B. Stanulienė, O. Juodikienė. Aukas surinko A. Ledienė ir M. Povilaitienė.

KLKM dr-jos Lietuvos kankinių – Anapilio parapijos skyrius atsiuntė $500 auką *Vaiko tėviškės namams.* Nuoširdžiai dėkojame.

KLKM dr-jos centro valdyba

Irene Jakowich atsiuntė $200 auką *Tremtinių grįžimo fondui* paremti. Nuoširdžiai dėkinga –

KLKM dr-jos centro valdyba

Lietuvos kariuomenės šventė buvo gražiai paminėta 2002 m. lapkričio 24 d. Pradėta Lietuvos kankinių šventovėje, kurion su vėliavom įžygiavo Vlado Pūtvio kuopos šauliai, vad. V. Pečiulio, ir karininkai iš Lietuvos, kurie "Camp Borden" mokosi anglų kalbos. Iš jų vienas kpt. kun. Remigijus Montsvilas atnašavo Mišias ir pasakė gražų pamokslą. Po Mišių svečiai buvo pavaišinti parapijos salėje skaniais cepelinais, aplankė Šv. Jono kapinėse Lietuvos laisvės paminklą ir važiavo į Lietuvių Namus minėjimui, kuriame dalyvavo gana daug kariuomenę pagerbiančių tautiečių.

Minėjimą pradėjo V. Pečiulis, pakvietęs atsistojimu pagerbti vėliavų įnešimą ir tuo pačiu minutės tyla – visus žuvusius Lietuvos karius. Buvo pagerbti ir savanoriai, 1941 m. sukilimo dalyviai bei pristatyti čia dalyvaujantys Lietuvos karininkai.

Kalbėjo Lietuvos gen. garbės konsulas Haris Lapas, KLB vardu sveikino ir dėkojo už gražų renginį Algirdas Vaičiūnas, o Toronto apylinkės valdybos vardu – V. Šilininkas. Pagrindinę kalbą pasakė plk. Antanas Jurgutis, apibūdinęs dabartinę Lietuvos kariuomenę, pabrėžęs kariuomenės vado gen. J. Kronkaičio nuopelnus. Kiti karininkai trumpai papasakojo apie savo tarnybas.

Meninę dalį atliko vyrų choras "Aras", vad. Lilijos Turūtaitės, akompanuojant Ilonai Beresnevičienei. Buvo miela klausytis gražiai skambančių dainų. Po koncerto choro vadovė ir akompaniatorė, apdovanotos gražiomis gėlėmis, susilaukė padėką reiškiančių plojimų. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu ir vėliavų išnešimu. Įspūdžiais pasidalinta gretimoje salėje prie kavos ir pyragų. **F.M.**

Sudbury lietuvių apylinkėje *Tikinčiajai Lietuvai* surinkta $520. Stambesnes sumas aukojo: $100 – P. M. Venskai, L. Kulnys; $60 – J. Stankus; $50 – A. Rukšys, V. Stepšys.

Feliksas Mockus

SAVO ŽMONOS

a.a. VIDOS R. MOCKUVIENĖS atminimui

SLAUGOS NAMAMS aukojo $2,000

REIKALINGA MOTERIS, galinti prižiūrėti 2 metų mergaitę Hamiltone. Gali gyventi kartu. Skambinti tel. 905 318-2527.

NUOMOJU nuo vasario 1 d. butą Mississaugoje. Skambinti tel. 905 804-0005 arba 647 299-3535 (nešiojamas).

MONTREALQUE

Montrealio lituanistinės mokyklos vienintelis tradicinis pasirodymas – Kalėdų eglutė. Šis renginys įvyko 2002 m. gruodžio 15 d. Aušros Vartų parapijos salėje. Susirinkusius pasveikino tėvų komiteto pirmininkė Živilė Jurkutė-Blayney. Suvaidinta *Dvylika mėnesių,* įscenizuota pasaka, kurioje galėjo pasireikšti ne tik žmonės, bet ir paukščiai, žvėrys, grybai... Mokykla buvo gerai pasiruošusi. Visi mokiniai (o jų buvo 31) mokėjo savo vaidmenis ir buvo pasisiuvę atitinkamus drabužius. Scena buvo labai gražiai papuošta. Užbaigiant vaidinimą visi vaikai padainavo kelias kalėdines dainas bei giesmes, dr. Juozui Domarkui palydint fleita. Po gražios programos pasirodė turtingas Kalėdų senelis iš Lietuvos. Jis be didelių kalbų išdalino savo dovanas – pirmiausia mokyklos mokiniams ir mokytojams, o vėliau visiems salėje esantiems vaikams, kuriems mokslai dar per daug nesuka galvelių. O jų salėje buvo tikrai nemažiau, negu mokinių, buvusių scenoje. Popietė baigta vaišėmis su dešrelėmis, saldumynais, kava ir šaltais gėrimais. Atsisveikinta su mokyklos vedėja Asta Kličiūte-Staškevičiene, kuri šioje mokykloje dirbo dešimt metų, o dabar su šeima išsikelia į Atlantą, GA. Inga Giedrikienė mokyklos vardu atsisveikino su Asta ir jai įteikė dovaną Montrealio lietuviškai mokyklai prisiminti.

Baltiečių menininkų susirinkimas 2002 m. gruodžio 10 d. vyko Aušros Vartų parapijos salėje. Buvo išklausyta Aldonos Morkūnienės paskaita apie M. K. Čiurlionį anglų kalba. Vėliau susirinkusieji aptarė 2002 metų veiklą bei finansų būklę. Pabaigoje artėjančių švenčių proga buvo gražiai pasivaišinta.

Prie Aušros Vartų šventovės durų buvo padėtos dėžės negendančiam maistui, kuris švenčių proga atiduotas jo stokojantiems. Tuo reikalu rūpinosi Narvydas Baršauskas ir labdaros organizacija "Hope". O skautai rinko aukas benamiams vaikams bei našlaičiams Lietuvoje. Platesnę informaciją tuo reikalu teikė skautų vadovas Andrius Gaputis.

Bernelių Mišios Aušros Vartų šventovėje buvo aukojamos Kalėdų išvakarėse 10 v.v. Prieš tai buvo atliktas pusvalandį trukęs kalėdinių giesmių koncertas. Koncertą ir giedojimą per Mišias atliko Aušros Vartų parapijos choras, jam dirigavo ir vargonais pritarė Lavrenti Djintcharadze. Savo talentais muzikinei pamaldų daliai talkininkavo sol. Antanas Keblys ir kai kurioms giesmėms fleita pritarė pavasarį iš Lietuvos atvažiavęs Juozas Domarkas. Koncerto koordinatorius buvo Ant. Mickus. Mišias klebonas kun. Ričardas Birbilas aukojo už šios parapijos gyvuosius ir mirusius narius. Po Mišių visi buvo pakviesti į parapijos salę pasisveikinti su artimaisiais bei pasivaišinti parapijos tarybos suruoštomis vaišėmis.

Seselėms uždarius savo namus Montrealyje ir išsikėlus į Putnamą, šiemet pirmą kartą šventovę ir parapijos salę skoningai papuošė zakristijonas A. Mickus.

Visuotinis metinis Aušros Vartų parapijiečių susirinkimas šaukiamas 2003 m. sausio 12 d. po pamaldų – apie 12 val. Kviečiami parapijiečiai gausiai dalyvauti.

Skautai gruodžio 20 d. Aušros Vartų parapijos salėje gražiai ir išradingai atšventė lietuviškas Kūčias. Atrodo, kad skautų eilės pasipildė naujais nariais ir pagirtinai tęsia savo veiklą.

Gražų atsisveikinimą Astai ir Linui Staškevičiams bei trims jų dukroms Alinai, Kristai ir Erikai suruošė jų giminės bei bičiuliai. Gruodžio 21 d. vakare į Kalėdų spalvomis išpuoštą Aušros Vartų parapijos salę susirinko daugiausia jaunimas, nes išvažiuojantieji į JAV savo veikla pasižymėjo jų tarpe. Asta yra buvusi "Gintaro" ansamblio šokėja ir dainininkė, o paskutiniu metu Montrealio lituanistinės mokyklos vedėja. Linas – "Gintaro" muzikantas, šokėjas, o vėliau grupės vadovas.

Linas, išdirbęs ilgesnį laiką amerikiečių firmoje, nebenorėjo skirtis su ja. Pusantrų metų dėrėjosi, kad jų šeimą dar paliktų Kanadoje, bet nepavyko. Per šias išleistuves buvo eilė gerų atsisveikinimo kalbų, pavaizduotas Astos ir Lino gyvenimas fotografijose dideliam ekrane. Susirinkusieji vaišinosi įvairiu ir skaniu maistu. Visų linkėjimai – neužsibūkite pas kaimynus ir tuoj grįžkite namo.

A. a. Genė Gedvilienė-Kemežytė, 85 m. amžiaus, mirė 2002 m. gruodžio 23 d. Gedulinės pamaldos įvyko gruodžio 28 d. Aušros Vartų šventovėje. Liko duktė, vaikaitė ir giminės bei artimieji čia, Toronte, JAV-se. **B.S.**

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 *FAX: 766-1349*

Vaiko tėviškės namams $100 aukojo K. G. Balytos.

Lietuvos alkanųjų šalpai $150 aukojo E. Stunguris.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: $50 – O. Rimkienė, A. Augaitienė, S. Vyskupaitienė.

A. a. Mato Romeikos atminimui, užjausdami žmoną Birutę, dukrą Marytę su šeima ir kitus gimines Kanadoje ir Lietuvoje, *Kovai su vėžio liga* Lietuvoje sergantiems vaikams ir tremtiniams aukojo: $40 – A. Ranonienė; $20 – dr. A. ir D. Barkauskai, V. A. Ramanauskai, R. Dovydaitis, L. Pocienė, F. Mačiulienė, E. Benetienė, S. M. Putrimai, M. Povilaitienė, J. D. Petroniai; $10 – S. O'Sullivan, M. Janeliūnienė, J. P. Barakauskai. Aukas surinko D. Keršienė ir M. Povilaitienė.

A. a. Prano Jocio vienerių metų mirties atminimui *Kovai su vėžio liga* Lietuvoje sergantiems vaikučiams žmona Marta Jocienė aukojo $100. **M.P.**

Ona Jacikienė savo mirusios draugės atminimui sergantiems vaikučiams aukojo $20.

A. a. Genei Gedvilienei Montrealyje mirus, užjausdamos dukrą Lilę, dukraitę Jūrą, seserėčią Ireną Lukoševičienę su šeima ir visus gimines, *Kovai su vėžiu* ir džiova sergantiems vaikučiams ir tremtiniams Lietuvoje M. Povilaitienė ir K. Kubilienė su šeima aukojo $50.

Visa išeivijos lietuviškoji spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir *Tėviškės žiburiams*. Kas galite, paremkite juos auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.

REIKALINGA namų valytoja Richmond Hill rajone. Tel. 905-884-5956.

REIKALINGA auklė. Skambinti tel. 905 804-0005 arba 647 299-3535 (nešiojamas).

REIKALINGA PAGALBA senesnei moteriai dvi ar tris dienas per savaitę nuo 11 v.r. iki 4 v.p.p. Skambinti vakarais tel. 416 565-7337.

IEŠKOME auklės, kuri ateitų į namus arba gyventų kartu ir padėtų prižiūrėti du vaikus, 1 m. ir 4 m. amžiaus. Skambinti tel. 416 239-4445.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

Punia Construction Ltd.
NAMŲ REMONTO BENDROVĖ
• ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus
• ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves
• STATOME: verandas, tvoras
• DENGIAME stogus.
GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ
Skambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
tel. (905) 848-9628
nešiojamas (416) 560-0122